

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด Backward Design ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

คณะผู้เขียน

ทวีศักดิ์ จริงกิล สุจินันท์ กาญจนรัตน์ ธนภัทร ภูราศรี

คณะบรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ ทวีศักดิ์ จริงกิล

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สัราณราชฤๅ

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557

email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

คณะผู้เขียน

ทวีศักดิ์ จริงกิจ

สุจินท์ กาญจนรัตน์

ชนภัทร ภูราศรี

คณะบรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์

ทวีศักดิ์ จริงกิจ

ISBN 978-974-18-6020-3

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเรียงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ ม. 1-6 (ชั้นละ 1 เล่ม) ตัวชีวิตเป็นขั้นปี/ช่วงชั้น ตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551

● หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) ● แบบฝึกทักษะ ● แผนฯ (CD)

● หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผนฯ (CD) ทัศนศิลป์ ม. 1-3	วิฑูรย์ โสแก้ว
● หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผนฯ (CD) ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 1-3	ดุชะฎี มีป้อม และนิลวรรณ ถมั่งรักษ์สัตว์
● หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผนฯ (CD) ทัศนศิลป์ ม. 4-6	วิฑูรย์ โสแก้ว
● หนังสือเรียน ● แบบฝึกทักษะ ● แผนฯ (CD) ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 4-6	ดุชะฎี มีป้อม และนิลวรรณ ถมั่งรักษ์สัตว์

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3** เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ดนตรี-นาฏศิลป์** เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้ดนตรีและนาฏศิลป์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design (BwD) เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปี และโครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู บันทึกลงใน CD เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้จัดการเรียนการสอน

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ดนตรี-นาฏศิลป์** เล่มนี้ได้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการ จัดแผนการจัดการเรียนรู้ ดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	1
1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้.....	2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้.....	5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design (BwD)	6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	18
5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี	20
6. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้.....	21
ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	23
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สร้างสรรค์องค์ประกอบดนตรี	24
● ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้	24
● ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....	25
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การใช้อุปกรณ์ประกอบในการสร้างสรรค์ งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น	28
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานดนตรี และศิลปะแขนงอื่น.....	32
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การเลือกใช้จังหวะในการสร้างสรรค์บทเพลง และการเรียบเรียงทำนองเพลง	35
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของบทเพลง สำเนียง อัตราจังหวะ รูปแบบของบทเพลง การประสานเสียง เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง.....	39
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ทักษะดนตรี	43
● ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้	43
● ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้.....	44
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เทคนิคในการแสดงออก การขับร้อง และบรรเลงดนตรีเดี่ยว และรวมวง.....	46
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การประพันธ์เพลงเบื้องต้น	50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การจัดการแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ	53

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ดนตรีกับมรดกทางวัฒนธรรม	56
● ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้	56
● ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	57
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ประวัติดนตรี	61
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 อิทธิพลของดนตรีและปัจจัยที่ทำให้ดนตรีได้รับการยอมรับ	65
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร	70
● ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้	70
● ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	71
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์	76
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 องค์ประกอบของนาฏศิลป์	79
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์	82
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย	85
● ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้	85
● ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	86
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย	93
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 การประดิษฐ์ท่ารำ	96
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง	99
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 การจัดการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ	102
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน	105
● ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้	105
● ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	106
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 บทละคร	111
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 ละครกับชีวิต	114
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน	117
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	120

ตอนที่ 1

คำชี้แจงการวางแผนการจัดการเรียนรู้

ดนตรี-นาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ดนตรี-นาฏศิลป์ เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 6 หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สร้างสรรค์องค์ประกอบดนตรี
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ทักษะดนตรี
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ดนตรีกับมรดกทางวัฒนธรรม
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 นาฏศิลป์และละครกับชีวิตประจำวัน

แผนการจัดการเรียนรู้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ให้ละเอียดเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

1. **ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้** แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ทักษะ/กระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

2. **กรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ BwD (Template Backward Design)** เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่

ชั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ชั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ชั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในหน่วยการเรียนรู้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

3. **แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง** เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้แบบ BwD ประกอบด้วย

3.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การใช้อุปกรณ์ประกอบในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น เวลา 2 ชั่วโมง

3.2 สาระสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ตัวชี้วัดขั้นปี เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนภายหลังจากการเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดขั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้นในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เป็นต้น โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.6 สาระการเรียนรู้ เป็นหัวข้อย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.7 แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

3.8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนได้แก่

- ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
- ขั้นที่ 2 ขั้นสอน
- ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป
- ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน
- ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

3.9 กิจกรรมเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษและสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในช่วงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหาอื่น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

3.10 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครือข่าย อินเทอร์เน็ต วิทยุทัศน์ ปรากฏชาวบ้าน เป็นต้น

3.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร และข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงในซีดี (CD) ประกอบด้วย

1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

2) แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนปลายภาค 3 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและอัตนัย
- (2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางการประเมิน
- (3) ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางการประเมิน

3) ความรู้เสริมสำหรับครู เป็นการนำเสนอความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ครู เช่น ความรู้เรื่องโครงการ เป็นต้น

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

นอกจากนี้ครูสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียนและสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการเรียนรู้แบบ Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ทุกเล่มได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรมเพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติเพื่อเกิดทักษะ อันจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์และติดตัวคงทน

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนใช้พัฒนาทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นนิสัย

การสังเกต เป็นกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสร้างองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

ทักษะการฟัง/ดู เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการฟังและการดูต่าง ๆ

การเคลื่อนไหว เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว

โครงงาน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้ทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติในการทำประโยชน์เพื่อสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

กระบวนการคิด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อพัฒนากระบวนการคิดด้านต่าง ๆ

การสำรวจ เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนสำรวจรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์หาเหตุผล ฝึกความเป็นผู้รอบคอบ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ *Backward Design* (BnD)

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้ นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ ตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอย่างไร ทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้

ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล

วิกินส์และแมกไท นักการศึกษาชาวอเมริกันได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเขาเรียกว่า *Backward Design* ซึ่งเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยเขาทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (*Enduring Understandings*) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่านักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิดของ *Backward Design*

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดย *Backward Design* มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน
- ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผล
การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง
- ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำอะไรได้บ้าง
- เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียน และความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understandings) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้ง มาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น

การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ 1 ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทนหมายถึงสาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญหมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนคติ และสังกะย ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวม และข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

1. ระดับกว้าง (Broad Concept)
2. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

- เครื่องดนตรีไทยมีมากมายหลายชนิด
- วงดนตรีไทยสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

– เครื่องดนตรีไทยมีมากมายหลายชนิด แต่สามารถจัดเป็นประเภทได้ 4 ประเภท ได้แก่ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี และเครื่องเป่า

– วงดนตรีไทยสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ วงเครื่องสาย วงปี่พาทย์ และวงมโหรี
แนวทางการเขียนสาระสำคัญ

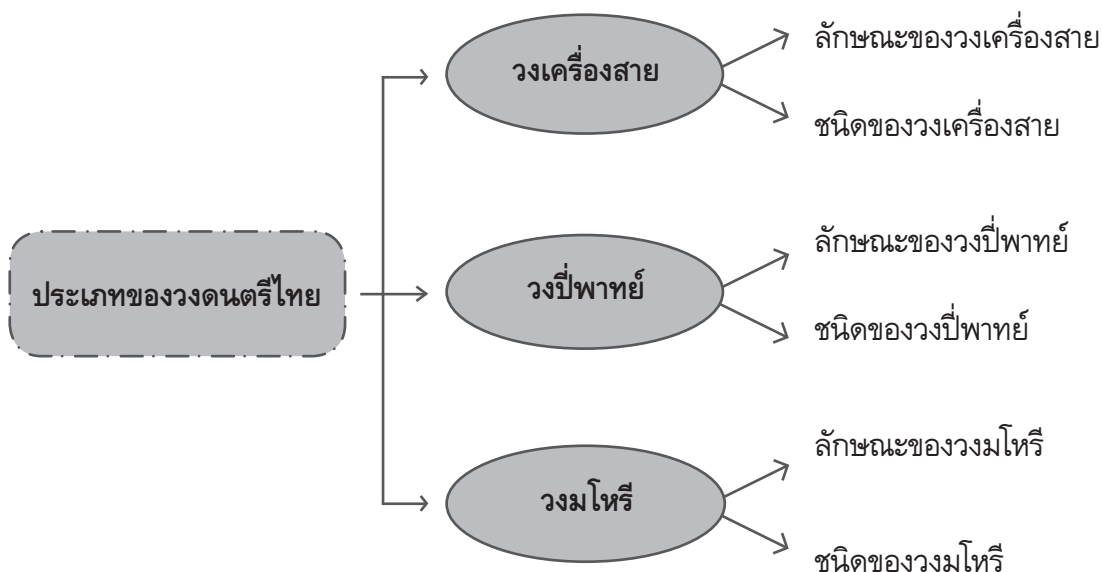
1. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)

2. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

3. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที

4. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญวิธีการหนึ่งคือ การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

ตัวอย่างการเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของประเภทของวงดนตรีไทย: วงดนตรีไทยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ วงเครื่องสาย วงปี่พาทย์ และวงมโหรี ซึ่งวงดนตรีไทยแต่ละประเภทก็จะมีลักษณะแตกต่างกันไป

5. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

6. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญ ควรใช้ภาษาที่มีการขัดเกล่าอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่างการเขียนสาระสำคัญ เรื่อง วงเครื่องสายผสม

วงเครื่องสายผสม	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
วงดนตรีไทย	✓	—
ประกอบด้วยเครื่องสีและเครื่องตีเป็นหลัก	✓	—
เครื่องดนตรีต่างชาติที่นำมาบรรเลง	—	✓
ผู้บรรเลง	—	✓
มีเสียงไพเราะ	—	✓

สาระสำคัญของวงเครื่องสายผสม: วงเครื่องสายผสมเป็นวงดนตรีไทยชนิดหนึ่งประกอบด้วยเครื่องสีและเครื่องตีเป็นหลัก ที่เรียกว่าวงเครื่องสายผสมเพราะเป็นการนำเครื่องดนตรีต่างชาติมาบรรเลงในวงเครื่องสาย เช่น วงเครื่องสายผสมซิม เป็นการนำซิมซึ่งเป็นเครื่องดนตรีของจีนมาบรรเลง ผู้บรรเลงจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย เป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ได้ และเสียงที่เกิดจากวงเครื่องสายผสมจะไพเราะหรือไม่ขึ้นกับความสามารถของผู้บรรเลง

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไป ขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว
- ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่านักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของ Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการของ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูกำลังมองหาว่า ครูควรจะกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า สอนไปวัดผลไป

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตาม ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

การกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อนักเรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้นงานและกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่าง ภาระงาน/ผลงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ภาษาถิ่นหรือภาษาทางนาฏศิลป์

สาระที่ 3: นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1: เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสมบรรยายเปรียบเทียบการแสดงกากับกิริยาของหุ่นใน ชีวิตประจำวันและในการแสดง	- ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ - ภาษาท่าที่มาจากรวมชาติ - ภาษาท่าที่มาจาก - ประดิษฐ์ท่าหรือท่ามาตรฐาน	- ศึกษาพื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร - บอกชื่อภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ในแต่ละภาพ - ฝึกปฏิบัติภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ประกอบการแสดง	- การสนทนา - ซักถาม - การทดสอบ - การฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน - การตรวจใบงาน	- แบบทดสอบ - แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ - ใบงาน	- เกณฑ์คุณภาพ 3 ระดับ - เกณฑ์คุณภาพ 3 ระดับ	- บอกพื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร ได้แก่ ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ - ใช้ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ในการถ่ายทอดเรื่องราว	- ใบงาน - สถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน - อินเทอร์เน็ต - ห้องสมุด - หนังสือเรียน - รายวิชาพื้นฐานดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ 6 ประการ ได้แก่

1. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุมีผล และเป็นระบบ
2. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความ ได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระชับ และทะลุปรุโปร่ง
3. การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ และคล่องแคล่ว
4. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือ เป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่
5. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

6. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญ ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถของนักเรียนในการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อข่มขู่หรือขอร้อง การเลือกที่จะรับ และไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถของนักเรียนในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดเชิงคุณธรรม และการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถของนักเรียนในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะกระบวนการและทักษะในการดำเนินชีวิต เป็นความสามารถของนักเรียนในด้านการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการและหาทางออกที่เหมาะสมด้านความขัดแย้งและความแตกต่างระหว่างบุคคล การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม การสืบเสาะหาความรู้ และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถของนักเรียนในการเลือกใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งด้านวัตถุ แนวคิด และวิธีการในการพัฒนาตนเองและสังคมด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหา และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณลักษณะในฐานะเป็นพลเมืองไทย ต้องรู้คุณค่า ห่วงแทน และเทิดทูนสถาบันสูงสุดของชาติ

2. ซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณลักษณะที่นักเรียนมีจิตสำนึก ค่านิยม และมีคุณธรรม จริยธรรม ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

3. มีวินัย เป็นคุณลักษณะของนักเรียนด้านการประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมอย่างมีความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

4. ใฝ่เรียนรู้ เป็นคุณลักษณะของนักเรียนด้านความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ อยากรู้ อยากเรียน รักการอ่าน การเขียน การฟัง รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผลทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นด้วยความขยันหมั่นเพียรและอดทน และเปิดรับความคิดใหม่ ๆ

5. อยู่อย่างพอเพียง เป็นคุณลักษณะของนักเรียนในการดำรงชีวิตอย่างมีความพอประมาณ ใช้สิ่งของอย่างประหยัด พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่บนหลักเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี

6. มุ่งมั่นในการทำงาน เป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่มีจิตสำนึกในการบริหารงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนในการทำงานตามความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะและมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน

7. รักความเป็นไทย เป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่รู้จักห่วงแหน อนุรักษ์ พัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยประพฤติตามวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่คู่ไทย

8. มีจิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่ได้ทำประโยชน์ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเสียสละ มีจิตมุ่งทำประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม

ดังนั้นการกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการและเครื่องมือประเมินผล การเรียนรู้ นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน 6 ประการ ตามแนวคิดของ Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design ในขั้นที่ 2 นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และให้ความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง
- สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้บรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง
- กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อน และควรจัดกิจกรรมใดภายหลัง
- กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิดของ Backward Design นั้น วิกกินส์และแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้มันจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้างช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่เรียนรู้อีก (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอด และหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ Backward Design Template

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี _____ _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. _____ 2. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. _____ 2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. _____ 2. _____ 3. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. _____ 2. _____ 3. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ – _____ – _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ – _____ – _____	เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ – _____ – _____
3. สิ่งที่มีผู้ประเมิน – _____ – _____	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design เขียนโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)
- ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)
- สารบัญ... (ระบุสารบัญที่ใช้จัดการเรียนรู้)
- เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)
- ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)
- หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)
- สารบัญสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)
- ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)
- จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) ด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P))
 - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)
 - สารบัญสาระ... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)
 - แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระอื่นที่บูรณาการร่วมกัน)
 - กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและการบูรณาการข้ามสาระ)
 - กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)
 - สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)
 - บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (รายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทบทวนในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ให้ครูที่เขียนแผนฯ นำขั้นตอนหลักของเทคนิควิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นสอน โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ ดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (2) และ (3) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ดนตรี-นาฏศิลป์ชุดนี้ จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ดนตรี-นาฏศิลป์ชุดนี้จึงได้นำเสนอทฤษฎีและเทคนิควิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning-BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นตอนของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning-PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไปสำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวา บนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้อาณาจักรของวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดสถานการณ์และบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัดร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันศึกษาค้นคว้า

การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถาม และตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบ หรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงาน รู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นการสอนด้วยวิธีการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นการจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

การเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

การเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยกำหนดกฎ กติกา เงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่กับการวัดและการประเมินผลตามภาระงานและชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ เน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การดูร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงานและผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วยพร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูได้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระที่ 2 ดนตรี								สาระที่ 3 นาฏศิลป์											
	มาตรฐาน ศ 2.1								มาตรฐาน ศ 2.2		มาตรฐาน ศ 3.1							มาตรฐาน ศ 3.2		
	1	2	3	4	5	6	7		1	2	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3
หน่วยการเรียนรู้																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สร้างสรรค์องค์ประกอบดนตรี																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ทักษะดนตรี																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ดนตรีกับมรดกทางวัฒนธรรม																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน																				

6. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้ ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	สร้างสรรค์องค์ประกอบดนตรี	8
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	การใช้องค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	การเลือกใช้จังหวะในการสร้างสรรค์บทเพลงและการเรียบเรียงทำนองเพลง	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	การเปรียบเทียบความแตกต่างของบทเพลง สำเนียง อัตรากาลังหระ รูปแบบของบทเพลง การประสานเสียง เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	ทักษะดนตรี	8
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	เทคนิคในการแสดงออก การขับร้อง และบรรเลงดนตรีเดี่ยว และรวมวง	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	การประพันธ์เพลงเบื้องต้น	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	การจัดการแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	ดนตรีกับมรดกทางวัฒนธรรม	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	ประวัติดนตรี	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	อิทธิพลของดนตรีและปัจจัยที่ทำให้ดนตรีได้รับการยอมรับ	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	พื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	องค์ประกอบของนาฏศิลป์	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์	1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	ทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย	10
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14	การประดิษฐ์ท่ารำ	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	การออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์และ เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง	3
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	การจัดการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17	บทละคร	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18	ละครกับชีวิต	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19	ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละคร ในชีวิตประจำวัน	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20	การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	1

ตอนที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

ดนตรี-นาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

สร้างสรรค์ องค์ประกอบดนตรี

เวลา 8 ชั่วโมง

ฉบับแก้ไขปรับปรุง

ความรู้

- องค์ประกอบดนตรีในงานศิลปะอื่น
- ใช้องค์ประกอบดนตรีในการสร้างสรรค์บทเพลง
- ความแตกต่างของเพลงไทยและเพลงสากล

ภาระงาน/ชิ้นงาน

- การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- การทำตารางเปรียบเทียบงานดนตรีของไทยและต่างชาติ
- การทำแบบวิเคราะห์องค์ประกอบดนตรี
- การประพันธ์เพลงง่าย ๆ ในอัตราจังหวะ 2/4 และ 4/4
- การเลือกใช้อองค์ประกอบดนตรี
- การทำรายงาน
- ใบงาน
- การทำโครงงาน

สร้างสรรค์ องค์ประกอบดนตรี

ทักษะ/กระบวนการ

- การศึกษาค้นคว้า
- การวิเคราะห์
- การจำแนก
- การเปรียบเทียบ
- การอธิบาย
- การปฏิบัติ
- การสังเกต
- การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

- มีเจตคติที่ดีที่มีต่อการใช้อองค์ประกอบดนตรีร่วมกับงานศิลปะอื่น
- เห็นความสำคัญของลักษณะรูปร่าง รูปทรง ลวดลายของเครื่องดนตรีไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ
- มีระเบียบวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติกิจกรรม
- มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์เพลงไทยและดนตรีไทย

ฝึกการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สร้างสรรค์องค์ประกอบดนตรี

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี 1. เปรียบเทียบองค์ประกอบที่ใช้ในงานดนตรีและงานศิลปะอื่น (ศ 2.1 ม. 3/1) 2. อธิบายเหตุผลในการเลือกใช้อองค์ประกอบดนตรีในการสร้างผลงานดนตรีของตนเอง (ศ 2.1 ม. 3/4) 3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานดนตรีของตนเองและผู้อื่น (ศ 2.1 ม. 3/5)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. องค์ประกอบดนตรีที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะมีความเกี่ยวข้องกับสาระทัศนศิลป์และนาฏศิลป์ 2. การเรียบเรียงทำนองเพลงต้องอาศัยจังหวะในการทำใหบทเพลงไพเราะขึ้น 3. เพลงไทยเดิมกับเพลงสากลแตกต่างกัน ที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ ทำนองและสำเนียงเพลง	คำถามสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. องค์ประกอบดนตรีที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะมีความเกี่ยวข้องกับงานศิลปะแขนงใดบ้าง 2. การเรียบเรียงทำนองเพลงจำเป็นต้องอาศัยสิ่งใดช่วยให้บทเพลงมีความไพเราะ 3. อะไรเป็นสิ่งที่ทำให้เพลงไทยเดิมกับเพลงสากลแตกต่างกัน
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญที่ควรรู้ ได้แก่ กระพุง ควันจากน้ำแข็งแห้ง ควันจากน้ำยาเคมี นม หย่อง เมโทรโนม จินตลีลา เครื่องราชบรรณาการ ประพาส 2. รูปร่าง รูปทรง ลวดลายบนเครื่องดนตรีไทยมีความสัมพันธ์กับรูปทรงทางวิชาทัศนศิลป์ 3. อิทธิพลของเครื่องดนตรีไทยได้รับมาจากมอญและอินเดียเป็นส่วนใหญ่ 4. จังหวะฉิ่ง เสียง “ฉิ่ง” จะเป็นจังหวะเบา เสียง “ฉับ” จะเป็นจังหวะหนัก 5. เครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดความเร็วของจังหวะในทางดนตรีสากลเรียกว่า “เมโทรโนม” 6. จังหวะ $\frac{4}{4}$ จะพบได้ในเพลงบ็อบปูลาร์ (เพลงประชานิยม) ส่วนจังหวะ $\frac{2}{4}$ จะพบได้ในเพลงมาร์ชและเพลงปลุกใจต่าง ๆ เช่น เพลงชาติ เพลงกราวกีฬา เป็นต้น	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายได้ว่า รูปร่าง รูปทรง ลวดลายของเครื่องดนตรีไทยสัมพันธ์กับศิลปะแขนงอื่นอย่างไร 2. เลือกใช้จังหวะในการเรียบเรียงทำนองเพลงได้อย่างเหมาะสม 3. อธิบายความแตกต่างระหว่างเพลงไทยกับเพลงสากลได้

7. เอกลักษณ์ของเพลงไทยที่โดดเด่นคือ การเอื้อน 8. การประสานเสียงในดนตรีไทยจะใช้เครื่องดนตรีในการแปรทำนองออกไป ส่วนดนตรีสากลการประสานเสียงที่นิยมกันในปัจจุบันมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบแคนนอนและแบบรวนด	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ	
– ทำแบบวิเคราะห์องค์ประกอบดนตรี – ทำตารางเปรียบเทียบงานดนตรีและงานศิลปะอื่น – ประพันธ์เพลงง่าย ๆ ในอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ – รายงานการใช้เหตุผลในการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบดนตรีสร้างสรรค์เพลงของตนเอง – ตารางเปรียบเทียบงานดนตรีของไทยและต่างชาติ	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ – การทดสอบ – การสนทนาซักถามโดยครู – การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย – การฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน – การประเมินตนเองของนักเรียน – การประเมินผลด้านความรู้ – การประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม – การประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ	เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ – แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน – แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรม – แบบประเมินการขับร้องประสานเสียง – แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย – ใบงาน – แบบประเมินผลด้านความรู้ – แบบประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม – แบบประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีประเมิน	
– ความสามารถในการวิเคราะห์และแยกแยะองค์ประกอบดนตรีที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะอื่น – ความสามารถในการประพันธ์เพลงง่าย ๆ ในอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ – ความสามารถในการเปรียบเทียบงานดนตรีและงานศิลปะอื่น – ความสามารถในการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบดนตรี – ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบของดนตรีไทยและดนตรีสากล – ความสามารถในการอธิบายลักษณะการประสานเสียงในดนตรีไทยและดนตรีสากล – พฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการยอมรับผู้อื่น	

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	การใช้องค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น	2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น	1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	การเลือกใช้จังหวะในการสร้างสรรค์บทเพลงและการเรียบเรียงทำนองเพลง	2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	การเปรียบเทียบความแตกต่างของบทเพลง สำเนียง อัตราจังหวะ รูปแบบของบทเพลง การประสานเสียง เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง	3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

การใช้องค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น

สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สร้างสรรค์องค์ประกอบดนตรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การจัดฉาก แสง สี และรูปร่าง รูปทรง ลวดลายของเครื่องดนตรี มีความเกี่ยวข้องกับทัศนศิลป์ ส่วนจังหวะ ลีลาของบทเพลงสามารถใช้ประกอบการแสดงนาฏศิลป์

2. ตัวชี้วัดขั้นนี้

เปรียบเทียบองค์ประกอบที่ใช้ในงานดนตรีและงานศิลปะอื่น (ศ 2.1 ม. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงดนตรีประกอบแสง สี ฉากในแต่ละรูปแบบ (K)
2. รู้และเข้าใจที่มาของรูปร่าง รูปทรง และลวดลายของเครื่องดนตรีไทย (K)
3. จำแนกลักษณะการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากลได้ (P)
4. เห็นถึงความงดงามของการผสมผสานในการบรรเลงดนตรีไทยประกอบการแสดงทางนาฏศิลป์ (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	1. สังเกตจากการเห็นถึงความงดงามของการบรรเลงดนตรีไทยประกอบการแสดงทางนาฏศิลป์ 2. สังเกตจากความสนใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 3. สังเกตจากความรับผิดชอบและความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการจัดฉาก แสง สี และออกแบบรูปร่าง รูปทรงของเครื่องดนตรีได้อย่างถูกต้องและสวยงาม 2. สังเกตจากพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
	4. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	4. สังเกตจากความตั้งใจและปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน 5. สังเกตจากการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. สารการเรียนรู้

● การจัดฉาก แสง สี ในการแสดงดนตรีและการใช้รูปร่าง รูปทรงทางทัศนศิลป์ในการสร้างสรรค์เครื่องดนตรีไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การบันทึกข้อมูล การเปรียบเทียบ การสรุป และการนำเสนอผลงาน
คณิตศาสตร์	รูปร่าง รูปทรงของเครื่องดนตรีที่มีลักษณะคล้ายกับรูปทรงเรขาคณิต
สังคมศึกษา	การทำงานเป็นกลุ่มและรับผิดชอบต่อหน้าที่
ศิลปะ (ทัศนศิลป์)	การออกแบบเครื่องดนตรี การจัดแสง สี และฉากบนเวที
ภาษาต่างประเทศ	การอ่านออกเสียงคำศัพท์ดนตรีต่าง ๆ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้
2. ครูถามนักเรียนว่า การใช้แสง สี และฉากบนเวทีมีความสำคัญอย่างไร และนักเรียนพบเห็นอะไรบ้างในการแสดงดนตรี เช่น บนเวทีมีฉากแบบใด และมีความสวยงามมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงหลักการจัดฉาก แสง สี ในการแสดงดนตรีไทยและดนตรีสากล รวมถึงอธิบายความสำคัญของการจัดฉาก แสง สี ในการแสดงดนตรี
2. ครูนำภาพตัวอย่างหรือ VCD DVD การจัดแสง สีบนเวทีที่สวยงามมาให้นักเรียนชม แล้วอธิบายถึงองค์ประกอบทางศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวิชาทัศนศิลป์
3. ครูอธิบายเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง ลวดลายเครื่องดนตรีพร้อมภาพประกอบและเล่าถึงที่มาของรูปร่างนั้น ๆ และเชื่อมโยงเนื้อหาให้เกี่ยวข้องกับการออกแบบรูปร่าง รูปทรง ลวดลายนั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กับวิชาทัศนศิลป์อย่างไร
4. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-5 คน แล้วให้นักเรียนยกตัวอย่างและบรรยายความงามของฉาก แสง สี และรูปร่าง รูปทรง ลวดลายของเครื่องดนตรี
5. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การใช้องค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ร่วมกันออกแบบเวทีการแสดงดนตรีที่มีแสง สี และฉากหลังที่สวยงาม
2. ให้นักเรียนออกแบบรูปร่าง รูปทรงเครื่องดนตรีตามจินตนาการของนักเรียนโดยสร้างสรรค์จากลวดลายของศิลปะไทย
3. ครูให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนทุกคน เมื่อนำเสนอผลงานเสร็จแล้วครูให้คำแนะนำและชี้แนะนักเรียน
4. ให้นักเรียนร่วมกันคัดเลือกและตัดสินผลงานที่สวยงามที่สุดของเพื่อนในชั้นเรียน โดยมีรางวัลมอบแก่ผลงานที่ได้รับการตัดสินให้ชนะเลิศ
5. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 2 ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในการออกแบบรูปร่าง รูปทรง และลวดลายเครื่องดนตรีต่าง ๆ ตามจินตนาการ และนำไปใช้ออกแบบเวทีในการแสดงต่าง ๆ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

- 1) นักเรียนฝึกจัดแสง สี และฉากในการแสดงต่าง ๆ
- 2) นักเรียนประดิษฐ์เครื่องดนตรีขึ้นตามจินตนาการของตนเองโดยใช้รูปร่าง รูปทรง ลวดลายของเครื่องดนตรีไทยเป็นหลัก

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนร่วมกันนำรูปร่าง รูปทรงเรขาคณิตมาเปรียบเทียบกับรูปร่าง รูปทรงของเครื่องดนตรีไทยว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. VCD DVD การแสดงดนตรีต่าง ๆ ทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล
2. ภาพเครื่องดนตรีไทย
3. ภาพการแสดงดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
 2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
 3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
 4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____
- ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น

สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สร้างสรรค์องค์ประกอบดนตรี

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การแสดงดนตรีไทยนอกจากจะบรรเลงเฉพาะดนตรีไทยอย่างเดียวแล้ว ยังมีการนำเอาดนตรีไทยมาผสมผสานกับดนตรีสากลประกอบกับการแสดงนาฏศิลป์จีนตลีลาต่าง ๆ ซึ่งเป็นเทคนิคการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากลและดนตรีกับนาฏศิลป์ได้อย่างลงตัว

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

เปรียบเทียบองค์ประกอบที่ใช้ในงานดนตรีและงานศิลปะอื่น (ศ 2.1 ม. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเทคนิคการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากล (K)
2. รู้และเข้าใจเทคนิคการนำดนตรีกับนาฏศิลป์มาผสมผสานกัน (K)
3. บอกและสามารถปฏิบัติตามวิธีการและหลักการในการนำดนตรีกับนาฏศิลป์มาผสมผสานกันได้ (P)
4. มีความภาคภูมิใจในดนตรีไทยที่สามารถนำมาผสมผสานกันได้อย่างลงตัวกับดนตรีสากล (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากความสนใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากความรับผิดชอบและความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม 3. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม 4. สังเกตจากความรู้สึภาคภูมิใจในดนตรีไทย	1. สังเกตจากการนำดนตรีไทยผสมผสานกับดนตรีสากลได้ถูกต้อง และนำดนตรีกับนาฏศิลป์มาผสมผสานกันได้อย่างถูกต้อง 2. สังเกตจากพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว 4. สังเกตจากความตั้งใจและปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน 5. สังเกตจากการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. สารการเรียนรู้

- เทคนิคการนำดนตรีไทยมาผสมผสานกับดนตรีสากลและการนำดนตรีมาผสมผสานกับการแสดงนาฏศิลป์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การออกเสียง และการเปรียบเทียบ
วิทยาศาสตร์	การจำแนกเสียงเครื่องดนตรี
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
สุขศึกษา	การเคลื่อนไหวร่างกายในการบรรเลงดนตรีและการเคลื่อนไหวร่างกายในการแสดงนาฏศิลป์
ศิลปะ (นาฏศิลป์)	การแสดงนาฏศิลป์
ภาษาต่างประเทศ	ศัพท์เฉพาะทางดนตรีสากล

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูอธิบายถึงวิธีการและประเภทของวงดนตรีไทยและดนตรีสากลที่นำมาใช้บรรเลงผสมผสานกันและชนิดหรือประเภทของวงดนตรีไทยที่นำมาใช้ผสมผสานกับการแสดงนาฏศิลป์
2. ครูให้นักเรียนจินตนาการถึงภาพของการบรรเลงรวมกันของวงดนตรีและการแสดงนาฏศิลป์ว่าควรมีลักษณะอย่างไร แล้วสุ่มตัวอย่างนักเรียน 3 คนออกมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงการนำวงดนตรีไทยมาบรรเลงร่วมกับวงซิมโฟนีออร์เคสตราพร้อมทั้งให้นักเรียนดูภาพประกอบที่ครูเตรียมมา พร้อมกับยกตัวอย่างวงดนตรีไทยที่มีลักษณะการผสมวงตามที่ครูอธิบาย
2. ครูเปิด VCD การแสดงดนตรีประกอบการแสดงนาฏศิลป์ หรือดนตรีไทยผสมผสานกับดนตรีสากลแล้วอธิบายถึงบทเพลงและชื่อการแสดงใน VCD นั้น พร้อมทั้งบอกเทคนิคที่ใช้ในการแสดงลงในใบงานที่ 1 เรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการแสดงวงดนตรีไทยกับวงดนตรีสากล
3. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสร้งงานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น แล้วแจกใบงานให้นักเรียนทำและประเมินผล

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. ครูนำภาพการแสดงดนตรีไทยร่วมกับดนตรีสากลมาให้นักเรียนจำแนกชื่อของเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากล
2. ครูให้นักเรียนฝึกการผสมวงดนตรีไทยกับวงดนตรีสากลหรือดนตรีกับการแสดงนาฏศิลป์ตามจินตนาการ แล้วให้ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 3 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้โดยการนำเครื่องดนตรีหลายชนิดมาบรรเลงร่วมกันตามจินตนาการของนักเรียน เพื่อแสดงความสามารถหรือพัฒนาทักษะทางดนตรี

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนรวมกลุ่มกันบรรเลงดนตรีโดยผสมผสานดนตรีไทยกับดนตรีสากลแล้วจัดเวทีแสดงเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรี

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนแบ่งกลุ่มกันรวบรวมชื่อวงดนตรีที่มีการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากลในประเทศไทยโดยทำเป็นโครงการ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพวงดนตรี ภาพการแสดงนาฏศิลป์ VCD DVD การแสดงดนตรี
2. บุคคลต่าง ๆ เช่น ครูสอนดนตรี นักดนตรี
3. ใบงาน
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

การเลือกใช้จังหวะในการสร้างสรรค์บทเพลงและการเรียบเรียงทำนองเพลง

สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สร้างสรรค์องค์ประกอบดนตรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

จังหวะ หมายถึง การบรรเลงเป็นระยะ ๆ สม่ำเสมอกัน ในทางดนตรีจังหวะ หมายถึง การเคลื่อนที่ของแนวทำนองหรือเสียงในช่วงเวลาหนึ่ง

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

อธิบายเหตุผลในการเลือกใช้องค์ประกอบดนตรีในการสร้างผลงานดนตรีของตนเอง (ศ 2.1 ม. 3/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจความหมายของจังหวะสามัญและลักษณะทั่วไปของจังหวะฉิ่ง (K)
2. รู้และเข้าใจในลักษณะของเครื่องหมายกำหนดอัตราจังหวะแต่ละประเภท (K)
3. มีความรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและชื่นชมในผลงานของผู้อื่น (A)
4. มีทักษะในการเคาะจังหวะในกลุ่มจังหวะ 2, 3, 4 ที่เป็นจังหวะหนักในทางดนตรีสากลได้ (P)
5. เข้าใจในอารมณ์เพลงแต่ละประเภทและสามารถสร้างสรรค์ผลงานเพลงตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากความสนใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากความรับผิดชอบและความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการเลือกใช้จังหวะในการสร้างสรรค์บทเพลงและการเรียบเรียงทำนองเพลงได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
	3. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	4. สังเกตจากความตั้งใจและปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน 5. สังเกตจากการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. สารการเรียนรู้

- จังหวะในทางดนตรีไทย จังหวะในทางดนตรีสากล การเรียบเรียงทำนองเพลง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน และการพูด
คณิตศาสตร์	การนับจังหวะและอัตราความเร็วของจังหวะต่าง ๆ
สังคมศึกษา	การทำงานเป็นกลุ่มและรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ภาษาต่างประเทศ	การอ่านออกเสียงคำศัพท์ทางดนตรีต่าง ๆ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสุ่มสอบถามนักเรียนว่า ใครรู้บ้างว่าจังหวะหมายถึงอะไร ให้นักเรียนที่เข้าใจอธิบายให้เพื่อน ๆ ฟัง

2. ครูอธิบายถึงความหมายของจังหวะในทางดนตรีไทยและดนตรีสากลเพิ่มเติมจากนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงรูปแบบของจังหวะที่ใช้ในดนตรีไทยว่า ในดนตรีไทยมีลักษณะอย่างไร อัตราจังหวะที่ช้าที่สุดในดนตรีไทยคือ อัตราจังหวะ 3 ชั้น อัตราจังหวะที่มีความเร็วปานกลางคือ อัตราจังหวะ 2 ชั้น และอัตราจังหวะที่เร็วที่สุดในทางดนตรีไทยคือ อัตราจังหวะชั้นเดียว และอธิบายถึงความหมายของอัตราจังหวะสามัญ จังหวะฉิ่ง และจังหวะหน้าทับ

2. ครูสาธิตวิธีการเคาะจังหวะฉิ่งให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง เริ่มจากจังหวะ 3 ชั้น 2 ชั้น และชั้นเดียวตามลำดับ พร้อมทั้งยกตัวอย่างเพลงในอัตราจังหวะต่าง ๆ มาให้นักเรียนได้ฟัง

3. ครูอธิบายลักษณะจังหวะทางดนตรีสากล กลุ่มของจังหวะหนักเริ่มจากกลุ่ม 2 จังหวะ 3 จังหวะ และ 4 จังหวะ ตามลำดับ แล้วให้ครูใช้เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ไม้กลองหรือกลองสแนร์สาธิตการเคาะจังหวะในกลุ่มต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามเป็นรายบุคคล

4. ครูอธิบายเรื่อง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ ลักษณะของตัวเลข เช่น จังหวะ $\frac{4}{4}$ บอกความหมายของเลขตัวบนและเลขตัวล่าง อธิบายให้นักเรียนเข้าใจ แล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามแบบทดสอบที่ครูกำหนด

5. ครูอธิบายเรื่อง ความเร็วของจังหวะ บอกคำศัพท์ที่เป็นชื่อของความเร็วจังหวะ เช่น Adagio หมายถึง อัตรากาลังช้ามาก มีความเร็วของจังหวะที่ 72–90 เป็นต้น

6. ครูอธิบายเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในจังหวะ “เมโทรโนม” พร้อมทั้งสาธิตและบอกเหตุผลที่ต้องใช้เครื่องมือในการกำหนดอัตราความเร็วของจังหวะ

7. ครูยกตัวอย่างการเรียบเรียงทำนองเพลงในแต่ละแบบว่า เพลงในจังหวะช้า จังหวะปานกลาง และจังหวะเร็วให้อารมณ์เพลงที่แตกต่างกันอย่างใด เช่น เพลงจังหวะช้าสามารถถ่ายทอดอารมณ์เศร้าเหงาออกมาได้ดี และให้นักเรียนปฏิบัติใบงานที่ 2 เรื่อง การเรียบเรียงทำนองเพลง

8. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนสรุปเนื้อหาเรื่อง การเลือกใช้จังหวะในการสร้างสรรค์บทเพลงและการเรียบเรียงทำนองเพลง เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการเคาะจังหวะทางดนตรีไทยและดนตรีสากลในรูปแบบของจังหวะต่าง ๆ และแจกใบงานให้นักเรียนทำ โดยให้นักเรียนเลือกบทเพลงที่ชอบมา 1 บทเพลง แล้วบอกว่า บทเพลงนี้อยู่ในอัตราจังหวะใด และมีอารมณ์เพลงแบบใด และรวบรวมบทเพลงอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$

2. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 4 และกิจกรรมที่ 5 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยสร้างสรรค์บทเพลงในจังหวะต่าง ๆ ในการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถด้านดนตรี

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนฟังเพลงแล้ววิเคราะห์ว่าเพลงที่ฟังมีอัตราจังหวะเท่าใด และมีอารมณ์เพลงแบบใด โดยทำเป็นรายงานส่งครู

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนรวบรวมบทเพลงที่อยู่ในอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ เพิ่มเติม โดยรวบรวมเป็นชื่อบทเพลง พร้อมเนื้อเพลงในลักษณะสื่อเทคโนโลยี เช่น ไฟล์เพลง MP3 หรือในรูปแบบของแผ่น CD Audio เป็นต้น

9. สื่อการเรียนรู้

1. เครื่องมือเคาะจังหวะ เช่น ไม้กลอง กลองสแนร์ เป็นต้น
2. CD เพลงตัวอย่างในอัตราจังหวะต่าง ๆ
3. ใบงาน
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

การเปรียบเทียบความแตกต่างของบทเพลง สำเนียง อัตราร้อง
รูปแบบของบทเพลง การประสานเสียง เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง

สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สร้างสรรค์องค์ประกอบดนตรี

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

บทเพลงจะมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น สำเนียง อัตราร้อง รูปแบบของบทเพลง การประสานเสียง เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง เป็นต้น

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานดนตรีของตนเองและผู้อื่น (ศ 2.1 ม. 3/5)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเอกลักษณ์ของเพลงไทยเดิม วิธีการประพันธ์เพลง ลักษณะของเพลงที่บรรเลงในรูปแบบต่าง ๆ (K)
2. รู้และเข้าใจลักษณะการบรรเลงของดนตรีสากล อารมณ์เพลงหลากหลายแบบ ซึ่งแทนด้วยเสียงเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ (K)
3. รู้และเข้าใจในรูปแบบของการประสานเสียงในดนตรีไทยและดนตรีสากล (K)
4. ตระหนักถึงความสำคัญของบทเพลงไทยและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์เครื่องดนตรีไทยและเพลงไทย (A)
5. จำแนกรูปแบบของเพลงไทยได้ (P)
6. จำแนกประเภทของเครื่องดนตรีไทยประเภทต่าง ๆ และจำแนกประเภทของเครื่องดนตรีสากลได้ (P)
7. ขับร้องเพลงประสานเสียงได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น	1. สังเกตจากการตระหนักถึงความสำคัญของเพลงไทยและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์เครื่องดนตรีไทยและเพลงไทย	1. สังเกตจากความสามารถในการจำแนกรูปแบบของเพลงไทยได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการขับร้องประสานเสียงได้ถูกต้อง

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
2. จากการตรวจการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วย 3. จากการตรวจแบบทดสอบ หลังเรียน 4. จากการตรวจใบงาน	2. สังเกตจากความสนใจและ ความกระตือรือร้นในการ ปฏิบัติกิจกรรม 3. สังเกตจากความรับผิดชอบ และความมีระเบียบขณะ ปฏิบัติกิจกรรม 4. สังเกตจากการยอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่นขณะ ปฏิบัติกิจกรรม 5. ประเมินพฤติกรรมตาม แบบการประเมินผลด้าน คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม	3. สังเกตจากการรู้จักเครื่อง ดนตรีไทยประเภทต่าง ๆ และจำแนกประเภทของ เครื่องดนตรีสากลได้ถูกต้อง 4. สังเกตจากพฤติกรรมขณะ ปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคล และปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 5. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม ได้อย่างคล่องแคล่ว 6. สังเกตจากความตั้งใจและ ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน 7. สังเกตจากการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 8. ประเมินพฤติกรรมตามแบบ ประเมินการขับร้องประสาน เสียง 9. ประเมินพฤติกรรมตาม แบบการประเมินผลด้าน ทักษะ/กระบวนการ

5. สารการเรียนรู้

- เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากล

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูด การอ่าน การเขียน และการเปรียบเทียบ
คณิตศาสตร์	การนับจังหวะในอัตราจังหวะต่าง ๆ
วิทยาศาสตร์	การสังเกตและจำแนกรูปแบบและลักษณะของเพลงไทย เครื่องดนตรีไทย เครื่องดนตรีสากล และลักษณะของเสียงที่เกิดจากการร้องประสานเสียง
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูพูดคุยกับนักเรียนโดยการอธิบายถึงลักษณะเด่นของเพลงไทย ลักษณะของการแต่งเพลงไทย
รูปแบบของเพลงไทยและเพลงพื้นบ้าน การประสานเสียง และประเภทของเครื่องดนตรี

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายลักษณะการเอื้อนในเพลงไทยและใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น CD เพลงหรือวีดิทัศน์ที่เกี่ยวกับการร้องเพลงไทย โดยเปิดให้นักเรียนชมแล้วอธิบายถึงที่มาของการใช้เทคนิคการเอื้อน และที่มาของบทเพลงว่า การประพันธ์เพลงไทยเนื้อร้องส่วนใหญ่ที่ประพันธ์ขึ้นมาจากที่ใด และใช้อัตราจังหวะใดในการบรรเลง รวมทั้งอธิบายถึงประเภทและความหมายของเพลงเกร็ดและเพลงตับ

2. ครูเปิดเพลงสากลที่บรรเลงโดยวงซิมโฟนีออร์เคสตรา แล้วอธิบายถึงอารมณ์เพลงว่า ในบทเพลงของวงซิมโฟนีออร์เคสตราใช้ความดัง-เบาเป็นตัวกำหนดอารมณ์เพลง และในวงซิมโฟนีออร์เคสตราจะใช้เครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ สื่อถึงอารมณ์เพลง เช่น ใช้ไวโอลินแทนสำเนียงของเพลงที่มีความโศกเศร้า เป็นต้น

3. ครูยกตัวอย่างบทเพลงที่อยู่ในอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ แล้วอธิบายว่าจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ต่างกันอย่างไร และมีวิธีการนับแบบง่าย ๆ อย่างไร

4. ครูอธิบายรูปแบบของบทเพลงพื้นบ้านว่า ลักษณะของดนตรีพื้นบ้านมีจุดเด่นอย่างไร พร้อมทั้งยกตัวอย่างผลงานเพลงพื้นบ้านมาให้ให้นักเรียนฟัง

5. ครูอธิบายเกี่ยวกับวิธีการประสานเสียงในดนตรีไทย พร้อมทั้งยกตัวอย่าง

6. ครูอธิบายเกี่ยวกับวิธีการประสานเสียงในดนตรีสากล พร้อมทั้งยกตัวอย่างโน้ตเพลงและเสียงเพลงการขับร้องประสานเสียง ดังนี้

1) การประสานเสียงแบบแคนนอน (Canon)

2) การประสานเสียงแบบราวนด์ (Round)

7. ครูให้นักเรียนฝักร้องเพลงประสานเสียงทั้ง 2 แบบแล้วประเมินผลเป็นรายกลุ่ม

8. ครูนำภาพเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากลมาให้ให้นักเรียนศึกษาโดยอธิบายว่าเครื่องดนตรีไทยจะแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี เครื่องเป่า ส่วนเครื่องดนตรีสากลแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ เครื่องสาย เครื่องลมไม้ เครื่องลมทองเหลือง เครื่องลิ่มนิ้ว เครื่องกระทบ แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม โดยครูสุ่มรูปภาพของเครื่องดนตรีขึ้นมา 1 ชนิด แล้วให้นักเรียนตอบว่าชื่อเครื่องดนตรีอะไร อยู่ในกลุ่มเครื่องประเภทใด เช่น ปิกโกโลเป็นเครื่องเป่า อยู่ในกลุ่มเครื่องลมไม้ เป็นต้น

9. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ให้นักเรียนสรุปเนื้อหาเรื่อง การเปรียบเทียบความแตกต่างของบทเพลง สำเนียง อัตราจังหวะ รูปแบบของบทเพลง การประสานเสียงเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มกันแล้วฝึกขับร้องเพลงประสานเสียงในแบบแคนนอนและแบบราวนด์
2. นักเรียนนำภาพเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ มาจัดตั้งเป็นวงดนตรีตามจินตนาการของนักเรียน แล้วตั้งชื่อวง

3. นักเรียนรวบรวมบทเพลงที่ใช้อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ มาอย่างน้อยอัตราจังหวะละ 10 เพลง โดยทำในใบงานที่ 3 เรื่อง รวบรวมบทเพลงอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ส่งครู

4. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 6 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

6. ให้นักเรียนทำโครงการตามความสนใจ

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเพลงไทยกับเพลงสากล และสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในชั้นเรียนที่สูงขึ้นไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนรวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 6-8 คน แล้วฝึกขับร้องเพลงประสานเสียงในแบบแคนนอนและแบบราวนด์ โดยครูคอยสอนและให้คำปรึกษาชี้แนะ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนจัดวงดนตรีตามจินตนาการโดยใช้ภาพเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ มาผสมผสานกัน แล้วนำเสนอผลงานพร้อมเสียงเพลงประกอบ

9. สื่อการเรียนรู้

1. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทยและการขับร้องเพลงประสานเสียงในดนตรีสากล เช่น วีดิทัศน์ CD เพลงไทยและเพลงสากล

2. ใบงาน

3. ภาพเครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ

4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

หน่วยการเรียนรู้ที่

2

ทักษะดนตรี

เวลา 8 ชั่วโมง

ฉบับนี้จัดทำขึ้นมาจากการเรียนรู้

ความรู้

- เทคนิคและการแสดงออกในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง
- การประพันธ์เพลงเบื้องต้น
- การจัดการแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ

ภาระงาน/ชิ้นงาน

- การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- การประพันธ์เพลงง่าย ๆ
- การฝึกปฏิบัติขลุ่ยริคอร์ดอร์
- การทำรายงาน
- การจัดงานแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ
- ใบงาน
- การทำโครงงาน

ทักษะดนตรี

ทักษะ/กระบวนการ

- การศึกษาค้นคว้า
- การฝึกปฏิบัติจริง
- การวิเคราะห์
- การอภิปราย
- การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

- มีเจตคติที่ดีในการฝึกขับร้องเพลงไทยและเพลงสากลและการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี
- เห็นความสำคัญของเพลงไทยและดนตรีไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ
- มีระเบียบวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติกิจกรรม
- มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์เพลงไทยและดนตรีไทย

จัดการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ทักษะดนตรี

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี - ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยว และรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง (ศ 2.1 ม. 3/2) - แต่งเพลงสั้น ๆ จังหวะง่าย ๆ (ศ 2.1 ม. 3/3) - นำเสนอหรือจัดการแสดงดนตรีที่เหมาะสม โดยการบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นในกลุ่มศิลปะ (ศ. 2.1 ม. 3/7)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... - เสียงที่เปล่งออกมาโดยไม่มี ความหมายแต่เป็น ทำนองประกอบคำร้องในการขับร้องเพลงไทย เรียกว่า “การเอื้อน” - การควบคุมลมหายใจในการร้องเพลงมี 3 ระดับ คือ - ระดับทรวงอก - ระดับไหปลาร้า - ระดับกะบังลม - จังหวะ $\frac{2}{4}$ จะใช้ในเพลงมาร์ชและเพลงปลุกใจ ส่วนจังหวะ $\frac{4}{4}$ จะใช้ในเพลงป๊อปปูลาร์ทั่ว ๆ ไป	คำถามสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน - เสียงที่เปล่งออกมาโดยไม่มี ความหมายแต่เป็น ทำนองประกอบคำร้องในเพลงไทยเรียกว่าอะไร - แนวปฏิบัติในการร้องเพลงสากลและการควบคุมลมหายใจมีกี่ระดับ อะไรบ้าง - จังหวะ $\frac{2}{4}$ จะพบได้ในเพลงแบบใด และจังหวะ $\frac{4}{4}$ นิยมใช้ในเพลงรูปแบบใด
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... - คำสำคัญที่ควรรู้ ได้แก่ ดิสโก บอสโนวา ปิกนิก ร็อก โซล เรซิน อะคริลิก - ส่วนประกอบของซลุ่มริคอร์ดมีอะไรบ้าง รวมทั้งวิธีการจับ และวิธีการเป่าที่ถูกต้องควรปฏิบัติอย่างไร - บันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ที่ใช้ฝึกกับซลุ่มริคอร์ดเป็นอย่างไร - ลักษณะเพลงที่ใช้ฝึกเป่าซลุ่มริคอร์ดอยู่ในบันไดเสียงใด และใช้อัตราจังหวะใด - การใช้เทคนิคการร้องเพลงแบบต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมีอะไรบ้าง - ความรู้เกี่ยวกับอัตราจังหวะพื้นฐานมีอะไรบ้าง และวิธีการประพันธ์เพลงง่าย ๆ ทำอย่างไร	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... - ปฏิบัติซลุ่มริคอร์ดในสเกลเมเจอร์และไมเนอร์ได้และสามารถบรรเลงเพลงตามแบบฝึกหัดที่กำหนดให้ได้ - ใช้เทคนิคการร้องเพลงไทยและเพลงสากลเบื้องต้นและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ - แต่งทำนองและจังหวะเพลงง่าย ๆ ในอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ได้

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- ฝึกปฏิบัติการขับร้องเพลงไทยและเพลงสากลตามเทคนิคการขับร้องเพลงพื้นฐาน
- ฝึกปฏิบัติขลุ่ยริคอร์ดอร์ตามบันไดเสียงรวมถึงเพลงที่กำหนดให้ในแบบฝึกหัด เพื่อทำการประเมินผลการเรียนรู้ และทำรายงานเรื่อง ขลุ่ยริคอร์ดอร์
- ประพันธ์ทำนองเพลงด้วยอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ลงในสมุดบรรทัด 5 เส้น
- จัดการแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
- การทดสอบ - การสนทนาซักถามโดยครู - การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย - การฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน - การประเมินตนเองของนักเรียน - การประเมินผลด้านความรู้ - การประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม - การประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ	- แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน - แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือ - แบบประเมินความสามารถในการร้องเพลง - แบบประเมินทักษะในการประพันธ์เพลง - แบบประเมินความสามารถในการบรรเลงขลุ่ยริคอร์ดอร์ - แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย - ใบงาน - แบบประเมินผลด้านความรู้ - แบบประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม - แบบประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

- ความสามารถในการปฏิบัติการร้องเพลงไทยและเพลงสากลตามเทคนิคการร้องเพลงพื้นฐานที่กำหนดให้ได้
- ความสามารถในการปฏิบัติขลุ่ยริคอร์ดอร์
- ความสามารถในการประพันธ์เพลงง่าย ๆ ให้มีทำนองเพลงที่ไพเราะ
- ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดรูปแบบการแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ
- พฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	เทคนิคในการแสดงออก การขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยว และรวมวง	4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	การประพันธ์เพลงเบื้องต้น	2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	การจัดการแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ	2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เทคนิคในการแสดงออก การขับร้อง และบรรเลงดนตรีเดี่ยว และรวมวง

สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ทักษะดนตรี

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การขับร้อง และบรรเลงดนตรีเดี่ยว และรวมวงได้อย่างถูกต้องไพเราะต้องรู้และปฏิบัติตามเทคนิคต่าง ๆ ให้ถูกต้อง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยว และรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง (ศ 2.1 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจการร้องเพลงไทยและเพลงสากลตามเทคนิคการร้อง (K)
2. รู้และเข้าใจเทคนิคการบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง (K)
3. มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ตรงต่อเวลา และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (A)
4. มีวินัยในการฝึกซ้อมและหมั่นฝึกฝนจนเกิดความชำนาญและคอยช่วยเหลือผู้อื่น (A)
5. ปฏิบัติการเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงได้อย่างถูกต้อง (P)
6. ร้องเพลงไทยและเพลงสากลได้ถูกต้องไพเราะ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย	1. สังเกตจากการมองเห็นคุณค่าของบทเพลงไทยและบทเพลงสากล 2. สังเกตจากความสนใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 3. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการหมั่นฝึกซ้อมอย่างมีขั้นตอนและจัดเวลาซ้อมอย่างเป็นระบบ 2. สังเกตจากพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
3. จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	4. สังเกตจากความรับผิดชอบและความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม	4. สังเกตจากความตั้งใจและปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน 5. สังเกตจากการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 6. ประเมินทักษะการปฏิบัติการร้องเพลงและเป่าขลุ่ยริคอร์ดอร์

5. สาระการเรียนรู้

- เทคนิคในการร้องเดี่ยว บรรเลงดนตรีเดี่ยว และการบรรเลงดนตรีรวมวง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การออกเสียงที่ถูกต้องในการร้องเพลง
คณิตศาสตร์	การนับจังหวะ
สังคมศึกษา	การทำงานเป็นกลุ่มและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
สุขศึกษา	การเคลื่อนไหวร่างกาย การดูแลสุขภาพเสียง สุขภาพร่างกาย และการกำหนดเสียงและจัดรวมเสียงระดับต่าง ๆ ในร่างกาย
ภาษาต่างประเทศ	การออกเสียงคำศัพท์ทางดนตรี

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้
2. ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับหลักการร้องเพลงไทยและเพลงสากลโดยสนทนาซักถามประสบการณ์ในการร้องเพลงของนักเรียน รวมถึงประสบการณ์ในการเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง
3. ครูแนะนำนักเรียนในการเลือกขลุ่ยริคอร์ดอร์ในการเรียนเรื่อง เทคนิคการบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวงเพื่อใช้ฝึกปฏิบัติ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเทคนิคการขับร้องเพลงไทยและเพลงสากล โดยครูอาจจะสาธิตให้นักเรียนดูเองหรือใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น วิดีทัศน์หรือแถบบันทึกเสียงเปิดให้นักเรียนชมและฟัง
2. ครูให้นักเรียนฝึกขับร้องเพลงไทยเพลงลาวดวงเดือน โดยปฏิบัติตามขั้นตอน
 - 1) ครูนำแผนภูมิเพลงลาวดวงเดือนติดบนกระดานแล้วอ่านเนื้อร้องให้นักเรียนฟัง 1 เที่ยว
 - 2) ให้นักเรียนอ่านตามครูทีละวรรคจนจบเพลง

- 3) ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันจนนักเรียนส่วนใหญ่จำเนื้อเพลงได้
- 4) ครูเปิดเพลงลาวดวงเดือนให้นักเรียนฟัง 1 เทียบ
- 5) ครูขับร้องเพลงลาวดวงเดือนให้นักเรียนฟังทีละวรรค
- 6) ให้นักเรียนขับร้องตามครูจนจบเพลง
- 7) ให้นักเรียนขับร้องให้ชำนาญจนส่วนใหญ่ขับร้องได้
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันฝึกขับร้องเพื่อเก็บคะแนน
4. ให้นักเรียนฝึกขับร้องเพลงสากล โดยครูคอยแนะนำนักเรียนฝึกปฏิบัติโดยออกเสียงให้ถูกต้อง และกำหนดลมหายใจตามหลักการร้องเพลงสากล
5. ครูให้นักเรียนนำชลุ่ยริคอร์ดอร์มาปฏิบัติการบรรเลงดนตรีเดี่ยว โดยครูอธิบายถึงประวัติของชลุ่ยริคอร์ดอร์และแนะนำวิธีการจับที่ถูกต้อง สาธิตให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตามและฝึกเป่าตามวิธีการให้ถูกต้อง
6. ครูสอนนักเรียนเริ่มจากการเป่าในตำแหน่งของเสียงแรกคือ เสียงโดต่ำ ครูอธิบายวิธีการใช้นิ้วและตำแหน่งของนิ้วในการปิดรูของชลุ่ย จากนั้นให้นักเรียนฝึกเป่าโน้ตสูงขึ้นเป็นลำดับตามบันไดเสียงโดเมเจอร์ คือ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โดสูง ให้นักเรียนฝึกเป่าให้คล่องแคล่วและฝึกจำตำแหน่งเสียง โดยครูอาจจะบอกให้นักเรียนเป่าเสียง ลา ในทันทีทันใดก็ได้ เพื่อเป็นการฝึกนักเรียนให้จำตำแหน่งเสียง
7. เมื่อนักเรียนฝึกปฏิบัติขั้นพื้นฐานได้แล้ว ต่อไปให้นักเรียนเป่าตามแบบฝึกหัดที่ครูกำหนดให้ แล้วสอบเก็บคะแนน จากนั้นครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติบทเพลง In the Woods แล้วสุ่มนักเรียนออกมาเป่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนจำนวน 3-5 คน
8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้นักเรียนฝึกเป่าเพลง Silent Night และบทเพลง อีสระ 1 บทเพลงโดยให้นักเรียนจัดเวลาซ้อมเอง แล้วนัดวันเพื่อทดสอบและเก็บคะแนน ระหว่างที่ให้นักเรียนฝึกซ้อมครูคอยให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางให้นักเรียนด้วย
9. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

1. นักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการขับร้องเพลงไทย เพลงสากล และการฝึกเป่าชลุ่ยริคอร์ดอร์ รวมทั้งปัญหาที่พบแล้วร่วมกันคิดวิธีแก้ไขเพื่อปฏิบัติให้ดีขึ้น
2. ให้นักเรียนตอบคำถามหลังเรียนโดยครูคิดคำถามและคำตอบที่ครอบคลุมเนื้อหาถามนักเรียนอย่างน้อย 5 ข้อเพื่อเป็นการสรุปความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ฝึกขับร้องเพลงไทยโดยครูคอยชี้แนะการปฏิบัติที่ถูกต้อง
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ฝึกขับร้องเพลงสากลโดยครูคอยชี้แนะการปฏิบัติที่ถูกต้อง
3. นักเรียนฝึกเป่าชลุ่ยริคอร์ดอร์โดยขอคำแนะนำจากครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกให้เกิดทักษะและความเชี่ยวชาญ

4. นักเรียนรวมกลุ่มกันเป่าขลุ่ยริคอร์ดอร์ เพื่อทดสอบทักษะการปฏิบัติงานกลุ่มและพัฒนาทักษะในการเป่าขลุ่ยริคอร์ดอร์ของตัวเอง

5. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมที่ 9 และกิจกรรมที่ 10 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะด้านดนตรีของตัวเองและเป็นพื้นฐานที่ใช้ในการปฏิบัติเครื่องดนตรีเบื้องต้น เพื่อจะนำไปต่อยอดในการปฏิบัติดนตรีในขั้นสูงต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนรวมกลุ่มกันไม่เกิน 3 คนแต่งเพลงง่าย ๆ ด้วยขลุ่ยริคอร์ดอร์เป็นงานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานให้เพื่อน ๆ ชม

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนทำรายงานเรื่อง ขลุ่ยริคอร์ดอร์ เป็นงานเดี่ยวส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิดีทัศน์ แอปบันทึกเสียง หรือ CD VCD DVD เพลงไทยและเพลงสากล

2. หนังสือเพลงต่าง ๆ

3. ผู้รู้ด้านดนตรีไทยและสากล

4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

การประพันธ์เพลงเบื้องต้น

สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ทักษะดนตรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ คือ อัตราจังหวะพื้นฐานที่นิยมใช้ในการประพันธ์เพลง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

แต่งเพลงสั้น ๆ จังหวะง่าย ๆ (ศ 2.1 ม. 3/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจองค์ประกอบของจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ (K)
2. ประพันธ์บทเพลงจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ด้วยความสนุกสนานและมั่นใจ (K)
3. ตระหนักถึงความสำคัญของอัตราจังหวะต่าง ๆ ที่ใช้ในบทเพลงแต่ละรูปแบบ (A)
4. สามารถประพันธ์เพลงในอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากการเห็นความสำคัญ of อัตราจังหวะต่าง ๆ ที่ใช้ในการประพันธ์เพลง 2. สังเกตจากความสนใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 3. สังเกตจากความรับผิดชอบและความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม 4. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากความมุ่งมั่นเอาใจใส่และหมั่นฝึกฝนแต่งเพลง 2. สังเกตจากพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว 4. สังเกตจากความตั้งใจและปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน 5. สังเกตจากการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 6. ประเมินทักษะการประพันธ์เพลง

5. สารการเรียนรู้

- เทคนิคการประพันธ์เพลงง่าย ๆ ด้วยอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การอธิบาย เนื้อเพลงไทย
คณิตศาสตร์	การนับจังหวะและค่าของอัตราจังหวะ
สังคมศึกษา	การทำงานเป็นกลุ่มและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ภาษาต่างประเทศ	ศัพท์เฉพาะทางดนตรีสากล

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงการนับจังหวะ $\frac{2}{4}$ และจังหวะ $\frac{4}{4}$ โดยยกตัวอย่างเพลง เช่น เพลงกราวกวีว่าอยู่ในอัตราจังหวะใดประกอบการอธิบาย
2. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงการเรียนการสอนในหน่วยการเรียนรู้นี้ว่านักเรียนต้องใช้สมุดบรรทัด 5 เส้นเพื่อใช้ในการประพันธ์เพลง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูเปิดเพลงที่ใช้อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ให้นักเรียนฟัง แล้วถามว่าใครรู้จักเพลงที่เปิดให้ฟังบ้าง
2. ครูอธิบายถึงการใช้อัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ ว่านิยมใช้ในเพลงสำหรับการเดินแถวสวนสนามหรือที่เรียกว่า เพลงมาร์ช และให้นักเรียนเคาะจังหวะตามเพื่อเป็นการฝึกทักษะขั้นพื้นฐาน
3. ครูเปิดเพลงที่ใช้อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ ให้นักเรียนฟัง แล้วถามว่าใครรู้จักเพลงที่เปิดให้ฟังบ้าง
4. ครูอธิบายถึงอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ ว่านิยมใช้ในบทเพลงป๊อปปูลาร์ทั่ว ๆ ไป ยกตัวอย่างเพลงมาให้ให้นักเรียนฟัง 1 เพลง แล้วให้ครูอธิบายวิธีการนับอัตราจังหวะ จากนั้นให้นักเรียนฝึกเคาะจังหวะตามเพื่อเป็นการฝึกทักษะขั้นพื้นฐาน
5. ครูสอนนักเรียนเรื่อง การกำหนดอัตราจังหวะของจังหวะ $\frac{2}{4}$ แล้วให้นักเรียนสร้างห้องเพลงขึ้นมา 4 ห้องเพลง ครูให้นักเรียนเขียนและทำความเข้าใจพร้อมกับเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย
6. ครูสอนนักเรียนเรื่อง การกำหนดอัตราจังหวะของจังหวะ $\frac{4}{4}$ แล้วให้นักเรียนสร้างห้องเพลงขึ้นมา 4 ห้องเพลง ครูให้นักเรียนเขียนและทำความเข้าใจพร้อมกับเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย
7. ให้นักเรียนฝึกการประพันธ์เพลงง่าย ๆ คนละ 16 ห้องเพลง แล้วให้ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
8. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าเพลงในอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ แตกต่างกันอย่างไร
9. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนสรุปเนื้อหาในบทเรียนและอภิปรายถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการประพันธ์เพลง และแนวทางในการแก้ไขเพื่อปฏิบัติให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนรวมกลุ่มกัน กลุ่มละ 4-5 คน แล้วช่วยกันประพันธ์เพลงขึ้นมา 1 เพลง โดยเพลงนั้นจะต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า 2 นาที และนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังแล้วช่วยกันประเมินผล

2. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 11 และกิจกรรมที่ 12 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะของตนเองในการประพันธ์เพลง และเป็นพื้นฐานในการเรียนดนตรีในชั้นสูงต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนประพันธ์เพลงในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ 1 เพลง โดยบทเพลงจะต้องมีความไพเราะและมีเมโลดี้ที่ฟังดีหู หรือสันทูกสนานรื่นเริง 1 เพลง แล้วบรรเลงให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนร่วมกันวิจารณ์ผลงานเพลงป๊อปปูล่าร์ถึงวิธีการแต่ง ความหมาย ความไพเราะของเมโลดี้ จุดเด่นและสิ่งที่ควรปรับปรุงในใบงานที่ 4 เรื่อง วิจารณ์ผลงานเพลงป๊อปปูล่าร์ ส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือทฤษฎีดนตรีเบื้องต้น
- แถบบันทึกเสียงเพลงอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$
- สมุดบรรทัด 5 เส้น
- ใบงาน
- ผู้รู้ด้านดนตรีสากล
- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
- แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

- ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
- ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
- สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
- การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

การจัดการแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ

สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ทักษะดนตรี

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การจัดการแสดงดนตรีต่าง ๆ ต้องมีการเตรียมการ เช่น การจัดหาวงดนตรี การจัดเตรียมสถานที่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปใช้ให้งานแสดงดนตรีออกมาดีที่สุด

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

นำเสนอหรือจัดการแสดงดนตรีที่เหมาะสม โดยบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นในกลุ่มศิลปะ (ศ 2.1 ม. 3/7)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจหลักการเลือกวงดนตรีให้เหมาะสมกับการแสดงและลักษณะของงาน (K)
2. รู้และเข้าใจถึงหลักการเลือกเพลงสำหรับการแสดงในงานรูปแบบต่าง ๆ (K)
3. สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายในการจัดการแสดงร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วและรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น (A)
4. มีทักษะในหน้าที่ของตนเองในการจัดการแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	1. สังเกตจากความสนใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากความรับผิดชอบและความมีระเบียบขณะปฏิบัติกิจกรรม 3. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างคล่องแคล่ว 3. สังเกตจากความตั้งใจและปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
	4. ประเมินพฤติกรรมตาม แบบการประเมินผลด้าน คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม	4. สังเกตจากการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 5. ประเมินพฤติกรรมตาม แบบการประเมินผลด้าน ทักษะ/กระบวนการ

5. สารการเรียนรู้

- หลักการจัดแสดงดนตรีและการจัดเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การพูด การแสดงความคิดเห็น การนำเสนอการปฏิบัติกิจกรรม
สังคมศึกษา	การทำงานเป็นกลุ่มและรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ศิลปะ (ทัศนศิลป์)	การออกแบบเวทีการแสดง
การงานอาชีพฯ	การดูแลรักษาเครื่องดนตรี
ภาษาต่างประเทศ	เพลงสากล

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียนว่า ใครเคยชมคอนเสิร์ตบ้าง นักเรียนคิดว่าก่อนที่จะมีการแสดงควรมีการเตรียมการอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงการจัดการแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ การเลือกเพลง การเลือกวงดนตรี รวมไปถึงการเลือกสถานที่และหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ว่าต้องทำหน้าที่อะไรบ้างคร่าว ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูเปิดวิดีโอทัศน์คอนเสิร์ตให้นักเรียนดูและอธิบายในเรื่องของหลักการจัดและองค์ประกอบของการแสดงต่าง ๆ เช่น ประเภทของงาน สถานที่ในการจัดงาน เป็นต้น
2. ครูทำแผนผังหน้าที่การทำงานออกเป็น 5 ฝ่าย และแจกแจงว่าแต่ละฝ่ายต้องทำหน้าที่อะไร ทำอย่างไร แล้วให้นักเรียนเลือกที่จะอยู่ฝ่ายไหน
3. ครูอธิบายเกี่ยวกับการซักซ้อมคิวการแสดง และแจกจ่ายงานให้กับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อเตรียมการแสดงแล้วนัดหมายวันเวลาทำการแสดง
4. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาในบทเรียนแล้วตกลงวันเวลาและนัดหมายจ่ายแฉ่งงานให้กับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อเตรียมการแสดงดนตรี

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนร่วมกันจัดงานแสดงดนตรีเนื่องในโอกาสต่าง ๆ โดยใช้หลักการตามที่ได้ระบุไว้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
2. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 13 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ให้นักเรียนทำโครงการตามความสนใจ

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาทักษะของตนเองในชั้นเรียนที่สูงขึ้นไป และนำไปใช้ในการจัดแสดงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนแบ่งกลุ่มจัดการแสดงดนตรี 1 ชุด โดยแบ่งหน้าที่ออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ แล้วเปิดทำการแสดงให้เพื่อน ๆ และบุคลากรในโรงเรียนเข้าชมการแสดง แล้วให้ประเมินผลการแสดง

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนเขียนแผนผังจัดการแสดงดนตรีเนื่องในโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนถึงการแสดงจริง แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

9. สื่อการเรียนรู้

1. ภาพการจัดการแสดงคอนเสิร์ต
2. วิดีทัศน์การจัดการแสดงคอนเสิร์ต/เบื้องหลังการแสดงและการเตรียมงาน
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

หน่วยการเรียนรู้ที่

3

ดนตรีกับมรดก ทางวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

เชื่อมโยงกับเป้าหมายการเรียนรู้

ความรู้

- อิทธิพลของดนตรีต่อบุคคล
- อิทธิพลของดนตรีต่อสังคม
- ประวัติดนตรีไทยในยุคสมัยต่าง ๆ
- ประวัติดนตรีตะวันตกในยุคสมัยต่าง ๆ
- ลักษณะเด่นของดนตรีไทย
- ลักษณะเด่นของดนตรีสากล

ทักษะ/กระบวนการ

- การศึกษาค้นคว้า
- การวิเคราะห์
- การจำแนก
- การเปรียบเทียบ
- การอธิบาย
- การบรรยาย
- การอภิปราย
- การสังเกต
- การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรีกับมรดก ทางวัฒนธรรม

ภาระงาน/ชิ้นงาน

- การทำแบบทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียน
- การอธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของ
ดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม
- การบรรยายวิวัฒนาการของ
ดนตรีแต่ละยุคสมัย
- การอภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้
งานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับ
- การทำรายงาน
- ใบงาน
- การทำโครงงาน

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนเรื่องดนตรีกับมรดก
ทางวัฒนธรรม
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของประวัติดนตรี
ไทยและสากล
- มีระเบียบวินัยและความซื่อสัตย์สุจริตในการ
ปฏิบัติกิจกรรม
- มีจิตสำนึกและห่วงใยในคุณค่าของดนตรีไทย

ฝึกการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ดนตรีกับมรดกทางวัฒนธรรม

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี 1. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม (ศ 2.1 ม. 3/6) 2. บรรยายวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัย (ศ 2.2 ม. 3/1) 3. อภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับ (ศ 2.2 ม. 3/2)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. ประวัติดนตรีไทยในสมัยต่าง ๆ แบ่งเป็น ดนตรีไทยสมัยสุโขทัย ดนตรีไทยสมัยอยุธยา ดนตรีไทยสมัยธนบุรี ดนตรีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 2. ประวัติดนตรีตะวันตกในยุคสมัยต่าง ๆ แบ่งเป็น ยุคกลาง ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุครอแมนติก ยุคศตวรรษที่ 20 3. อิทธิพลของดนตรี ได้แก่ อิทธิพลของดนตรีต่อบุคคล อิทธิพลของดนตรีต่อสังคม 4. ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ ได้แก่ ลักษณะเด่นของดนตรีไทย ลักษณะเด่นของดนตรีสากล	คำถามสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. ดนตรีไทยแบ่งเป็นสมัยใดบ้าง 2. ดนตรีตะวันตกแบ่งเป็นยุคสมัยใดบ้าง 3. อิทธิพลของดนตรีมีผลต่อสิ่งใดบ้าง 4. ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับมีอะไรบ้าง
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญที่ควรรู้ ได้แก่ พาทย สองหน้า อินโดจีน 2. ดนตรีไทยสมัยสุโขทัยที่สำคัญ ๆ คือ วงปี่พาทย์และวงเครื่องห้า ในสมัยสุโขทัยรับอิทธิพลมาจากวงปัญจดุริยางค์ของอินเดีย 3. ดนตรีไทยสมัยอยุธยาที่โดดเด่น ได้แก่ วงมโหรี วงเครื่องสาย 4. ดนตรีไทยสมัยธนบุรี มีเครื่องดนตรีของต่างชาติมาเพิ่ม 5. ดนตรีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่สำคัญ ๆ คือ 1) สมัยรัชกาลที่ 1 มีการเพิ่มกลองทัดขึ้นในวงปี่พาทย์เป็น 2 ลูก และเพิ่มระนาดในวงมโหรีอีก 1 รางวัล	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคมได้ 2. บรรยายวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัยได้ 3. อภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับได้

- 2) สมัยรัชกาลที่ 2 มีปี่พาทย์บรรเลงประกอบเสภา มีเครื่องดนตรีที่เรียกว่า สองหน้า และเพิ่มฆ้องวงในวงมโหรี
- 3) สมัยรัชกาลที่ 3 เกิดระนาดทุ้ม ฆ้องวงเล็ก เกิดวงปี่พาทย์เครื่องคู่
- 4) สมัยรัชกาลที่ 4 เกิดระนาดเอกเหล็กและระนาดทุ้มเหล็ก เกิดวงปี่พาทย์เครื่องใหญ่
- 5) สมัยรัชกาลที่ 5 เกิดเพลงสำเนียงภาษาต่าง ๆ มีการร้องประสานเสียงคล้ายแบบตะวันตก มีการประพันธ์เพลงสรรเสริญพระบารมี เกิดวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ เกิดกลองตะโพน และฆ้องชัย
- 6) สมัยรัชกาลที่ 6 นิยมร้องรับดนตรีเป็นเพลงเถา มีการนำเพลงชวามาดัดแปลงเป็นเพลงไทย เกิดวงปี่พาทย์มอญและวงเครื่องสายผสม
- 7) สมัยรัชกาลที่ 7 เกิดบทเพลงที่มีความไพเราะและเป็นอมตะมาจนถึงปัจจุบันจากพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ 7 คือ เพลงราตรีประดับดาวเถา เขมรลอองค์เถา และเพลงคลื่นกระทบฝั่ง 3 ชั้น และมีการใช้ตัวเลขบันทึกแทนเสียงดนตรีไทย
- 8) สมัยรัชกาลที่ 8 ดนตรีไทยเข้าสู่ภาวะซบเซา เพราะรัฐบาลไม่สนับสนุนและพยายามให้ประชาชนเล่นดนตรีตะวันตก มีการนำทำนองเพลงสากลมาผสมผสานกับเพลงไทยและมีการแต่งเพลงปลุกใจ
- 9) สมัยรัชกาลที่ 9 มีการนำกฎเกณฑ์ทฤษฎีของดนตรีตะวันตกมาใช้กับเพลงไทยและเกิดวงดนตรีสากลขึ้นมากมาย
6. ประวัติของดนตรีตะวันตกยุคสมัยต่าง ๆ ได้แก่
 - 1) ยุคกลาง (Middle Period) ค.ศ. 500–1400 ส่วนใหญ่เป็นเพลงที่ใช้ร้องในโบสถ์ เพื่อสรรเสริญพระเจ้าเพียงอย่างเดียว
 - 2) ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance Period) ค.ศ. 1400–1600 เริ่มมีการผสมผสานระหว่างเพลงพื้นบ้านกับเพลงที่ใช้ในโบสถ์

3) ยุคบาโรก (Baroque Period) ค.ศ. 1600–1750 มีการบรรเลงดนตรีที่ หลากหลาย เริ่มมีการผสมวงออร์เคสตรา 4) ยุคคลาสสิก (Classic Period) ค.ศ. 1750–1820 เครื่องดนตรียุคนี้มี วิวัฒนาการจนสมบูรณ์ที่สุด วงออร์เคสตรา ใช้เครื่องดนตรีครบทุกประเภท 5) ยุคโรแมนติก (Romantic Period) ค.ศ. 1820–1900 นำหลักการของยุค คลาสสิกมาผสมผสานกับการใส่อารมณ์เข้า ไปในบทเพลง มีการเพิ่มขนาดวงออร์เคสตรา ให้ใหญ่ขึ้น คีตกวีที่สำคัญคือ ลุดวิก ฟาน เบโทเฟน 6) ยุคศตวรรษที่ 20 (Modern Period) ค.ศ. 1900–ปัจจุบัน มีการนำเสียงเครื่อง อิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นเครื่องดนตรี โดย มีการผสมผสานระหว่างดนตรีแอฟริกา อเมริกา และยุโรป เกิดวงดนตรีแจ๊ส (Jazz) มีการใช้บันไดเสียง 12 เสียง มีการประสาน เสียงแบบใหม่ ๆ มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้ดนตรีมีความหลากหลาย 7. อิทธิพลของดนตรีที่มีผลต่อบุคคล เช่น ช่วยกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก ช่วยผ่อนคลาย ความเครียด ใช้บำบัดรักษาอาการเจ็บป่วย 8. อิทธิพลของดนตรีต่อสังคม เช่น การฟังเพลงจากอินเทอร์เน็ต วิทยู การชม คอนเสิร์ต การแต่งกายตามแฟชั่นของนักร้อง การผลิต CD เพลง การดาวน์โหลดเพลง 9. ลักษณะเด่นของดนตรีไทยที่ทำให้งานดนตรี ได้รับการยอมรับ ได้แก่ ด้านภาษา เนื้อร้อง ด้านสำเนียง 10. ลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีสากลได้รับการ ยอมรับ ได้แก่ โน้ตเพลง เครื่องดนตรี วงดนตรี	
--	--

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ	
– ศึกษาค้นคว้าและอธิบายอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคล – ศึกษาค้นคว้าและอธิบายอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคม – ศึกษาค้นคว้าและบรรยายวิวัฒนาการของดนตรีไทย – ศึกษาค้นคว้าและบรรยายวิวัฒนาการของดนตรีสากล – ศึกษาค้นคว้าและอภิปรายลักษณะเด่นของดนตรีไทยที่ทำงานดนตรีได้รับการยอมรับ – ศึกษาค้นคว้าและอภิปรายลักษณะเด่นของดนตรีสากลที่ทำงานดนตรีได้รับการยอมรับ	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ – การทดสอบ – การสนทนาซักถามโดยครู – การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย – การฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน – การประเมินตนเองของนักเรียน – การประเมินผลด้านความรู้ – การประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม – การประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ	เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ – แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน – แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรม – แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย – ใบงาน – แบบประเมินผลด้านความรู้ – แบบประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม – แบบประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน	
– ความสามารถในการอธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม – ความสามารถในการบรรยายวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัย – ความสามารถในการอภิปรายลักษณะเด่นที่ทำงานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับ – พฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความมีระเบียบวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต – การเห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทยและดนตรีสากล	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ประวัติดนตรี	1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 อิทธิพลของดนตรีและปัจจัยที่ทำให้ดนตรีได้รับการยอมรับ	1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

ประวัติดนตรี

สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ดนตรีกับมรดกทางวัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ดนตรีไทยและดนตรีตะวันตกต่างก็มีวิวัฒนาการมายาวนาน ดนตรีไทยนั้นพบว่ามีกำนันทีก เรื่องราวของดนตรีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ส่วนดนตรีตะวันตกมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ยุคกลางประมาณ ค.ศ. 500–1400 เรื่อยมาจนปัจจุบัน

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

บรรยายวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัย (ศ 2.2 ม. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจวิวัฒนาการของดนตรีไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน (K)
2. รู้และเข้าใจวิวัฒนาการของดนตรีตะวันตกตั้งแต่ยุคกลางจนถึงยุคปัจจุบัน (K)
3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทย (A)
4. เห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรีตะวันตก (A)
5. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
6. มีทักษะในการบรรยายวิวัฒนาการของดนตรีไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบันได้ถูกต้อง (P)
7. มีทักษะในการบรรยายวิวัฒนาการของดนตรีตะวันตกตั้งแต่ยุคกลางจนถึงยุคปัจจุบันได้ถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย	1. สังเกตจากความรู้สึกระหว่างถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก 2. สังเกตจากความสนใจและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากความสามารถในการบรรยายวิวัฒนาการของดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก 2. สังเกตจากพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
3. จากการตรวจแบบทดสอบ ก่อนเรียน 4. จากการตรวจใบงาน	3. สังเกตจากความรับผิดชอบ และความมีระเบียบขณะ ปฏิบัติกิจกรรม 4. สังเกตจากการยอมรับความ คิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติ กิจกรรม	3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม ได้อย่างคล่องแคล่ว 4. สังเกตจากการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 5. สังเกตจากความตั้งใจและ ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอน

5. สารการเรียนรู้

- ประวัติดนตรีไทยยุคสมัยต่าง ๆ
- ประวัติดนตรีตะวันตกยุคสมัยต่าง ๆ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การพูดแสดงความคิดเห็น และการบรรยาย
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม มนุษย์สัมพันธ์ในการปฏิบัติกิจกรรมยุคสมัย ของไทยและยุคตะวันตก
การงานอาชีพ	การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
ภาษาต่างประเทศ	ชื่อเครื่องดนตรีสากล ชื่อยุคสมัยของดนตรีตะวันตก

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้
2. ให้ครูสุ่มสอบถามนักเรียนว่า ใครทราบบ้างว่าดนตรีไทยน่าจะมีหลักฐานบันทึกมาตั้งแต่สมัยใด โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ
3. ให้ครูสุ่มสอบถามนักเรียนว่า ระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากลมีวิวัฒนาการการเกิดพร้อมกันหรือไม่ โดยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายอย่างอิสระ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ให้ครูอธิบายเนื้อหาของประวัติดนตรีไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ให้นักเรียนเข้าใจตามลำดับ ดังนี้
 - 1) ดนตรีไทยสมัยสุโขทัย ให้นักเรียนอ่านข้อความที่ปรากฏอยู่ในศิลาจารึกหลักที่ 1 จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เกี่ยวกับหลักฐานด้านดนตรีที่ปรากฏอยู่ในหลักศิลาจารึก รวมทั้งการรับวัฒนธรรมทางดนตรีของอินเดีย
 - 2) ดนตรีไทยสมัยอยุธยา ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าสมัยนี้วงดนตรีไทยที่โดดเด่นคือ วงมโหรีและวงเครื่องสาย

3) ดนตรีไทยสมัยธนบุรี ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าสมัยนี้วงดนตรียังเหมือนกับสมัยอยุธยา เพียงแต่มีดนตรีของต่างชาติเข้ามา

4) ดนตรีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ครูอธิบายวิวัฒนาการของดนตรีไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 9 ตามลำดับว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในแต่ละสมัย โดยใช้ภาพเครื่องดนตรี ภาพวงดนตรี แถบบันทึกเสียงหรือวีดิทัศน์ประกอบการอธิบาย

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จับฉลากศึกษาค้นคว้าเพื่อทำรายงานพร้อมภาพประกอบ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษาค้นคว้าดนตรีไทยสมัยสุโขทัย

กลุ่มที่ 2 ศึกษาค้นคว้าดนตรีไทยสมัยอยุธยา

กลุ่มที่ 3 ศึกษาค้นคว้าดนตรีไทยสมัยธนบุรี

กลุ่มที่ 4 ศึกษาค้นคว้าดนตรีไทยสมัยรัตนโกสินทร์

3. ให้นักเรียนออกมาบรรยายหน้าชั้นเรียนให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังถึงวิวัฒนาการของดนตรีไทยแต่ละสมัย

4. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าเพื่อนอธิบายถูกต้องและเข้าใจหรือไม่

5. หลังจากการเรียนรู้วิวัฒนาการของดนตรีไทยในสมัยต่าง ๆ แล้วให้ครูอธิบายวิวัฒนาการของดนตรีตะวันตกในยุคสมัยต่าง ๆ โดยใช้ภาพเครื่องดนตรี ภาพวงดนตรี แถบบันทึกเสียง หรือวีดิทัศน์ประกอบการอธิบายตามลำดับยุคสมัย

6. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จับฉลากศึกษาค้นคว้าเพื่อทำรายงานพร้อมภาพประกอบ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษาค้นคว้าดนตรียุคกลาง

กลุ่มที่ 2 ศึกษาค้นคว้าดนตรียุคฟื้นฟูศิลปวิทยา

กลุ่มที่ 3 ศึกษาค้นคว้าดนตรียุคบาโรก

กลุ่มที่ 4 ศึกษาค้นคว้าดนตรียุคคลาสสิก

กลุ่มที่ 5 ศึกษาค้นคว้าดนตรียุคโรแมนติก

กลุ่มที่ 6 ศึกษาค้นคว้าดนตรียุคศตวรรษที่ 20

7. ให้นักเรียนออกมาบรรยายหน้าชั้นเรียนให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังถึงวิวัฒนาการของดนตรีตะวันตกในแต่ละสมัย

8. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าเพื่อนอธิบายถูกต้องและเข้าใจหรือไม่

9. ให้ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรืออธิบายไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปวิวัฒนาการของดนตรีไทยและดนตรีสากลโดยสรุปลงในใบงานที่ 6 เรื่องสรุปวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัย ส่งครู

2. ครูอธิบายและสรุปเสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงประเด็น

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนรวมกลุ่มกันแล้วหาภาพวงดนตรีไทยที่สนใจพร้อมทั้งบอกประวัติและบทเพลงที่บรรเลงกับวงดนตรี

2. นักเรียนศึกษาประวัติคีตกวีของโลกที่นักเรียนสนใจแล้วเขียนเป็นเรียงความส่งครู ว่าคีตกวีคนดังกล่าวอยู่ในยุคใด ผลงานโดดเด่นมีผลงานใดบ้าง

3. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 14 กิจกรรมที่ 15 กิจกรรมที่ 16 กิจกรรมที่ 17 และกิจกรรมที่ 18 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนประวัติดนตรีในสมัยต่าง ๆ ทั้งดนตรีไทยและดนตรีตะวันตกไปเป็นพื้นฐานในการเรียนดนตรีในชั้นที่สูงขึ้น รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปอธิบายให้ผู้สนใจรับฟัง

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนรวมกลุ่มกันแล้วทำรายงานเรื่อง ดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก ในยุคที่ตนเองชื่นชอบ โดยในรายงานจะต้องประกอบด้วย

- 1) ประวัติ
- 2) ชื่อวงดนตรี
- 3) ชื่อเพลงที่ประพันธ์ในยุคนี้
- 4) ชื่อคีตกวีสำคัญ
- 5) เครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นในยุคนี้

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนทำตารางเปรียบเทียบยุคสมัยที่ใกล้เคียงกันระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากลในใบงานที่ 5 เรื่อง ตารางเปรียบเทียบยุคสมัยของดนตรีไทยที่ใกล้เคียงกับยุคสมัยของดนตรีสากล ส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือลักษณะไทย
2. หนังสือประวัติศาสตร์ดนตรีสากล
3. อินเทอร์เน็ต
4. ใบงาน
5. ภาพวงดนตรี เครื่องดนตรี และคีตกวี
6. แอ็บบันทึกเสียง วิดีทัศน์ดนตรีไทยและตะวันตก
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

อิทธิพลของดนตรีและปัจจัยที่ทำให้ดนตรีได้รับการยอมรับ

สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ดนตรีกับมรดกทางวัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ดนตรีมีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม เช่น ช่วยกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก ใช้ฟังเพื่อคลายเครียด ใช้บำบัดรักษาอาการเจ็บป่วย เป็นต้น นอกจากนั้นนักร้องหรือนักดนตรียังเป็นแบบอย่างของวัยรุ่นในสังคม และเหตุที่งานดนตรีได้รับการยอมรับเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของดนตรีไทย ได้แก่ ด้านภาษา เนื้อร้อง ด้านสำเนียง ด้านองค์ประกอบเพลง ในขณะที่ลักษณะเด่นของดนตรีสากล ได้แก่ โน้ตเพลง เครื่องดนตรี และวงดนตรีซึ่งมีคนนิยมกันทั่วโลก

2. ตัวชี้วัดขั้นนี้

- อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลทางดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม (ศ 2.1 ม. 3/6)
- อธิบายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับ (ศ 2.2 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- รู้และเข้าใจว่าดนตรีมีอิทธิพลต่อบุคคลต่าง ๆ (K)
- รู้และเข้าใจว่าดนตรีมีอิทธิพลต่อสังคม (K)
- รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของดนตรีไทยซึ่งเป็นปัจจัยให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ (K)
- รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของดนตรีสากลซึ่งเป็นปัจจัยให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ (K)
- เห็นคุณค่าและประโยชน์ของดนตรีทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล (A)
- ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
- มีทักษะในการอธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม (P)
- มีทักษะในการอธิบายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น	1. สังเกตจากการเห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรี	1. สังเกตจากทักษะในการอธิบายและอธิบายได้ถูกต้อง

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
2. จากการตรวจการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วย 3. จากการตรวจใบงาน 4. จากการตรวจแบบทดสอบ หลังเรียน	2. สังเกตจากความรับผิดชอบ และความมีระเบียบขณะ ปฏิบัติกิจกรรม 3. สังเกตจากความสนใจและ ความกระตือรือร้นในการ ปฏิบัติกิจกรรม 4. ประเมินพฤติกรรมตาม แบบการประเมินผลด้าน คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม	2. สังเกตจากพฤติกรรมขณะ ปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคล และปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม ได้อย่างคล่องแคล่ว 4. สังเกตจากความตั้งใจและ การปฏิบัติตามขั้นตอน 5. สังเกตจากการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 6. ประเมินพฤติกรรมตาม แบบการประเมินผลด้าน ทักษะ/กระบวนการ

5. สารการเรียนรู้

- อิทธิพลของดนตรีที่มีต่อตัวบุคคลและสังคม
- ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การอ่าน การเขียน การอธิบาย การอภิปราย และการนำเสนอการปฏิบัติกิจกรรม
สังคมศึกษา	มนุษย์สัมพันธ์ในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม บุคคล และสภาพสังคม
สุขศึกษา	สภาพจิตใจและสุขภาพร่างกาย
งานอาชีพ	การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันคนในสังคมมีปัญหาด้านสุขภาพอะไรบ้าง ถ้า
นักเรียนนำดนตรีไปใช้ในการรักษาสุขภาพจะทำได้อย่างไรบ้างตามความคิดเห็นของนักเรียน
2. ให้ครูเปิดเพลงคลาสสิกหรือเพลงอื่น ๆ ที่ครูเห็นว่าเหมาะสมให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียน
หลับตาฟังเพลง แล้วให้นักเรียนบอกว่ารู้สึกอย่างไรต่อเพลง
3. ครูอธิบายให้นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ของเพลงที่ช่วยให้เรารู้สึกผ่อนคลายจากเพลงที่ครูเปิด
ให้ฟัง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของดนตรีที่มีต่อบุคคลว่า ในปัจจุบันดนตรีนอกจากจะใช้ฟังเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความเครียดแล้ว การที่ได้เด็กฟังเพลงคลาสสิกยังช่วยกระตุ้นพัฒนาการของเด็กด้วย

2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าสิ่งที่ครูอธิบายนักเรียนคิดว่าจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

3. ครูถามนักเรียนว่า เคยได้ยินคำว่า “ดนตรีบำบัด” หรือไม่ โดยให้นักเรียนที่เคยได้ยินและเข้าใจอธิบายให้เพื่อนฟัง

4. ครูอธิบายเสริมถึงประโยชน์ของการใช้ดนตรีบำบัด ซึ่งครูอาจจะใช้สื่อวีดิทัศน์หรือแผนภาพเกี่ยวกับดนตรีบำบัดประกอบการอธิบาย

5. ครูตั้งคำถามว่า นอกจากดนตรีจะมีอิทธิพลต่อบุคคลแล้ว ดนตรียังมีอิทธิพลต่อสังคมอย่างไรได้แก่อย่างไรบ้าง ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

6. ครูอธิบายถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคม โดยต่อยอดความคิดจากคำตอบของนักเรียน

7. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้ทำรายงานพร้อมภาพประกอบในหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 อิทธิพลของดนตรีต่อบุคคล

กลุ่มที่ 2 อิทธิพลของดนตรีต่อสังคม

8. หลังจากที่ครูสอนเรื่องอิทธิพลของดนตรีแล้ว ให้ครูเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ โดยเปิดวีดิทัศน์การแสดงดนตรีไทยและดนตรีสากลให้นักเรียนชม โดยครูสามารถเลือกใช้สื่อวีดิทัศน์ตามที่ครูเห็นว่าเหมาะสม

9. หลังจากที่นักเรียนชมสื่อวีดิทัศน์แล้ว ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระถึงปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

10. ครูอธิบายเสริมต่อยอดความคิดของนักเรียนว่า ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับเพราะเกิดจากลักษณะเด่นของดนตรี

11. ครูสุ่มนักเรียนให้ออกมาแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียนว่า ลักษณะเด่นของดนตรีไทยและดนตรีสากลมีอะไรบ้าง โดยครูคอยอธิบายเสริมจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

1) ลักษณะเด่นของดนตรีไทย ได้แก่

(1) ด้านภาษา เนื้อร้อง

(2) ด้านสำเนียง

(3) ด้านองค์ประกอบเพลง

2) ลักษณะเด่นของดนตรีสากล ได้แก่

(1) โน้ตเพลง

(2) เครื่องดนตรี

(3) วงดนตรี

12. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้ทำรายงานพร้อมภาพประกอบในหัวข้อต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ลักษณะเด่นของดนตรีไทย

กลุ่มที่ 2 ลักษณะเด่นของดนตรีสากล

13. ให้นักเรียนที่มีข้อสงสัยซักถาม โดยแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

14. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3

บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

เลือกนักเรียน 4 คนออกมาสรุปความรู้ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

คนที่ 1 สรุปอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคล

คนที่ 2 สรุปอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคม

คนที่ 3 สรุปลักษณะเด่นของดนตรีไทย

คนที่ 4 สรุปลักษณะเด่นของดนตรีสากล

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วเปลี่ยนกันอธิบายให้เพื่อนฟังว่า อิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคมมีอะไรบ้าง สรุปความรู้จากที่เพื่อนอธิบายลงในใบงานที่ 7 เรื่อง อิทธิพลดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม ส่งครู

2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับ แล้วสรุปผลการอภิปรายลงในใบงานที่ 8 เรื่อง อภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ ส่งครู

3. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 19 และกิจกรรมที่ 20 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

5. ให้นักเรียนทำโครงงานตามความสนใจ หรือโครงงานในกิจกรรมที่ 21 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

1. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนดนตรีระดับสูงขึ้นในชั้นต่อไป

2. นักเรียนนำความรู้ไปอธิบายให้ผู้ที่สนใจฟัง

3. นักเรียนนำประโยชน์ของดนตรีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันตามความเหมาะสม

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนรวมกลุ่มกันศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ผู้รู้ด้านดนตรี แพทย์ในท้องถิ่น อินเทอร์เน็ต ว่าประโยชน์ของดนตรีบำบัดมีอะไรบ้าง แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนยกตัวอย่างอิทธิพลของดนตรีในชีวิตประจำวันของนักเรียนมา 1 อย่าง แล้วเขียนเป็นเรียงความอ่านให้เพื่อนและครูฟังหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีบำบัด
2. วิดิทัศน์การแสดงดนตรีไทยและดนตรีสากล
3. วิดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดนตรีบำบัด
4. ผู้รู้ด้านดนตรีไทยและดนตรีสากล
5. แพทย์ในท้องถิ่น
6. อินเทอร์เน็ต
7. ใบงาน
8. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

พื้นฐานความรู้ของ นาฏศิลป์และการละคร

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์แผนผังการเรียนรู้

ภาระงาน/ชิ้นงาน

- การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- การศึกษาพื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร ได้แก่ ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ องค์ประกอบของนาฏศิลป์
- บอกชื่อและจำแนกภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์
- ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาท่าในการถ่ายทอดเรื่องราว
- วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างการแสดงรำมาตรฐานกับการแสดงรำฉุยฉายเบญจกาย
- การปฏิบัติจริง
- การจัดทำรายงาน
- การทำโครงงาน
- การนำเสนอผลงาน
- การจัดทำสมุดภาพ
- ใบงาน

ความรู้

- ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์
- องค์ประกอบของนาฏศิลป์
- เปรียบเทียบความแตกต่างของการแสดงรำมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกาย

พื้นฐานความรู้ของ นาฏศิลป์และการละคร

ทักษะ/กระบวนการ

- กระบวนการคิด
- การศึกษาค้นคว้า
- การคิดวิเคราะห์
- การสังเกต
- การวิเคราะห์เปรียบเทียบ
- การปฏิบัติจริง
- การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
- ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม
- ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

- มีเจตคติที่ดีต่อการแสดงนาฏศิลป์และการละคร
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์และการละคร
- ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มด้วยความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ
- ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ผลการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดขั้นนี้

1. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบการแสดงอาภักิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง (ศ 3.1 ม. 3/2)
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ที่มีความแตกต่างกันโดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบนาฏศิลป์ (ศ 3.1 ม. 3/5)

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ คือ การแสดงท่าทางแทนคำพูด ใช้สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก รวมถึงกิริยาหรืออิริยาบถต่าง ๆ โดยสร้างสรรค์ท่าทางหรือท่าร่ายมาจากธรรมชาติให้วิจิตรงดงาม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภาษาท่าที่มาจากท่าทางธรรมชาติและภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์
2. การใช้ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์สามารถแบ่งตามวิธีการใช้ได้ 4 ลักษณะ คือ ใช้ภาษาท่าทางธรรมชาติ ใช้ภาษาท่าเลียนแบบพฤติกรรมทางอารมณ์ ใช้ภาษาท่าเลียนแบบสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติ คน และสัตว์ ใช้ภาษาท่าสื่อความหมายตามหลักนาฏศิลป์ไทย
3. องค์ประกอบของนาฏศิลป์ประกอบด้วยจังหวะ ทำนอง การเคลื่อนไหว อารมณ์และความรู้สึก นาฏยศัพท์และภาษาท่า รูปแบบการแสดง การแต่งกาย
 - 1) ด้านจังหวะทำนอง
 - (1) รวบรวมมาตรฐานมีเพลงที่ใช้ในการแสดงทั้งหมด 10 เพลง แต่ละเพลงของการแสดงรวบรวมมาตรฐานจะเป็นเพลงอัตราจังหวะชั้นเดียวทุกเพลงและมีเพียงทำนองเดียวตลอด
 - (2) บทเพลงรำฉุยฉายเบญจกายบรรจุเพลงสำหรับบทร้อง 2 เพลง คือ เพลงฉุยฉายและเพลงแม่ศรี ซึ่งมีอัตราจังหวะ 3 ชั้น และ 2 ชั้น มีการรับเลียนแบบทำนองทุกท่อน

คำถามสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจคงทน

1. ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์คืออะไร
2. ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์แบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง
3. ภาษาท่าที่มาจากท่าทางธรรมชาติแบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ อะไรบ้าง
4. การใช้ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์แบ่งตามวิธีการใช้ได้กี่ลักษณะ อะไรบ้าง
5. องค์ประกอบของนาฏศิลป์ประกอบด้วยอะไรบ้าง
6. รวบรวมมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกายมีความแตกต่างกันอย่างไร

2) ด้านการเคลื่อนไหว (1) รำวงมาตรฐานมีลักษณะการเคลื่อนไหวในการรำรำในลักษณะที่ผู้แสดงจะจับคู่รำชาย-หญิงเดินรำตามกันเป็นวงกลมในลักษณะทวนเข็มนาฬิกา เน้นความพร้อมเพรียง (2) รำฉุยฉายเบญจกายเป็นการรำรำอวดฝีมือในการแสดงให้ผู้แสดงเพียงคนเดียว ลีลาท่าทางเป็นการรำรำที่สื่อความหมายตามบทร้อง 3) ด้านอารมณ์และความรู้สึก (1) รำวงมาตรฐานเป็นการแสดงที่มีลักษณะการรำรำเพื่อความสนุกสนาน (2) รำฉุยฉายเบญจกายเป็นการแสดงที่ผู้แสดงต้องถ่ายทอดอารมณ์ให้สอดคล้องตามบทร้องควบคู่กับการรำรำที่งดงามตามหลักนาฏศิลป์ 4) ด้านนาฏยศัพท์และภาษาท่า (1) รำวงมาตรฐานเป็นการแสดงที่มุ่งเน้นในความสวยงามและความถูกต้องตามแบบแผนของท่ารำที่กำหนดในแต่ละบทเพลง (2) รำฉุยฉายเบญจกายเป็นการแสดงที่ใช้ นาฏยศัพท์และภาษาท่าในการรำรำสื่อความหมาย 5) ด้านรูปแบบการแสดง (1) รำวงมาตรฐานเป็นการแสดงหมู่จับคู่ระหว่างชาย-หญิงตั้งแต่ 3 คู่ขึ้นไป มีลักษณะการรำเคลื่อนที่เป็นวงกลม (2) รำฉุยฉายเบญจกายเป็นการแสดงเดี่ยวเป็นการรำรำที่มีการใช้ทิศทางบนเวทีทั้งด้านหน้าเวทีและหันด้านขวาและด้านซ้ายของเวทีให้สอดคล้องกับท่ารำที่กำหนด	
---	--

6) ด้านการแต่งกาย (1) รำวงมาตรฐานแต่งกายได้หลายแบบ เช่น แบบพื้นบ้าน แบบไทยพระราชนิยม แบบไทยสากล (2) รำฉุยฉายเบญยกายแต่งกายแบบยืนเครื่อง (ตัวนาง)	
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญที่ควรรู้ ได้แก่ ภาษาท่า ศิราภรณ์ รำวงมาตรฐาน 2. ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ คือ การแสดงท่าทางแทนคำพูด ใช้สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก รวมถึงกิริยาหรืออิริยาบถต่าง ๆ โดยสร้างสรรค์ท่าทางหรือท่ารำให้มีความวิจิตรงดงาม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ภาษาท่าที่มาจากท่าทางธรรมชาติ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ ภาษาท่าที่ใช้แทนการพูด ภาษาท่าที่ใช้สื่อความหมายแทนอารมณ์ความรู้สึก และภาษาท่าที่ใช้แสดงอิริยาบถต่าง ๆ 2) ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์ 3. การใช้ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์สามารถแบ่งตามวิธีการใช้ได้ 4 ลักษณะ คือ ใช้ภาษาท่าทางธรรมชาติ ใช้ภาษาท่าเลียนแบบพฤติกรรมทางอารมณ์ ใช้ภาษาท่าเลียนแบบสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติ คน และสัตว์ ใช้ภาษาท่าสื่อความหมายตามหลักนาฏศิลป์ไทย 4. องค์ประกอบของนาฏศิลป์ประกอบด้วยจังหวะ ทำนอง การเคลื่อนไหว อารมณ์และความรู้สึก นาฏยศัพท์และภาษาท่า รูปแบบการแสดง การแต่งกาย 5. รำวงมาตรฐานใช้เพลงประกอบบทร้องเป็นเพลงอัตราจังหวะชั้นเดียว ใช้ทำนองเดียวแต่ละบทเพลงทั้ง 10 เพลง เป็นการรำว่าที่สื่ออารมณ์ สนุกสนาน มุ่งเน้นในความสวยงามของท่ารำ แต่ละท่าที่กำหนด เป็นการแสดงหมู่รำเป็นคู่ชาย-หญิงเคลื่อนที่เป็นวงกลม แต่งกายได้หลายแบบ เช่น แบบพื้นบ้าน แบบไทยพระราชนิยม แบบไทยสากล	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายความหมายของภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ได้ 2. บอกชื่อและจำแนกภาษาท่าในแต่ละภาพได้ 3. ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาท่าในการถ่ายทอดเรื่องราวได้ 4. อธิบายองค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้ 5. สร้างสรรค์การแสดงโดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้ 6. เปรียบเทียบความแตกต่างของการแสดงรำวงมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญยกายได้

6. รำฉุยฉายเบญจกาย เพลงประกอบในการแสดงมี 2 เพลง คือ เพลงฉุยฉาย เป็นเพลงซึ่งมีอัตราจังหวะ 3 ชั้น และเพลงแม่ศรี เป็นเพลงซึ่งมีอัตราจังหวะ 2 ชั้น สื่ออารมณ์ตามบทร้องของเพลง มุ่งเน้นการใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมายของท่ารำตามบทร้อง เป็นการแสดงเดี่ยว อวดฝีมือ ใช้ทิศทางบนเวที 3 ด้าน คือ ด้านหน้าเวทีและหันด้านซ้ายและด้านขวา แต่งกายแบบยืนเครื่อง (ตัวนาง)	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ	
- ศึกษาพื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร ได้แก่ ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ องค์ประกอบของนาฏศิลป์ - บอกชื่อภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ในแต่ละภาพ - ฝึกปฏิบัติภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ - ฝึกปฏิบัติภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ประกอบการแสดง - ศึกษาองค์ประกอบของนาฏศิลป์และนำมาใช้ประกอบการสร้างสรรค์การแสดง - อธิบายองค์ประกอบของนาฏศิลป์ - วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการแสดงรำวงมาตรฐานกับการแสดงรำฉุยฉายเบญจกาย โดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ - การทดสอบ - การสนทนาซักถามโดยครู - การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย - การฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน - การประเมินตนเองของนักเรียน - การประเมินด้านความรู้ - การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม - การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ - แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน - แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย - ใบงาน - แบบประเมินผลด้านความรู้ - แบบประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม - แบบประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มีงประเมิน		
- ความสามารถในการบอกถึงพื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร ได้แก่ ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ - ความสามารถในการใช้ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ในการถ่ายทอดเรื่องราว - ความสามารถในการบอกถึงองค์ประกอบของนาฏศิลป์ - ความสามารถในการเปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบของการแสดง - ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความประหยัด		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์		2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 องค์ประกอบของนาฏศิลป์		1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์		1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ คือ การแสดงท่าทางแทนคำพูด ใช้สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก รวมถึงอิริยาบถต่าง ๆ โดยสร้างสรรค์ท่าทางหรือท่าทำให้วิจิตรงดงาม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภาษาท่าที่มาจากท่าทางธรรมชาติ และภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบการแสดงอาภักดิ์กับกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง (ศ 3.1 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจความหมายของภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ (K)
2. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
3. ปฏิบัติภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	1. สังเกตจากความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากความมีน้ำใจและความเสียสละในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 4. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่าได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว 3. สังเกตจากการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. สารการเรียนรู้

- ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดอธิบายความหมายของภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ คัพท์ทางนาฏศิลป์
วิทยาศาสตร์	สังเกตการสัณนิษฐานภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ของครูและปฏิบัติตาม
คณิตศาสตร์	การนับจังหวะ
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
การงานอาชีพ	การค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้
2. ครูให้นักเรียนดูภาพภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ พร้อมทั้งตั้งคำถามว่าภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ในภาพมีชื่อท่าอะไรบ้าง และมีลักษณะท่าทางอย่างไร โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายตามความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายความหมายของภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ การอธิบาย โดยการแสดงภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ให้ดูทีละท่า
2. ครูให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด ซึ่งได้แก่ ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์ และการใช้ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ พร้อมกับทดลองปฏิบัติตามทีละท่า โดยครูจะคอยให้คำแนะนำ
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ร่วมกันสร้างสรรค์ชุดการแสดงโดยใช้ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้ครูและเพื่อน ๆ ชม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกัน

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. ให้นักเรียนสังเกตภาพท่าที่กำหนดให้ว่ามีชื่อเรียกตามภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ว่าอะไร และเขียนคำตอบลงใต้ภาพ
2. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ร่วมกันฝึกปฏิบัติภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ที่ชอบกลุ่มละ 3 ท่า และเขียนบรรยายชื่อท่า และวิธีการปฏิบัติ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงการปฏิบัติท่าทำให้ครูและเพื่อน ๆ ชม

3. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 22 กิจกรรมที่ 23 กิจกรรมที่ 24 และกิจกรรมที่ 25 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

1. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ ไปใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป

2. นักเรียนสามารถนำภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ไปสร้างสรรค์ชุดการแสดงต่าง ๆ ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ แล้วใช้แสดงในโอกาสต่าง ๆ เพื่อแสดงความสามารถด้านนาฏศิลป์

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ร่วมกันจัดทำสมุดภาพภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์จากบทเรียนและค้นหาเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน เป็นต้น

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน เลือกเพลงลูกทุ่งที่ชื่นชอบกลุ่มละ 1 เพลง และนำภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์มาแสดงประกอบเพลงตามจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ แล้วให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
3. อินเทอร์เน็ต
4. ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

องค์ประกอบของนาฏศิลป์

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การแสดงนาฏศิลป์จะประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ช่วยให้การแสดงนั้นดูสมบูรณ์สวยงาม ได้แก่ จังหวะทำนอง การเคลื่อนไหว อารมณ์และความรู้สึก นาฏยศัพท์และภาษาท่า รูปแบบของการแสดง การแต่งกาย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

วิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ที่มีความแตกต่างกันโดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบนาฏศิลป์ (ศ 3.1 ม. 3/5)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจองค์ประกอบของนาฏศิลป์ ได้แก่ จังหวะทำนอง การเคลื่อนไหว อารมณ์และความรู้สึก นาฏยศัพท์และภาษาท่า รูปแบบของการแสดง การแต่งกาย (K)
2. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
3. สรุปและอธิบายองค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้ (P)
4. มีทักษะจัดการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระเบียบ	1. สังเกตจากการพูดสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการจัดการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้ถูกต้อง

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
	3. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว

5. สารการเรียนรู้

- องค์ประกอบของนาฏศิลป์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดถึงองค์ประกอบของนาฏศิลป์ การแสดงความคิดเห็น การถามและการตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ศัพท์ทางนาฏศิลป์
คณิตศาสตร์	การนับจังหวะ
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม และการสร้างมนุษยสัมพันธ์
การงานอาชีพ	การค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูเปิดวีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ไทยให้นักเรียนชม และตั้งคำถามถามว่าการแสดงนาฏศิลป์ไทยชุดนี้มีชื่อชุดการแสดงว่าอย่างไร และมีองค์ประกอบในการแสดงอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่อง องค์ประกอบของนาฏศิลป์ โดยการบรรยายและยกตัวอย่างประกอบ
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม และแจกใบงานที่ 9 เรื่อง องค์ประกอบของนาฏศิลป์ ให้ร่วมกันศึกษาองค์ประกอบของนาฏศิลป์โดยศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด อินเทอร์เน็ต หนังสือนาฏศิลป์ไทยในห้องสมุด
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำใบงานส่งครู

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง องค์ประกอบของนาฏศิลป์ เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม องค์ประกอบของนาฏศิลป์ โดยให้นักเรียนชมการแสดงนาฏศิลป์ไทยจากวีดิทัศน์และร่วมกันสรุปว่าใช้องค์ประกอบใดบ้างในการแสดง
2. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 26 และกิจกรรมที่ 27 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

1. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง องค์ประกอบของนาฏศิลป์ ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป
2. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบในการชมการแสดงนาฏศิลป์ไทย และอธิบายให้กับบุคคลต่าง ๆ ฟัง

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มสร้างสรรค์ชุดการแสดงนาฏศิลป์ โดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงให้ครูและเพื่อน ๆ ชม

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนศึกษาองค์ประกอบของนาฏศิลป์เพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต หรือสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน แล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงาน
2. ห้องสมุด
3. วิดีทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ไทย
4. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
5. อินเทอร์เน็ต
6. ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การแสดงรำวงมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกายมีความแตกต่างกันในด้านจังหวะทำนอง การเคลื่อนไหวอารมณ์และความรู้สึก นาฏยศัพท์และภาษาท่า รูปแบบการแสดง และการแต่งกาย

2. ตัวชี้วัดขั้นนี้

วิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ที่มีความแตกต่างกันโดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบนาฏศิลป์ (ศ 3.1 ม. 3/5)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายความแตกต่างของการแสดงรำวงมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกาย (K)
2. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
3. สรุปและวิจารณ์เปรียบเทียบความแตกต่างของการแสดงรำวงมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกายได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจแบบทดสอบหลังเรียน 4. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระเบียบ 3. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม 4. ประเมินพฤติกรรมตามแบบการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	1. สังเกตจากการพูดสรุปและวิจารณ์เปรียบเทียบเกี่ยวกับความแตกต่างของการแสดงรำวงมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกายได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว 3. ประเมินพฤติกรรมตามแบบการประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ

5. สารการเรียนรู้

- องค์ประกอบนาฏศิลป์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดอธิบายวิจารณ์เปรียบเทียบความแตกต่างของการแสดงร่ายมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกาย
วิทยาศาสตร์	สังเกตความแตกต่างของการแสดงร่ายมาตรฐานกับการแสดงรำฉุยฉายเบญจกาย
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
การงานอาชีพ	การค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูเปิดวิดีโอทัศน์การแสดงร่ายมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกายให้นักเรียนชม และตั้งคำถามว่าการแสดงนาฏศิลป์ไทยทั้ง 2 ชุดนี้มีชื่อชุดการแสดงว่าอย่างไร และมีความแตกต่างกันอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่อง เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ โดยการบรรยายและยกตัวอย่างประกอบ

2. ครูเปิดวิดีโอทัศน์การแสดงร่ายมาตรฐานและรำฉุยฉายเบญจกายให้นักเรียนชม พร้อมทั้งอธิบายถึงองค์ประกอบของการแสดงร่ายมาตรฐานและรำฉุยฉายเบญจกายให้นักเรียนฟัง

3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แจกใบงานที่ 10 เรื่อง เปรียบเทียบความแตกต่างของการแสดงร่ายมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกาย

4. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมามีการเปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ไทยทั้ง 2 ชุดว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำใบงานส่งครู

6. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

8. ให้นักเรียนทำโครงการตามความสนใจ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์ เป็นความคิดของชั้นเรียนโดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม เปรียบเทียบการแสดงร่ายมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกาย โดยให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความเหมือนและความแตกต่างของการแสดงร่ายมาตรฐานกับรำฉุยฉายเบญจกาย

2. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 28 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ โดยให้นักเรียนชมวีดิทัศน์การแสดงระบำดอกบัวกับระบำเทพบันเทิง และร่วมกันวิจารณ์ว่าการแสดงนาฏศิลป์ไทยทั้ง 2 ชุดมีความแตกต่างกันอย่างไร

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะ

นักเรียนจัดทำสมุดภาพเปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ไทยระหว่างรำพลายชุมพลกับระบำนกเขามะราปีโดยศึกษาเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน แล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงาน
2. ห้องสมุด
3. วีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ไทย
4. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
5. ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน
6. อินเทอร์เน็ต
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

หน่วยการเรียนรู้ที่

5

ทักษะการแสดง นาฏศิลป์ไทย

เวลา 10 ชั่วโมง

เชื่อมโยงกับแผนการเรียนรู้

ความรู้

- รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
- การประดิษฐ์ท่ารำ
- การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย
- การจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่าง ๆ

ทักษะ/กระบวนการ

- กระบวนการคิด
- การศึกษาค้นคว้า
- การคิดวิเคราะห์
- การปฏิบัติ
- การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
- ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม
- ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล

ทักษะการแสดง นาฏศิลป์ไทย

ภาระงาน/ชิ้นงาน

- การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- การศึกษารูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย ได้แก่ การแสดงเป็นหมู่ การแสดงเดี่ยว การแสดงละคร การแสดงเป็นชุดเป็นตอน
- การศึกษาหลักที่ใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ
- การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์ประกอบการแสดง
- จัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่าง ๆ
- การทำรายงาน
- การทำโครงงาน

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

- มีเจตคติที่ดีต่อการแสดงนาฏศิลป์และการละคร
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์และการละคร
- ปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มด้วยความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ
- ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

จัดการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นนี้ - มีทักษะในการใช้ความคิดในการพัฒนารูปแบบการแสดง (ศ 3.1 ม. 3/3) - มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง (ศ 3.1 ม. 3/4) - ร่วมจัดงานการแสดงในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ (ศ 3.1 ม. 3/6) - ออกแบบ และสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย เพื่อแสดงนาฏศิลป์และละครที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ (ศ 3.2 ม. 3/1)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... - รูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ การแสดงเป็นหมู่ การแสดงเดี่ยว การแสดงละคร การแสดงเป็นชุดเป็นตอน - หลักสำคัญของการประดิษฐ์ท่ารำ คือ - ท่าทางที่ใช้ในการแสดงจะต้องแสดงออกถึงท่าสำคัญ ๆ ในบทเพลงวรรคนั้น ๆ โดยตัดท่าที่ไม่สำคัญออก - ท่ารำต้องสื่อความหมายที่ชัดเจน - การประดิษฐ์ท่ารำต้องคำนึงถึงความถูกต้องตรงตามแบบแผนของนาฏศิลป์ไทย - หลีกเลี่ยงการใช้ท่าซ้ำกันในการสื่อความหมาย - การประดิษฐ์ท่ารำต้องคำนึงถึงวัยของเด็กในแต่ละระดับชั้นเพราะจะมีความยากง่ายไม่เหมือนกัน - ขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำมีขั้นตอนดังนี้ - การเคลื่อนไหวร่างกาย - การใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมาย - การใช้ท่าทางแทนคำพูดประกอบการแสดง - การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจะต้องคำนึงถึงความประหยัด ใช้วัสดุในท้องถิ่น ใช้หลักเรียบง่าย ใช้ความคิดสร้างสรรค์	คำถามสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน - รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยแบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง - การประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงมีหลักสำคัญอะไรบ้าง - ขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำมีอะไรบ้าง - การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจะต้องคำนึงถึงอะไร - ประเภทของงานที่จัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยแบ่งออกได้กี่ลักษณะ อะไรบ้าง - ขั้นตอนในการดำเนินการจัดการแสดงมีอะไรบ้าง - ประโยชน์และคุณค่าของการแสดงมีอะไรบ้าง

5. ประเภทของงานที่จัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย แบ่งออกได้ 4 ลักษณะ คือ งานพระราชพิธี งานมงคล งานอวมงคล งานเทศกาลต่าง ๆ 6. ขั้นตอนในการดำเนินการจัดการแสดงมีดังนี้ 1) การจัดการแสดงจำเป็นต้องแบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายอำนวยการแสดง ฝ่ายจัดการแสดง และฝ่ายธุรการ 2) คัดเลือกผู้แสดง ควรพิจารณาจากบุคลิก-ลักษณะของผู้แสดงให้มีความสอดคล้องกับบทบาทของตัวละครนั้น ๆ 3) ประชุมเพื่อมอบหมายงานให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อเตรียมการในงานส่วนต่าง ๆ 4) จัดการประชุมติดตามผลการทำงานของแต่ละฝ่าย 5) ฝึกซ้อมการแสดง 6) จัดการแสดงจริง 7) การสรุปและประเมินผลการแสดง 7. ประโยชน์และคุณค่าของการแสดง เช่น ช่วยให้ผู้แสดงมีความกล้าแสดงออกทำให้เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดประดิษฐ์ชุดการแสดง เป็นต้น	
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญที่ควรรู้ ได้แก่ ระบำ ฟ้อนที่ โขนหลวง สวิง สมโภช โสกันต์ โสมนัส เหรียญุก หุ่นละครหลวง องค์ปะตาระกาหลา 2. นาฏศิลป์ไทย คือ ศิลปะการฟ้อนรำที่มนุษย์สร้างสรรค์และประดิษฐ์ขึ้น มีความงดงาม ประณีต และให้ความบันเทิงใจแก่ผู้ชม มีรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย ดังนี้ 1) การแสดงเป็นหมู่ คือ การแสดงที่มีผู้แสดงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปใช้เพลงบรรเลงประกอบการแสดงทั้งมีเนื้อร้องและไม่มีเนื้อร้อง เน้นความพร้อมเพรียง ความสมดุลในการแสดงหรือที่เรียกว่า ระบำ ซึ่งยังรวมความหมายไปถึงฟ้อนและเซิ้ง	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ 2. อธิบายหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำได้ 3. อธิบายขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำได้ 4. ประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ 5. ออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์ประกอบการแสดงได้ 6. ออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงได้ 7. อธิบายประเภทของงานในการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ 8. จัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ตรงตามลักษณะของงาน

2) การแสดงเดี่ยว คือ การแสดงที่มีผู้แสดงเพียงคนเดียว มุ่งเน้นในความสวยงามของการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการแสดงฝีมือของผู้แสดง เน้นการใช้มือและแขนเป็นหลัก 3) การแสดงละคร คือ การแสดงที่ดำเนินเป็นเรื่องราว ใช้ผู้แสดงในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้การร้อง การแสดงออกของลีลาท่าทาง และการใช้เพลงประกอบ 4) การแสดงเป็นชุดเป็นตอน คือ การแสดงที่สอดแทรกอยู่ในการแสดงละคร มีจุดประสงค์เพื่อเป็นการร่ายรำอวดฝีมือของผู้แสดง อาจเป็นการแสดงประเภทรำเดี่ยว รำคู่ หรือระบำ 3. การประดิษฐ์ท่ารำ คือ การนำพื้นฐานความรู้ด้านนาฏยศัพท์ ภาษาท่า มาประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นท่ารำประกอบการแสดง หรือประกอบเพลงต่าง ๆ 4. การประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำ ดังนี้ 1) ท่าทางที่ใช้ประกอบการแสดงจะต้องแสดงออกถึงท่าสำคัญ ๆ ในบทเพลงวรรคนั้น ๆ โดยตัดท่าที่ไม่สำคัญหรือทำย่อเยื้อง 2) ท่ารำที่ประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์จะต้องสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน 3) ในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องตรงตามแบบแผนของนาฏศิลป์ไทย 4) ควรหลีกเลี่ยงการใช้ท่ารำที่ซ้ำกันในการสื่อความหมาย 5) การประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงนั้นต้องคำนึงถึงวัยของเด็กในแต่ละระดับชั้น เพราะจะมีความยากง่ายไม่เหมือนกัน	9. อธิบายขั้นตอนการดำเนินการจัดการแสดงได้ 10. อธิบายประโยชน์และคุณค่าของการแสดงได้
--	--

5. ขั้นตอนในการประดิษฐ์ทำรำมีขั้นตอนดังนี้ 1) การเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการประดิษฐ์ทำรำอย่างอิสระ โดยเริ่มจากการฟังเพลง แล้วใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์ท่ารำ คำนึงถึงจังหวะเป็นสำคัญ ท่ารำที่ใช้ในการแสดงนั้นจะสื่อความหมายตรงตามเนื้อเพลงหรือไม่ก็ได้ เพื่อเป็นการช่วยพัฒนาในด้านการฟัง ความคิดสร้างสรรค์ ในการแสดงและความกล้าแสดงออก 2) การใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมายแทนการพูดระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม อาจเป็นท่าทางที่เลียนแบบมาจากธรรมชาติ สัตว์ หรือสิ่งของ ซึ่งมีการประดิษฐ์ปรับปรุงให้มีความสวยงามเหมาะสมกับการแสดง 3) การใช้ท่าทางแทนคำพูดประกอบการแสดง โดยนำหลักของนาฏศิลป์มาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ ผู้ที่จะประดิษฐ์ท่ารำได้ดีนั้นจะต้องมีความเข้าใจนาฏยศัพท์ ภาษาท่า ภาษานาฏศิลป์ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำ 6. การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงจะต้องคำนึงถึงหลักต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความประหยัด คือ การนำเอาวัสดุเหลือใช้ เช่น ขวดพลาสติก เศษผ้า เชือก เป็นต้น มาใช้ในการประดิษฐ์สร้างสรรค์อุปกรณ์ประกอบการแสดง 2) ใช้วัสดุท้องถิ่น การแสดงพื้นบ้านบางชุดสามารถนำเอาวัสดุพื้นบ้านของท้องถิ่นนั้น ๆ มาประกอบการแสดง เช่น การนำสวิงมาใช้ในการแสดงเซิ้งสวิง เป็นต้น 3) ใช้หลักเรียบง่าย การประดิษฐ์อุปกรณ์ประกอบการแสดงต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียน ไม่ควรใช้วิธีที่ยากจนเกินไป เน้นว่าเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนได้ ไม่ต้องซื้อหาให้สิ้นเปลือง	
--	--

4) ใช้ความคิดสร้างสรรค์ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย 7. ประเภทของงานที่จัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยแบ่งออกได้ 4 ลักษณะ คือ 1) งานพระราชพิธี คือ งานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดไว้เป็นประจำทุกปี ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือพระบรมวงศานุวงศ์จะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธี เช่น งานพระราชพิธีสมโภช พระราชพิธีโสกันต์ เป็นต้น การแสดงที่นำมาจัดแสดงจะต้องมีแบบแผนขนบธรรมเนียมอย่างเคร่งครัดและมีความงดงามในท่ารำเครื่องแต่งกาย และความไพเราะของบทเพลง 2) งานมงคล คือ งานที่สื่อความหมายถึงความเป็นสิริมงคล การแสดงที่นำมาแสดงจะต้องสื่อความหมายถึงความเป็นสิริมงคล มีความสนุกสนาน 3) งานอวมงคล คือ งานที่สื่อถึงความเศร้าโศกเสียใจ ควรใช้การแสดงที่มีจังหวะช้า ๆ มาจัดการแสดง 4) งานเทศกาลต่าง ๆ คือ งานที่ภาครัฐและเอกชนจัดขึ้นเพื่อช่วยอนุรักษ์สืบสานนาฏศิลป์ไทยและเป็นการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นผลดีกับเศรษฐกิจ การแสดงที่นำมาแสดงต้องเลือกให้เหมาะสมกับเทศกาลต่าง ๆ 8. ขั้นตอนในการดำเนินการจัดการแสดงมีดังนี้ 1) การจัดการแสดงจำเป็นต้องแบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายอำนวยการแสดง ฝ่ายจัดการแสดง และฝ่ายธุรการ 2) คัดเลือกผู้แสดง ควรพิจารณาจากบุคลิกลักษณะของผู้แสดงให้มีความสอดคล้องกับบทบาทของตัวละครนั้น ๆ	
--	--

3) ประชุมเพื่อมอบหมายงานให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อเตรียมการในงานส่วนต่าง ๆ 4) จัดการประชุมติดตามผลการทำงานของแต่ละฝ่าย ซึ่งหัวหน้าจะเป็นผู้รายงานความคืบหน้า อุปสรรค และปัญหาต่าง ๆ ให้กับผู้กำกับการแสดงและหัวหน้าแต่ละฝ่ายรับรู้และร่วมกันหาแนวทางแก้ไข 5) ฝึกซ้อมการแสดง จะมีการกำหนดการซ้อมย่อยและซ้อมใหญ่ 6) จัดการแสดงจริง เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะทุกฝ่ายจะต้องทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ 7) การสรุปและประเมินผลการแสดง เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ทุกฝ่ายจะมาประชุมสรุปและประเมินผลการจัดการแสดง และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นสำหรับการจัดการแสดงครั้งต่อไป 9. ประโยชน์และคุณค่าของการแสดงมีมากมาย เช่น 1) ช่วยให้ผู้แสดงมีความกล้าแสดงออก 2) ทำให้เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน 3) เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดประดิษฐ์ชุดการแสดง 4) เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 5) ผ่อนคลายความเครียด เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน 6) รู้จักการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล 7) นำไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ 8) ช่วยอนุรักษ์สืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ	
– ศึกษาและอธิบายรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย ได้แก่ การแสดงเป็นหมู่ การแสดงเดี่ยว การแสดงละคร การแสดงเป็นชุดเป็นตอน	

- ศึกษาและอธิบายหลักที่ใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ - สร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์โดยใช้หลักสำคัญมาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ - ออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์ประกอบการแสดง - ออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง - จัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่าง ๆ		
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้		
วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ - การทดสอบ - การสนทนาซักถามโดยครู - การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย - การฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน - การประเมินตนเองของนักเรียน - การประเมินผลด้านความรู้ - การประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม - การประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ	เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ - แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน - แบบประเมินความสามารถทักษะทางนาฏศิลป์ - แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย - ใบงาน - แบบประเมินผลด้านความรู้ - แบบประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม - แบบประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ	
3. สิ่งที่ต้องประเมิน		
- อธิบายรูปแบบของนาฏศิลป์ไทยแต่ละประเภทได้ - อธิบายหลักที่ใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำได้ - สร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์โดยนำหลักสำคัญมาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำได้ - ออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงได้ - จัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่าง ๆ ได้ - เห็นคุณค่าและความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์และการละคร		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย	2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14	การประดิษฐ์ท่ารำ	3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	การออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง	3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	การจัดการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ	2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

นาฏศิลป์ไทย คือ ศิลปะการฟ้อนรำที่มนุษย์สร้างสรรค์และประดิษฐ์ขึ้น มีความงดงาม ประณีต และให้ความบันเทิงใจแก่ผู้ชม ซึ่งมีรูปแบบการแสดง คือ การแสดงเป็นหมู่ การแสดงเดี่ยว การแสดงละคร และการแสดงเป็นชุดเป็นตอน

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

มีทักษะในการใช้ความคิดในการพัฒนารูปแบบการแสดง (ศ 3.1 ม. 3/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ (K)
2. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายความหมายของการแสดงเป็นหมู่ การแสดงเดี่ยว การแสดงละคร การแสดงเป็นชุดเป็นตอนได้ (K)
3. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
4. สรุปรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ (P)
5. สรุปความหมายของการแสดงเป็นหมู่ การแสดงเดี่ยว การแสดงละคร การแสดงเป็นชุดเป็นตอนได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน 4. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากความมีน้ำใจและความเสียสละในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 4. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการศึกษาและสรุปรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว

5. สารการเรียนรู้

- รูปแบบการแสดง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การอธิบายความหมายและรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทย การแสดงความคิดเห็น การถามและการตอบข้อสงสัยต่าง ๆ
วิทยาศาสตร์	สังเกตการแสดงนาฏศิลป์ไทยรูปแบบต่าง ๆ
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
การงานอาชีพ	การใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและจากการชมสื่อทางโทรทัศน์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้
2. ครูให้นักเรียนชมภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทยประเภทต่าง ๆ แล้วถามนักเรียนว่า การแสดงที่นักเรียนได้ชมนั้นมีลักษณะการแสดงอย่างไร โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายตามความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง **รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย** ว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง
2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาว่ารูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยมีลักษณะอย่างไร พร้อมกับแจกใบงาน เรื่อง **รูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทย** ให้นักเรียนดังนี้
 - ใบงานที่ 11 การแสดงเป็นหมู่
 - ใบงานที่ 12 การแสดงเดี่ยว
 - ใบงานที่ 13 การแสดงละคร
 - ใบงานที่ 14 การแสดงเป็นชุดเป็นตอน
3. ให้นักเรียนเขียนสรุปลงในใบงาน แล้วให้แต่ละกลุ่มออกมาอธิบายถึงความสำคัญของเรื่องที่ตนไปศึกษาค้นคว้ามาให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็น
4. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง **รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย** เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม **รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย** โดยให้นักเรียนบรรยายสรุปรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทย พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
2. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 29 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนอธิบายรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยแล้วสรุปเป็นรายงานพร้อมภาพประกอบ

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนศึกษาค้นคว้าลักษณะรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต หรือ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน แล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทยประเภทต่าง ๆ
2. ใบงาน
3. ห้องสมุด
4. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
5. ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน
6. อินเทอร์เน็ต
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14

การประดิษฐ์ท่ารำ

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การประดิษฐ์ท่ารำ คือ การนำเอาพื้นฐานความรู้ด้านนาฏยศัพท์ ภาษาท่า มาประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นท่ารำประกอบการแสดง หรือประกอบเพลงต่าง ๆ

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง (ศ 3.1 ม. 3/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำได้ (K)
2. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำได้ (K)
3. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
4. สรุปหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำได้ (P)
5. สรุปขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำได้ (P)
6. ประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 2. สังเกตจากการช่วยเหลือและการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนและมีระเบียบ 4. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการศึกษาและสรุปหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว 3. ประเมินพฤติกรรมจากแบบประเมินความสามารถทักษะทางนาฏศิลป์

5. สารการเรียนรู้

- การประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดถึงหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำ และขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงนาฏศิลป์
คณิตศาสตร์	การนับจังหวะ
วิทยาศาสตร์	การสังเกตสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวแล้วนำมาประดิษฐ์เป็นท่าทางต่าง ๆ ประกอบการแสดง
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูสนทนากับนักเรียนว่า การประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงมีหลักสำคัญและขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำอย่างไรบ้าง แล้วให้นักเรียนช่วยตอบพร้อมทั้งช่วยแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ เกี่ยวกับหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำ และขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดง

2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คนและแจกใบงานที่ 15 เรื่อง หลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำให้ร่วมกันศึกษาว่า หลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำและขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำมีอะไรบ้าง และมีความสำคัญอย่างไร โดยศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด อินเทอร์เน็ต หนังสือนาฏศิลป์ไทยในห้องสมุด

3. ให้แต่ละกลุ่มนำใบงานมาส่งครู

4. ครูเปิดเพลงพ็อนมาลัย เพลงระบำดอกบัว เพลงระบำเรไรอรุณ ให้นักเรียนฟัง

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกเพลงที่ครูเปิดให้ฟังมา 1 เพลง แล้วร่วมกันคิดประดิษฐ์ท่ารำประกอบให้สวยงาม

6. ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่กลุ่มของตนเองได้ร่วมกันสร้างสรรค์ขึ้นมาให้ครูและเพื่อน ๆ ชมหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม หลักสำคัญและขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำ โดยให้นักเรียนอธิบายถึงหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำ และขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำ

2. ให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม การประดิษฐ์ท่ารำ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ร่วมกันแต่งกลอนมา 1 บทพร้อมทั้งคิดท่ารำประกอบบทกลอน และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนให้ครูและเพื่อน ๆ ชม

3. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 30 กิจกรรมที่ 31 และกิจกรรมที่ 32 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป และสามารถนำไปประดิษฐ์เป็นท่ารำแสดงในโอกาสต่าง ๆ เพื่อแสดงทักษะความสามารถด้านนาฏศิลป์

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนศึกษาหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดง แล้วช่วยกันจัดบอร์ดความรู้

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนศึกษาหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำ และขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน แล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แถบบันทึกลีลาเสียงเพลงฟ้อนมอลัย เพลงระบำดอกบัว เพลงระบำเรีงอรุณ
2. ใบงาน
3. ห้องสมุด
4. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
5. ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน
6. อินเทอร์เน็ต
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

การออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย
ประกอบการแสดง

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์ไทยนั้นเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการแสดงเป็นอย่างยิ่ง อุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นสิ่งที่ช่วยให้การแสดงนั้นดูสมบูรณ์ ส่วนเครื่องแต่งกายเป็นตัวกำหนดรูปแบบและลักษณะการแสดง ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักสำคัญ ได้แก่ การประหยัด ใช้วัสดุในท้องถิ่น ใช้หลักเรียบง่าย และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

ออกแบบ และสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย เพื่อแสดงนาฏศิลป์และละครที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ (ศ 3.2 ม. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจอธิบายหลักสำคัญที่ใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงได้ (K)
2. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
3. สรุปหลักสำคัญที่ใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงได้ (P)
4. ออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 2. สังเกตจากการช่วยเหลือและการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น 3. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นขั้นตอนและมีระเบียบ 4. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการศึกษาและสรุปหลักสำคัญที่ใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว

5. สารการเรียนรู้

- การออกแบบ และสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย เพื่อการแสดงนาฏศิลป์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดถึงหลักที่ใช้ในการประดิษฐ์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง การแสดงความคิดเห็น การถามและการตอบข้อสงสัยต่าง ๆ
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
ศิลปะ (ทัศนศิลป์)	การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง
การงานอาชีพ	การประดิษฐ์และการเก็บรักษาอุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพการแสดงฟ้อนมาลัย ฟ้อนเล็บ ระบายดอกบัว รำกลองยาว ฟ้อนภูไท เซิ้งหมี่ไหมดแดง ระบายตารักปัส ระบายอ่อนแร่ และสนทนากับนักเรียนว่า ภาพการแสดงแต่ละชุดนี้มีชื่อชุดการแสดงว่าอะไร ใช้อะไรเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง และมีลักษณะการแต่งกายอย่างไร

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง เกี่ยวกับหลักที่ใช้ในการออกแบบอุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย

2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 6 คน และแจกใบงานให้กลุ่มละ 2 ใบ ได้แก่ ใบงานที่ 16 เรื่อง การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์ประกอบการแสดง และใบงานที่ 17 เรื่อง การออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง ให้ร่วมกันคิดสร้างสรรค์ชุดการแสดงขึ้นใหม่ 1 ชุด และให้ออกแบบอุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบในการแสดงที่นักเรียนสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ลงในใบงาน

3. ให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงที่นักเรียนร่วมกันสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่

4. ให้นักเรียนช่วยกันประดิษฐ์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงที่กลุ่มของตนเองได้ออกแบบสร้างสรรค์ไว้ให้สวยงาม

5. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมา 2 คน นำเสนอผลงานที่นักเรียนได้ร่วมกันสร้างสรรค์ขึ้นให้ครูและเพื่อน ๆ ชมหน้าชั้นเรียน จากนั้นแต่ละกลุ่มนำผลงานที่ได้ประดิษฐ์สร้างสรรค์เสร็จแล้วมาส่งครู

6. ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม ออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยให้นักเรียนออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงรำอวยพรให้สวยงามตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

2. นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม ออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง โดยให้นักเรียน ออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายประกอบการแสดงราวয়พรให้สวยงามตามจินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์

3. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 33 กิจกรรมที่ 34 กิจกรรมที่ 35 และกิจกรรม ที่ 36 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด **ขั้นที่ 5 การนำไปใช้**

1. นักเรียนสามารถนำอุปกรณ์และเครื่องแต่งกายที่ออกแบบไปใช้แสดงนาฏศิลป์ เพื่อแสดงความ สามารถในโอกาสต่าง ๆ

2. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการ แสดง ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันจัดทำป้ายนิเทศเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบ สร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันคิดประดิษฐ์ชุดการแสดงมา 1 ชุดการแสดง พร้อมทั้ง ออกแบบอุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงให้สวยงาม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มออกมานำ เสนอหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการแสดงต่าง ๆ
2. ใบงาน
3. ห้อยสมุด
4. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
5. อินเทอร์เน็ต
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16

การจัดการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยสามารถนำมาจัดแสดงในโอกาสต่างๆ โดยต้องคำนึงถึงรูปแบบของงานสถานที่ ระยะเวลา และวัยของผู้ชม แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ งานพระราชพิธี งานมงคล งานอวมงคล และงานเทศกาลต่าง ๆ

2. ตัวชี้วัดขั้นนี้

ร่วมจัดงานการแสดงในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ (ศ 3.1 ม. 3/6)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายลักษณะและประเภทของงานในการจัดการแสดงได้ (K)
2. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานของการจัดการแสดงได้ (K)
3. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
4. จัดกิจกรรมการแสดงเพื่อเผยแพร่ศิลปะการแสดงของไทยให้ถูกต้องเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจแบบทดสอบหลังเรียน 4. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 3. ประเมินพฤติกรรมตามแบบการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการจัดกิจกรรมการแสดงเพื่อเผยแพร่ศิลปะการแสดงของไทยได้ถูกต้องเหมาะสม 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว 3. ประเมินพฤติกรรมตามแบบการประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ

5. สารการเรียนรู้

- วิธีการเลือกการแสดง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดถึงลักษณะประเภทของงานในการจัดการแสดง และขั้นตอนการดำเนินงานของการจัดการแสดง การแสดงความคิดเห็น การถามและการตอบข้อสงสัยต่าง ๆ
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
การงานอาชีพ	การใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและจากการชมสื่อทางโทรทัศน์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เดิมจากครั้งที่แล้ว จากนั้นครูนำเสนอเนื้อหาเรื่อง การจัดการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ โดยซักถามประสบการณ์นักเรียนว่า ใครเคยจัดการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ มาบ้าง ให้ออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง การจัดการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะและประเภทของงานในการจัดการแสดง และขั้นตอนการดำเนินงานของการจัดการแสดง โดยการบรรยายและยกตัวอย่างประกอบ แล้วให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

2. ครูให้นักเรียนทุกคนร่วมกันจัดกิจกรรมการแสดงเพื่อเผยแพร่ศิลปะการแสดงของไทย โดยมีการจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในการจัดการแสดงและมีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งครูจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ โดยให้นักเรียนเขียนสรุปขั้นตอนในการจัดการแสดงลงในใบงานที่ 18 เรื่อง การจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง การจัดการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม ขั้นตอนในการดำเนินงานในการจัดการแสดง โดยให้นักเรียนอธิบายถึงขั้นตอนในการดำเนินงานในการจัดการแสดงว่ามีอะไรบ้าง

2. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 37 กิจกรรมที่ 38 และกิจกรรมที่ 39 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

4. ให้นักเรียนทำโครงการตามความสนใจ

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

1. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง การจัดการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป

2. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการจัดการแสดงไปประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น การนำขั้นตอนในการจัดการแสดงไปประยุกต์ใช้เป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกีฬาของโรงเรียน เป็นต้น

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ร่วมกันจัดการแสดงต่าง ๆ ที่นักเรียนคิดว่าน่าสนใจในงานวันกีฬาสีที่โรงเรียนจัดขึ้น

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันศึกษาการจัดกิจกรรมการแสดงของชมรมนาฏศิลป์ของโรงเรียน และจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงาน

2. ห้องสมุด

3. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น

4. อินเทอร์เน็ต

5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

หน่วยการเรียนรู้ที่

6

นาฏศิลป์และการละคร กับชีวิตประจำวัน

เวลา 4 ชั่วโมง

ผู้สอนในทัศนศึกษาบ้านมางการเร็นรู

ความรู้

- บทละคร
- ละครกับชีวิต
- ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน
- การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร

ทักษะ/กระบวนการ

- กระบวนการคิด
- การศึกษาค้นคว้า
- การวิเคราะห์
- การสังเกต
- การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคล
- ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม

นาฏศิลป์และการละคร กับชีวิตประจำวัน

ภาระงาน/ชิ้นงาน

- การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- การศึกษาองค์ประกอบของบทละคร
- การเขียนบทละครประกอบการแสดงละคร
- การศึกษาความหมายของละครกับชีวิต
- การศึกษาความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน
- การอธิบายการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร
- ใบงาน
- การทำรายงาน
- การทำโครงงาน
- การจัดทำป้ายนิเทศ

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

- มีเจตคติที่ดีต่อนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน
- ปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มด้วยความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ
- ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

ผู้แต่งออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นนี้ 1. ระบุโครงสร้างของบทละครโดยใช้ศัพท์ทางการละคร (ศ 3.1 ม. 3/1) 2. นำเสนอแนวคิดจากเนื้อเรื่องของการแสดงที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (ศ 3.1 ม. 3/7) 3. อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน (ศ 3.2 ม. 3/2) 4. แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์ (ศ 3.2 ม. 3/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. บทละคร คือ บทประพันธ์ที่นำเสนอเรื่องราว ความคิด เนื้อหาสาระ และจินตนาการของผู้ประพันธ์ เป็นสื่อระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม 2. บทละครประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ โครงเรื่อง ตัวละครและการวางลักษณะนิสัยของตัวละคร ความคิดหรือแก่นของเรื่อง บทสนทนา 3. ละครเป็นการแสดงที่จำลองมาจากชีวิตจริงของมนุษย์ โดยนำเอาประสบการณ์ในชีวิตจริงมาผนวกกับจินตนาการแล้วสร้างสรรค์เป็นเรื่องราวที่สะท้อนภาพชีวิต เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านสมอง ด้านจิตใจ 4. นาฏศิลป์และการละครมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย มีความสำคัญคือ แสดงถึงความเป็นอารยประเทศ เป็นแหล่งรวมศิลปะแขนงต่าง ๆ 5. บทบาทของนาฏศิลป์และการละครเป็นกิจกรรมที่ปรากฏอยู่ในสังคม มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน เช่น การละเล่น การเลียนแบบ กิจกรรมเพื่อความบันเทิง 6. การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครนั้นถือว่าเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะต้องตระหนักถึงคุณค่าของงานนาฏศิลป์ที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย	คำถามสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. บทละครหมายถึงอะไร 2. บทละครมีองค์ประกอบอะไรบ้าง 3. ละครกับชีวิตมีความหมายว่าอะไร 4. นาฏศิลป์และการละครมีความสำคัญอย่างไร 5. นาฏศิลป์และการละครมีบทบาทอะไรในชีวิตประจำวัน 6. นาฏศิลป์และการละครมีการอนุรักษ์อย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...

1. คำสำคัญที่ควรรู้ ได้แก่ ตัวโอง เทพนิยาย เวนิสวานิช
2. บทละคร คือ บทประพันธ์ที่นำเสนอเรื่องราว ความคิด เนื้อหาสาระ และจินตนาการของ ผู้ประพันธ์ เพื่อใช้เป็นสื่อระหว่างผู้แสดงกับ ผู้ชม และยังเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดงละครทั้งโครงเรื่อง ฉาก แสง สี เสียง และการแสดงออกของผู้แสดง
3. บทละครประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้
 - 1) โครงเรื่อง คือ การลำดับเหตุการณ์ของการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบการแสดง กำหนดลักษณะของตัวละครในเรื่องว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และตัวละครมีลักษณะนิสัยอย่างไร ซึ่งโครงเรื่องที่ดีจะต้องมีความเป็นเอกภาพและมีความสมบูรณ์อยู่ในตัวเอง จะประกอบด้วยตอนต้น ตอนกลาง และตอนจบอย่างชัดเจน
 - 2) ตัวละครและการวางลักษณะนิสัยของตัวละคร ตัวละคร คือ ผู้ที่ดำเนินเรื่องราวต่าง ๆ ของละคร เป็นผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำในบทละคร สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - (1) ตัวละครที่ลักษณะแบบตายตัว
 - (2) ตัวละครที่มองเห็นได้รอบด้าน
 การวางลักษณะนิสัยของตัวละคร คือ การกำหนดลักษณะนิสัยของตัวละครตามความเหมาะสมของเรื่องราวในละครที่นำเสนอ การแสดงของพฤติกรรม และลักษณะนิสัยของตัวละครที่จะต้องมียุทธศาสตร์ของเหตุผล แบ่งออกเป็น
 - (1) ตัวละครหลักหรือตัวละครสำคัญ
 - (2) ตัวละครรอง

ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่
ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...

1. อธิบายความหมายของบทละครได้
2. อธิบายองค์ประกอบของบทละครได้
3. อธิบายความหมายของละครกับชีวิตได้
4. อธิบายความสำคัญของนาฏศิลป์และการละครได้
5. อธิบายบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันได้
6. อธิบายการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครไทยได้

3) ความคิดหรือแก่นของเรื่อง เป็นจุดมุ่งหมายของการแสดงละครที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอต่อผู้ชมเมื่อชมการแสดงจบ เป็นสาระสำคัญของละคร แต่ส่วนใหญ่จะอยู่ในเรื่องราวและบทสนทนา ซึ่งมีคุณค่าต่อจิตใจและสติปัญญา ผู้ชมสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ 4) บทสนทนา คือ การใช้คำพูดในการแสดง ด้วยการใช้อ้อยคำอย่างมีศิลปะ บทสนทนานี้จะเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ ซึ่งผู้เขียนบทละครที่ดีต้องเขียนได้ตรงตามประเภทของบทละคร ลักษณะนิสัยของตัวละคร เหตุการณ์ในแต่ละตอนของละคร สิ่งที่สำคัญที่สุดของบทสนทนา คือ การแสดงลักษณะนิสัย ความคิด และอารมณ์ของตัวละครที่นำไปสู่การกระทำต่าง ๆ ของตัวละครที่มีผลต่อการดำเนินเรื่องราวในละคร 4. ละครเป็นการแสดงที่จำลองมาจากชีวิตจริงของมนุษย์ โดยนำเอาประสบการณ์ในชีวิตจริงมาผนวกกับจินตนาการแล้วสร้างสรรค์เป็นเรื่องราวที่สะท้อนภาพชีวิต มีการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ มีผู้แสดงเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวแก่ผู้ชมเพื่อสร้างความบันเทิงหรือสอดแทรกคติสอนใจเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ 3 ด้าน คือ 1) ด้านอารมณ์ เพื่อให้ความบันเทิง ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้มนุษย์มีความสุข 2) ด้านสมอง ให้คุณค่าทางด้านสติปัญญาสามารถนำข้อคิดที่ได้จากการชมละครมาปรับใช้ในการแก้ปัญหา 3) ด้านจิตใจ ละครมีความสัมพันธ์กับจิตใจของมนุษย์มาเป็นเวลาช้านาน มีส่วนช่วยในการกล่อมเกลาจิตใจ	
--	--

5. นาฏศิลป์และการละครมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย มีความสำคัญดังนี้ 1) แสดงถึงความเป็นอารยประเทศ เพราะศิลปะเป็นสิ่งที่มีความค่าต่อจิตใจของมนุษย์ เป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์ ให้แง่คิด และให้กำลังใจในการที่จะสร้างความเจริญรุ่งเรืองในชาติสืบไป 2) เป็นแหล่งรวมศิลปะแขนงต่าง ๆ เพราะศิลปะแขนงต่าง ๆ นั้นมีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกันทั้งสิ้น ได้แก่ วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ดุริยางคศิลป์ 6. บทบาทของนาฏศิลป์และการละครเป็นกิจกรรมที่ปรากฏอยู่ในสังคม มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน เช่น 1) การละเล่นพื้นบ้าน เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะของการละครผสมอยู่ เพราะเป็นเรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมา หรือเป็นเรื่องนิทานพื้นบ้านสอนใจ 2) การเลียนแบบ คือ การสมมุติตนเองในการเล่นของเด็ก ๆ เช่น การเล่นขายของ สมมุติตนเองเป็นพ่อค้า แม่ค้า ลูกค้า เป็นต้น 3) กิจกรรมเพื่อความบันเทิง เป็นการแสดงเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด ความเหนื่อยล้าจากการทำงาน หรือเป็นการแสดงที่ใช้แสดงในงานเทศกาลต่าง ๆ เพื่อสร้างความบันเทิง	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ	
- ศึกษาและอธิบายความหมายของบทละคร - ศึกษาและอธิบายความหมายองค์ประกอบของบทละคร - ศึกษาและอธิบายความหมายของละครกับชีวิต - ศึกษาและอธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน - ศึกษาและอธิบายการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย	

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้		
วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
- การทดสอบ - การสนทนาซักถามโดยครู - การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย - การฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน - การประเมินตนเองของนักเรียน - การประเมินผลด้านความรู้ - การประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม - การประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ	- แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน - แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย - ใบงาน - แบบประเมินผลด้านความรู้ - แบบประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม - แบบประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ	
3. สิ่งที่น่าประเมิน		
- อธิบายความหมายของบทละครได้ - อธิบายความหมายองค์ประกอบของบทละครได้ - อธิบายความหมายของละครกับชีวิตได้ - อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันได้ - อธิบายการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทยได้ - เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์และละครกับชีวิตประจำวัน		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17	บทละคร	1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18	ละครกับชีวิต	1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19	ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน	1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20	การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17

บทละคร

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

บทละคร คือ บทประพันธ์ที่นำเสนอเรื่องราว ความคิด เนื้อหาสาระ และจินตนาการของผู้ประพันธ์ เพื่อใช้เป็นสื่อระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม และยังเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดงละคร

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

ระบุโครงสร้างของบทละครโดยใช้ศัพท์ทางการละคร (ศ 3.1 ม. 3/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายความหมายของบทละครและองค์ประกอบของละครกับชีวิตได้ (K)
2. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
3. วิเคราะห์และสรุปความหมายของบทละครและองค์ประกอบของบทละครได้ (P)
4. เขียนบทละครประกอบการแสดงละครได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน 4. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากความเสียสละในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน	1. สังเกตจากการวิเคราะห์และสรุปความหมายของบทละครและองค์ประกอบของบทละครได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว

5. สาระการเรียนรู้

- องค์ประกอบของบทละคร

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดอธิบายความหมายของบทละคร องค์ประกอบของบทละคร การเขียนบทละคร
วิทยาศาสตร์	การสังเกตองค์ประกอบของละคร
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
งานอาชีพ	การใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและจากการชมสื่อทางโทรทัศน์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้
2. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนว่า บทละครคืออะไร และมีองค์ประกอบอะไรบ้าง แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง *บทละคร* เกี่ยวกับความหมายของบทละคร และองค์ประกอบของบทละคร โดยการบรรยายและยกตัวอย่างประกอบพร้อมทั้งให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และแจกตัวอย่างบทละครเวทีให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาองค์ประกอบของบทละคร (ให้ครูเลือกใช้บทละครเรื่องที่ครูเห็นว่าเหมาะสม)

2. ให้นักเรียนเขียนสรุปลงในใบงานที่ 19 เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของบทละคร และให้แต่ละกลุ่มออกมาอธิบายถึงองค์ประกอบของละครเวทีให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็น

3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ให้ร่วมกันแต่งบทละครขึ้นใหม่ 1 เรื่องเกี่ยวกับการทำความดีถวายเป็นหลวง โดยให้นักเรียนคิดโครงเรื่อง ตัวละครและวางลักษณะนิสัยของตัวละคร ความคิดหรือแก่นของเรื่อง และบทสนทนาขึ้นใหม่ลงในใบงานที่ 20 เรื่อง *บทละคร*

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำบทละครที่แต่ละกลุ่มได้แต่งขึ้นมาแสดงหน้าชั้นเรียนให้ครูและเพื่อน ๆ ชม โดยให้กลุ่มที่ไม่ได้แสดงช่วยกันวิเคราะห์ วิพากษ์บทละครและการแสดงของเพื่อน ๆ สลับกันไปเรื่อย ๆ จนแสดงครบทุกกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง *บทละคร* เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม ความหมายของบทละคร โดยให้นักเรียนร่วมกันบรรยายความหมายของบทละครตามความเข้าใจ

2. นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม องค์ประกอบของบทละคร โดยให้นักเรียนเขียนบทละครขึ้นมา 1 เรื่อง โดยใช้องค์ประกอบของบทละครตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

3. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 40 และกิจกรรมที่ 41 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง บทละคร ไปใช้ในการชมละคร หรือเพื่อพัฒนาทักษะด้านนาฏศิลป์ และสามารถอธิบายให้กับผู้ที่สนใจฟังได้

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ร่วมกันเขียนบทละครขึ้นมา 1 เรื่อง เกี่ยวกับยาเสพติดและนำมาแสดงละครในวันต่อต้านยาเสพติดโลกให้เพื่อน ๆ ชมที่หอประชุมโรงเรียน

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนศึกษาเรื่อง บทละคร เพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต หรือสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน แล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บทละครเวที
2. ใบงาน
3. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
4. อินเทอร์เน็ต
5. ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18**ละครกับชีวิต****สาระที่ 3 นาฏศิลป์****ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3****หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน****เวลา 1 ชั่วโมง****1. สาระสำคัญ**

ละคร คือ การแสดงที่จำลองมาจากชีวิตจริงของมนุษย์ เป็นการนำเอาประสบการณ์ต่าง ๆ มาผนวกกับจินตนาการและการสร้างสรรค์ออกมาเป็นเรื่องราวที่สะท้อนภาพชีวิต มีการนำเสนอออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความบันเทิงและตอบสนองความต้องการของมนุษย์ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ ด้านสมอง และด้านจิตใจ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

นำเสนอแนวคิดจากเนื้อเรื่องของการแสดงที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (ศ 3.1 ม. 3/7)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายความหมายของละครกับชีวิตได้ (K)
2. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตได้ (K)
3. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
4. วิเคราะห์และสรุปความหมายของละครกับชีวิตได้ (P)
5. วิเคราะห์และสรุปความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากความมีน้ำใจและความเสียสละในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 4. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากการวิเคราะห์และสรุปความหมายของละครกับชีวิตได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว

5. สารการเรียนรู้

- ละครกับชีวิต

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดอธิบายความหมายของละครกับชีวิต ความสัมพันธ์ของละครกับชีวิต
วิทยาศาสตร์	การสังเกตการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้คน
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
การงานอาชีพ	การใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและการชมสื่อทางโทรทัศน์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนชมวิดีโอทัศน์การแสดงละครประเภทต่าง ๆ แล้วถามนักเรียนว่า การแสดงที่นักเรียนได้ชมนั้นมีลักษณะการแสดงอย่างไร เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายตามความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง ละครกับชีวิต เกี่ยวกับความหมายของละครกับชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างละครกับชีวิต โดยการบรรยายและยกตัวอย่างประกอบพร้อมทั้งให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาถึงความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างละครกับชีวิต

3. ให้นักเรียนเขียนสรุปลงในใบงานที่ 21 เรื่อง ความหมายและความสัมพันธ์ของละครกับชีวิต แล้วให้แต่ละกลุ่มออกมาอธิบายถึงความหมายและความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง ละครกับชีวิต เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม ความหมายของละครกับชีวิต โดยให้นักเรียนช่วยกันบรรยายความหมายของละครกับชีวิตมาตามความเข้าใจ

2. นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม ความสัมพันธ์ของละครกับชีวิต โดยให้นักเรียนช่วยกันบรรยายความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตมาตามความเข้าใจ

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง ละครกับชีวิต ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันจัดทำป้ายนิเทศเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับละครกับชีวิต

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนศึกษาเรื่อง *ละครกับชีวิต* เพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต หรือสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชนแล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อวีดิทัศน์การแสดงละครประเภทต่าง ๆ
2. ใบงาน
3. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
4. อินเทอร์เน็ต
5. ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19

ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

นาฏศิลป์และการละครมีความสำคัญกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย มีความสำคัญในการแสดงถึงความเป็นอารยประเทศ และยังเป็นแหล่งรวบรวมศิลปะแขนงต่าง ๆ ซึ่งบทบาทของนาฏศิลป์และการละครยังมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน ได้แก่ การเล่นนิทาน การเลียนแบบ กิจกรรมเพื่อความบันเทิง เป็นต้น

2. ตัวชี้วัดขั้นปี

อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน (ศ 3.2 ม. 3/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายความสำคัญของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันได้ (K)
2. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันได้ (K)
3. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
4. วิเคราะห์และสรุปความสำคัญของนาฏศิลป์และการละครได้ (P)
5. วิเคราะห์และสรุปบทบาทของนาฏศิลป์และการละครได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติกิจกรรม 2. สังเกตจากความมีน้ำใจและความเสียสละในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 4. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม	1. สังเกตจากความสามารถในการวิเคราะห์และสรุปความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง 2. สังเกตจากการปฏิบัติตามกิจกรรมได้ถูกต้องตามขั้นตอน 3. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว

5. สารการเรียนรู้

- ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดอธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน
สังคมศึกษาฯ	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
การงานอาชีพฯ	การใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและการชมสื่อทางโทรทัศน์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูทบทวนความรู้เดิมเมื่อครั้งที่แล้ว จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระว่า ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตหมายถึงอะไร มีบทบาทและความสำคัญอย่างไร

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน โดยการบรรยายและยกตัวอย่างประกอบพร้อมทั้งให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ให้แต่ละกลุ่มไปศึกษาถึงความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน แล้ววิเคราะห์ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน

3. ให้นักเรียนเขียนสรุปลงในใบงานที่ 22 เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน แล้วให้แต่ละกลุ่มออกมาอธิบายถึงความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง พร้อมทั้งร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน โดยให้นักเรียนบรรยายสรุปตามความเข้าใจ

2. ให้นักเรียนฝึกฝนเพิ่มเติมโดยใช้กิจกรรมที่ 42 และกิจกรรมที่ 43 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ร่วมกันจัดทำป้ายนิเทศเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนศึกษาความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต หรือสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน แล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงาน
2. ห้องสมุด
3. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
4. อินเทอร์เน็ต
5. ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20

การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวัน

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครนั้นถือว่าเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะต้องตระหนักถึงคุณค่าของนาฏศิลป์ที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์ (ศ 3.2 ม. 3/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสามารถอธิบายการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครได้ (K)
2. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน (A)
3. วิเคราะห์และสรุปความหมายของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครได้ (P)
4. แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. สังเกตจากการถามและการแสดงความคิดเห็น 2. จากการตรวจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย 3. จากการตรวจแบบทดสอบหลังเรียน 4. จากการตรวจใบงาน	1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน 2. สังเกตจากการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นขณะปฏิบัติกิจกรรม 3. ประเมินพฤติกรรมตามแบบการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครได้อย่างสร้างสรรค์ 2. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคลและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว 3. ประเมินพฤติกรรมตามแบบการประเมินผลด้านทักษะ/กระบวนการ

5. สาระการเรียนรู้

- การอนุรักษ์นาฏศิลป์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	การพูดอธิบายถึงการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร การแสดงความคิดเห็น
สังคมศึกษา	การปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่มและการสร้างมนุษยสัมพันธ์
การงานอาชีพ	การใช้คอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและจากการชมสื่อทางโทรทัศน์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระว่า แนวทางในการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครควรทำอย่างไร รวมถึงทำอย่างไรให้คนไทยเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร เกี่ยวกับคุณค่าของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครพร้อมทั้งให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนสรุปลงในใบงานที่ 23 เรื่อง การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร เกี่ยวกับคุณค่าของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครตามความคิดของนักเรียน

3. ครูให้นักเรียนออกมาพูดหน้าชั้นเรียนที่แต่ละคนเกี่ยวกับคุณค่าของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครที่นักเรียนได้เขียนสรุปลงในใบงาน

4. นักเรียนนำใบงานมาส่งครู แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยครูให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนสงสัยหรือไม่เข้าใจ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายสรุปเรื่อง การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร เป็นความคิดของชั้นเรียน โดยครูคอยให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงกับเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ฝึกฝนนักเรียน

1. นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรม การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร โดยให้นักเรียนอธิบายและแสดงความคิดเห็นถึงคุณค่าของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครมาตามความเข้าใจ

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

3. ให้นักเรียนทำโครงการตามความสนใจ หรือโครงการในกิจกรรมที่ 44 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

ขั้นที่ 5 การนำไปใช้

1. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนนาฏศิลป์ในระดับสูงต่อไป

2. ให้นักเรียนนำความรู้จากการเรียนไปปลูกฝังให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสำหรับกลุ่มสนใจพิเศษ

นักเรียนร่วมกันศึกษาค้นคว้าประโยชน์ของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร แล้วช่วยกันจัดบอร์ดความรู้

2. กิจกรรมสำหรับฝึกทักษะเพิ่มเติม

นักเรียนศึกษาค้นคว้าประโยชน์ของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต หรือสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน แล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงาน
2. ห้องสมุด
3. สถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม สถานที่จัดการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนด้านนาฏศิลป์และการละคร เป็นต้น
4. อินเทอร์เน็ต
5. ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ในชุมชน
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม. 3 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

ตอนที่ 3

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู

ดนตรี-นาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ตอนที่ 1

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ☐ ล้อมรอบตัวอักษรที่ถูกต้อง

1. ลวดลายของฉากที่ใช้ในการแสดงดนตรีไทยส่วนใหญ่มีที่มาจากอะไรเป็นหลัก
 - ก ภาพจิตรกรรมฝาผนัง
 - ข สิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
 - ค การจินตนาการของผู้สร้างฉาก
 - ☒ ง นำมาจากเรื่องราวในวรรณคดีต่าง ๆ
2. กล้องเสียงของเครื่องดนตรีไทยที่ทำเป็นกระพุ้งจะพบในเครื่องดนตรีประเภทใดเป็นหลัก

☒ ก เครื่องดีด	ค เครื่องตี
ข เครื่องสี	ง เครื่องเป่า
3. เครื่องดีดในดนตรีไทยคาดว่าได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมชนชาติใด

ก จีน	☒ ค มอญ
ข ขอม	ง พม่า
4. แท่งโลหะสำหรับใช้รองสายด้านหน้าของเครื่องดีดเรียกว่าอะไร

ก นม	☒ ค หย่อง
ข ชั้น	ง สะพานสาย
5. เครื่องดนตรีชนิดใดสันนิษฐานว่าน่าจะเกิดมาจากการดีดสายธนูในอดีต

ก พิณ	☒ ค กระจับปี่
ข จะเข้	ง ซอสามสาย
6. หนังงูเหลือมเป็นส่วนประกอบของเครื่องดนตรีชนิดใด

ก ปี่ใน	☒ ค ซอด้วง
ข ปี่ชวา	ง ซอสามสาย
7. ลายดอกไม้ชนิดใดที่นิยมนำมาเป็นลายประดับเครื่องดนตรีไทย

☒ ก ลายดอกพุดตาน	
ข ลายดอกดาวเรือง	
ค ลายดอกบัวหลวง	
ง ลายดอกโป๊ยเซียน	
8. มีการค้นพบหลักฐานว่ามีการเล่นระนาดมาประมาณกี่ปี

ก 500 ปี	
ข 1,500 ปี	
ค 2,000 ปี	
☒ ง 3,000 ปี	
9. นักเรียนคิดว่าไม้มะเกลือและไม้ชิงชันเหมาะสำหรับการนำมาทำเป็นส่วนประกอบของเครื่องดนตรีประเภทใดมากที่สุด

ก เครื่องดีด	☒ ค เครื่องตี
ข เครื่องสี	ง เครื่องเป่า
10. นักเรียนคิดว่าไม้รวกเหมาะสำหรับการนำมาทำเป็นส่วนประกอบของเครื่องดนตรีประเภทใดมากที่สุด

ก เครื่องดีด	ค เครื่องตี
ข เครื่องสี	☒ ง เครื่องเป่า
11. เครื่องเป่าชนิดใดมีวิธีการใช้นิ้วปิดตำแหน่งเสียงที่ไม่เหมือนเครื่องเป่าชนิดอื่น

☒ ก ปี่ใน	ค ปี่จุม
ข ปี่ชวา	ง ปี่ภูไท

12. ถ้านักเรียนพบเห็นวงดนตรีที่มีการนำวงดนตรีไทยมาผสมกับวงดนตรีสากลและมีผู้บรรเลงเป็นจำนวนมาก นักเรียนคิดว่า เป็นวงดนตรีสากลวงใด
- ก วงแจ๊ส
 - ข วงคอมโบ
 - ค วงโฟล์กซอง
 - ☒ ง วงซิมโฟนีอออร์เคสตรา
13. ถ้านักเรียนเห็นวงดนตรีไทยกำลังบรรเลงเครื่องเคาะจังหวะคือตะโพน แสดงว่าวงดนตรีวงนั้นกำลังบรรเลงด้วยจังหวะอะไร
- ก จังหวะฉิ่ง
 - ☒ ข จังหวะหน้าทับ
 - ค จังหวะสามัญ
 - ง จังหวะ 3 ชั้น
14. ถ้าเลข 8 ใช้แทนโน้ตตัวเข้บิต 1 ชั้น เลข 4 จะใช้แทนโน้ตตัวใด
- ☒ ก โน้ตตัวดำ
 - ข โน้ตตัวขาว
 - ค โน้ตตัวกลม
 - ง โน้ตตัวเข้บิต 2 ชั้น
15. เครื่องดนตรีชนิดใดที่นักเรียนจะนำมาใช้สื่อถึงอารมณ์เศร้าหมอง
- ก เปียโน
 - ☒ ข ไวโอลิน
 - ค ทิมพานี
 - ง ปิกโกโล
16. เพลงที่ใช้บรรเลงประกอบกิริยาท่าทางในการแสดงนาฏศิลป์คือเพลงประเภทใด
- ก เพลงเสภา
 - ข เพลงมโหรี
 - ☒ ค เพลงหน้าพาทย์
 - ง เพลงเกร็ด-เพลงตับ
17. การประสานเสียงโดยใช้เครื่องดนตรีพบได้ในวงดนตรีประเภทใด
- ก วงดนตรีไทย
 - ข วงดนตรีสากล
 - ค วงดนตรีพื้นบ้าน
 - ☒ ง ถูกทุกข้อ
18. การร้องประสานเสียงแบบวนเรียกอีกอย่างว่าอะไร
- ☒ ก แบบราวนด์
 - ข แบบแคนนอน
 - ค แบบประสาน 4 แนว
 - ง แบบประสาน 6 แนว
19. เครื่องตีชนิดใดที่ทำจากเหล็ก
- ก ตะโพน
 - ค ระนาดทุ้ม
 - ☒ ข ฆ้องวง
 - ง ระนาดเอก
20. ถ้านักเรียนได้รับเลือกให้เล่นดนตรีในวงดนตรีไทยแล้วเล่นเป็นทำนองหลักของวงเครื่องดนตรีที่นักเรียนจะได้บรรเลงคือเครื่องดนตรีอะไร
- ก ระนาดทุ้ม
 - ☒ ค ฆ้องวงใหญ่
 - ข ระนาดเอก
 - ง ซอสามสาย

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. นักเรียนยกตัวอย่างเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตีที่ใช้บรรเลงประกอบจังหวะหน้าทับ

1) ตะโพน

2) โทน

3) รำมะนา

2. ไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีที่สื่อถึงอารมณ์ใดได้ดี

1) อารมณ์เศร้า

2) อารมณ์ท้อแท้สิ้นหวัง

3. อธิบายความหมายของจังหวะสามัญ

จังหวะสามัญ หมายถึง จังหวะทั่วไปไม่มีเครื่องดนตรีใด ๆ เป็นเครื่องให้สัญญาณจังหวะใช้กำหนดระยะถี่ห่างในใจ และกำหนดอย่างไรก็ได้แต่ทำนองเพลงต้องเดินไปอย่างสม่ำเสมอ

4. อธิบายความหมายของจังหวะหน้าทับ

จังหวะหน้าทับ หมายถึง จังหวะที่ใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องประกอบจังหวะบรรเลงประกอบเพลงแต่ไม่ใช่ทำนอง เป็นสัญลักษณ์ของจังหวะกลอง เช่น กลองแขก ตะโพน โทน-รำมะนา เป็นต้น

5. เพลงตับหมายถึงเพลงแบบใด

หมายถึง เพลงที่มีการนำเอาหลาย ๆ เพลงมารวมกันแล้วบรรเลงโดยจะใช้ชื่อเพลงแรกของตับนั้นเป็นชื่อตับ

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ความรู้ในการเรียนดนตรี	1. กล้าแสดงออกทางดนตรีด้วยความมั่นใจ			
	2. ถ่ายทอดกิจกรรมดนตรีด้วยความคิดและจินตนาการ			
	3. ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมดนตรีได้ถูกต้องและพัฒนาขึ้น			
2. ความรับผิดชอบ ชยัน และอดทน	1. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย			
	2. ปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จตามกำหนด			
	3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น			
3. ความซื่อสัตย์	1. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง			
	2. แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง			
	3. นำเสนอข้อมูลตามจริง			
4. ความมีระเบียบวินัย	1. ปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบและสะอาดเรียบร้อย			
	2. ตรงต่อเวลาและปฏิบัติตามขั้นตอน			
5. ความมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติกิจกรรมดนตรี	1. ปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีความสุข			
	2. เห็นถึงความงดงามของการบรรเลงดนตรีไทยประกอบการแสดงทางนาฏศิลป์			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี

☐ พอใช้

☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมดนตรี	1. เปรียบเทียบองค์ประกอบดนตรีที่ใช้ในงานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น ๆ ได้			
	2. อธิบายเหตุผลในการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบดนตรีในการสร้างสรรค์งานดนตรีของตนเองได้			
	3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานดนตรีของตนเองและผู้อื่นได้			
2. ทักษะกระบวนการคิด	เลือกใช้อุปกรณ์ประกอบดนตรีในการสร้างสรรค์งานดนตรีของตนเองด้วยความคิดสร้างสรรค์			
3. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	1. ปฏิบัติกิจกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี			
	2. แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม			
	3. ช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มจนสำเร็จ			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านทักษะ/กระบวนการ (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี ☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตัวอย่าง

แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรม

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

คำชี้แจง ให้ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วให้คะแนนตามความเป็นจริง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม/คะแนน					รวม
		ความสนใจ/ ความตั้งใจ	ความรับผิดชอบ	การมีส่วนร่วม/ การให้ความ ร่วมมือ	ความคิด สร้างสรรค์/ กล้า แสดงออก	เจตคติที่ดี ต่อการ เรียนรู้	
		4	4	4	4	4	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

หมายเหตุ: ครูอาจลด/เพิ่มประเด็นในการประเมิน หรือลด/เพิ่มคะแนนในแต่ละประเด็นได้ตามความเหมาะสม

คะแนนด้านพฤติกรรมร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น 4 ระดับคือ

- 1) ดีมาก 17–20 คะแนน
- 2) ดี 13–16 คะแนน
- 3) พอใช้ 8–12 คะแนน
- 4) ปรับปรุง 1–7 คะแนน

ลงชื่อ _____ (ผู้ประเมิน)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ความสนใจ/ความตั้งใจ

- มีความสนใจในการเรียนและตั้งใจเรียนอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีความสนใจในการเรียนและตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยสนใจในการเรียนและไม่ค่อยตั้งใจเรียน ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีความสนใจในการเรียนและไม่ตั้งใจเรียน ให้ 1 คะแนน

2. ความรับผิดชอบ

- มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อการเรียนและไม่ค่อยรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ 2 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อการเรียนและไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ 1 คะแนน

3. การมีส่วนร่วม/การให้ความร่วมมือ

- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมและให้ความร่วมมืออย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและไม่ให้ความร่วมมือ ให้ 1 คะแนน

4. ความคิดสร้างสรรค์/กล้าแสดงออก

- มีความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออกทางดนตรีอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออกทางดนตรีเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความคิดสร้างสรรค์และไม่ค่อยกล้าแสดงออก ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีความคิดสร้างสรรค์และไม่กล้าแสดงออก ให้ 1 คะแนน

5. เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีค่อนข้างดี ให้ 2 คะแนน
- ค่อนข้างมีเจตคติในเชิงลบต่อการเรียนดนตรี ให้ 1 คะแนน

ตัวอย่าง

แบบประเมินการขับร้องประสานเสียง

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วให้คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

เลขที่	รายการประเมิน			คะแนนรวม 10 คะแนน
	1. เนื้อร้องถูกต้องและ ออกเสียงชัดเจน	2. ความกลมกลืนของ เสียงประสาน	3. พฤติกรรมในการ แสดงออก	
	3 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน	
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

หมายเหตุ: อาจลด/เพิ่มประเด็นในการประเมิน หรือลด/เพิ่มคะแนนในแต่ละประเด็นได้ตามความเหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน

1. เนื้อร้องถูกต้องและออกเสียงชัดเจน

- ร้องเพลงตรงตามเนื้อร้องและออกเสียงคำชัดเจน ให้ 3 คะแนน
- ร้องเพลงตรงตามเนื้อร้องแต่ออกเสียงคำไม่ชัดเจน ให้ 2 คะแนน
- ร้องเพลงไม่ตรงตามเนื้อร้องและออกเสียงคำไม่ชัดเจน ให้ 1 คะแนน

2. ความกลมกลืนของเสียงประสาน

- เสียงร้องกลมกลืนและไปในทิศทางเดียวกัน ให้ 3 คะแนน
- เสียงร้องไม่ค่อยกลมกลืนแต่ไปในทิศทางเดียวกัน ให้ 2 คะแนน
- เสียงร้องไม่กลมกลืนและไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ให้ 1 คะแนน

3. พฤติกรรมในการแสดงออก

- ร้องเพลงด้วยความมั่นใจ เสียงดังสม่ำเสมอ และเป็นไปอย่างธรรมชาติ ให้ 4 คะแนน
- ร้องเพลงด้วยความมั่นใจ เสียงดังสม่ำเสมอ แต่ไม่เป็นไปอย่างธรรมชาติ ให้ 3 คะแนน
- ไม่มีความมั่นใจในการร้องเพลง เสียงดังสม่ำเสมอ แต่ไม่เป็นไปอย่างธรรมชาติ ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีความมั่นใจในการร้องเพลง เสียงดังเบาไม่สม่ำเสมอ และไม่เป็นไปอย่างธรรมชาติ ให้ 1 คะแนน

ตัวอย่างโครงงาน

รวบรวมข้อมูลวงดนตรีที่ผสมผสานระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากลในประเทศไทย

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

ประเภทของโครงงาน การสำรวจวงดนตรีที่ผสมผสานระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากล
ในประเทศไทย

ระยะเวลาในการทำโครงงาน 1-2 สัปดาห์

- วิธีทำ**
1. สำรวจค้นหาวงดนตรีที่มีการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากลในประเทศไทย 5-10 วง
 2. สังเกตและบันทึกรูปแบบของผลงานของวงดนตรีนั้น โดยดูลักษณะการผสมวง แนวเพลงที่บรรเลง แล้วบันทึกข้อมูล และถ่ายภาพประกอบ
 3. นำเสนอผลงานในรูปแบบรายงานและป้ายนิเทศ

ตัวอย่างแบบบันทึกการสำรวจวงดนตรีที่มีการผสมผสานระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากล

ชื่อวงดนตรี _____

ประเภทของแนวเพลงที่บรรเลง _____

สถานที่จัดแสดงผลงาน คือ _____

ประวัติความเป็นมาของวงดนตรี _____

ติดภาพวงดนตรี

ตัวอย่าง

แบบฟอร์มการเขียนเค้าโครงของโครงงาน

1. ชื่อโครงงาน _____
2. ชื่อผู้ทำโครงงาน
 - 1) _____
 - 2) _____
 - 3) _____
3. ครูที่ปรึกษาการทำโครงงาน _____
4. ที่มา/ความสำคัญของโครงงาน

5. จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า
 - 1) _____
 - 2) _____
 - 3) _____
6. สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า
 - 1) _____
 - 2) _____
 - 3) _____
7. ตัวแปรที่ต้องการศึกษา
 - 1) ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ _____
 - 2) ตัวแปรตาม _____
 - 3) ตัวแปรควบคุม _____
8. วิธีการดำเนินงาน

9. แผนการปฏิบัติงานและระยะเวลาในการดำเนินงาน

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

11. เอกสารอ้างอิงการทำโครงงาน
 - 1) _____
 - 2) _____

แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

1. เรื่องที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

2. หัวข้อที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

3. สรุปผลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

ลงชื่อ _____ (ผู้บันทึก)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการแสดงวงดนตรีไทยกับวงดนตรีสากล (หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

คำชี้แจง ให้นักเรียนชมผลงานการแสดงจากวิดีโอที่ครูเปิดให้ แล้วอธิบายถึงเทคนิคที่ใช้ในการบรรเลงประเภทของวงดนตรีทั้งไทยและสากล ชนิดของเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากล และชื่อชุดการแสดง

ชื่อชุดการแสดง แนวคำตอบ โขนประยุกต์

เทคนิคการบรรเลงเพลง

ใช้วงดนตรีสากลประกอบวงออร์เคสตราผสมกับวงดนตรีไทยประกอบวงดุริยางค์ไทย และปรับเสียงของเครื่องดนตรีไทยให้เป็นเสียงมาตรฐานเครื่องดนตรีสากล บรรเลงเพลงในรูปแบบของเพลงไทยที่นำมาเรียบเรียงทำนองใหม่ให้บรรเลงกับวงออร์เคสตราได้

ประเภทของวงดนตรี

- ชื่อวงดนตรีไทย วงดุริยางค์ไทย
- ชื่อวงดนตรีสากล วงออร์เคสตรา

ชนิดเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากล

เครื่องดนตรีไทย	เครื่องดนตรีสากล
1. ซอด้วง	1. ไวโอลิน
2. ซออู้	2. วิโอลอนเชลโล
3. ระนาดเอก	3. วิโอลา
4. ระนาดทุ้ม	4. ทรัมเบ็ต
5. ฉิ่งวงใหญ่	5. อัลโตแซ็กโซโฟน
6. ฉิ่งวงเล็ก	6. เทเนอร์แซ็กโซโฟน
7. เปิงมางคอก	7. สไลด์ทรอมโบน
8. ขลุ่ยเพียงออ	8. คลาริเน็ต
9. จะเข้	9. ฟลูต
	10. ปิกโกโล

ใบงานที่ 2

เรื่อง การเรียบเรียงทำนองเพลง (หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกเพลงมา 1 เพลง แล้วบอกวาทเพลงนี้อยู่ในอัตราจังหวะใด ความเร็วเท่าใด และมีอารมณ์เพลงแบบใด

ชื่อเพลง แนวคำตอบ ขาหมู

ศิลปิน Tattoo Colour

เนื้อเพลง เกลียดละครแต่ก็ดูมันทุกตอน เกลียดคนใจร้อนแต่ก็ชอบมวย เกลียดคนรายนักชอปปูถูก
ฉันแต่เมื่อคืนเพิ่งฝันว่าถูกหอย เกลียดใครจะได้เจอมันทุกวัน เกลียดคนผิวดนดแต่ฉันก็เคย เกลียดจิ้งต่อน
แฮงค์ปวดหัวตอนเช้าตกเย็นกินเหล้าไม่ได้หยุดเลย

ชีวิตคนสับสนวุ่นวาย เพราะหัวใจมันคล้ายมีบางอย่าง ถึงฉันเกลียดแต่ฉันก็ต้องการ ไม่ว่า
ใคร ใคร เกลียดความรักที่ทำให้เราต้องเสียใจ แต่ยังฉันยังคงจะทรมานเรื่อยไป เจ็บไม่จำทั้งที่รู้ สุดท้ายที่รอ
อยู่คืออะไร เกลียดความรักที่ทำให้เราต้องร้องไห้ แต่ก็เหงาถ้าไม่มีเขาก็ไม่ได้ อยู่คนเดียวมันยังไม่พอ ต้องขอ
ใครสักคนเข้ามาทำให้ใจเจ็บซ้ำ ไม่เข้าใจ...

เกลียดการพนันแต่ก็เคยเป็นเจ้ามือ รำคาญมือถือแต่ฉันก็มี เกลียดจิ้งความอ้วนใคร ๆ ก็รู้
แต่ยังสั่งขาหมูกินอยู่ดี เกลียดการมองคนที่หน้าตา แต่พอเจอคาราซอลายเซ็น เกลียดคนยั่วเย้า อึดอัดทุกครั้ง
แต่พออยู่ในผ้าฉันก็ต้องเต้น

เพลงนี้มีอัตราความเร็วเท่าใด/อัตราจังหวะเท่าใด

ความเร็ว 120-125

อัตราจังหวะ 4/4

ชื่ออัตราจังหวะ Allegretto

เพลงนี้มีอารมณ์แบบใด อธิบาย

มีอารมณ์เพลงที่สนุกสนาน ร่าเริง และผ่อนคลาย

ใบงานที่ 3

เรื่อง รวบรวมบทเพลงอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 1)

คำชี้แจง ให้นักเรียนรวบรวมชื่อบทเพลงที่อยู่ในอัตราจังหวะ $\frac{2}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ มาอัตราจังหวะละ 10 เพลง

[illegible]

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ตอนที่ 1

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ☐ ล้อมรอบตัวอักษรที่ถูกต้อง

1. ในการร้องเพลงให้เป็นธรรมชาตินักเรียนต้องเข้าใจเรื่องใด
 - ก เข้าใจลักษณะเสียงตัวเอง
 - ข เข้าใจเนื้อหาของบทเพลง
 - ค เข้าใจเทคนิคการร้องอย่างถูกวิธี
 - ☒ ง ถูกทุกข้อ
2. วิธีการพ่อนลมหายใจออกในการร้องเพลงข้อใดถูกต้อง
 - ก พ่อนลมหายใจออกอย่างช้า ๆ และนาน ๆ
 - ☒ ข พ่อนลมหายใจออกอย่างช้า ๆ และสม่ำเสมอ
 - ค พ่อนลมหายใจออกอย่างรวดเร็วและดัง ๆ
 - ง พ่อนลมหายใจออกอย่างรวดเร็วและเสียงเบาที่สุด
3. วิธีการทำให้เสียงสั่นสะเทือนภายในลำคอเรียกว่าวิธีการอะไร
 - ☒ ก การครั่น
 - ค การเอื้อน
 - ข การโหน
 - ง การกระทบเสียง
4. ถ้านักเรียนเปล่งเสียงกลางในการร้องเพลงส่วนใดของร่างกายที่เป็นจุดสะท้อนเสียง
 - ก ช่องท้อง
 - ค โพรงหน้าอก
 - ☒ ข โพรงจมูก
 - ง โพรงกะโหลก
5. ข้อใดคือวัสดุที่ได้จากการสังเคราะห์ทางเคมีที่นำมาทำขลุ่ยรีคอร์เดอร์ในปัจจุบัน
 - ก เรซิน
 - ค ไฟเบอร์
 - ข อะคริลิก
 - ☒ ง ข้อ ก และ ค ถูก
6. เทคนิคการใช้ลิ้นแตะที่ปากขลุ่ยรีคอร์เดอร์จะทำให้มีลักษณะเสียงอย่างไร
 - ก ทำให้เสียงสั้น
 - ข ทำให้เสียงสั้นไหล
 - ค ทำให้เสียงหนักแน่น
 - ☒ ง ทำให้เสียงขาดจากกัน
7. เพราะเหตุใดจึงต้องเลือกเพลงง่าย ๆ เพื่อใช้ฝึกร้องเพลง
 - ก เพื่อให้มีทักษะพื้นฐานที่ดี
 - ข เพื่อให้ปรับสภาพและความเคยชิน
 - ค เพื่อให้ทำความเข้าใจในเนื้อเพลงได้ง่ายขึ้น
 - ☒ ง ถูกทุกข้อ
8. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อปฏิบัติและหลักการในการฝึกเล่นดนตรีรวมวง
 - ก ร้องเนื้อเพลงถูกต้องและออกเสียงชัดเจน
 - ข การซ้อมควรหยุดพักบ้างเพื่อให้ร่างกายได้พักผ่อน
 - ค รักษาจังหวะให้สม่ำเสมอ พยายามอย่าร้องคร่อมดนตรี
 - ☒ ง ควรเลือกเพลงที่ยาก ๆ เพราะเป็นการฝึกฝีมือไปในตัว
9. ถ้านักเรียนต้องการประพันธ์เพลงมาร์ชหรือเพลงปลุกใจจะต้องใช้อัตราจังหวะใดเป็นหลัก

ก <table style="display: inline-table; border: none;"> <tr><td>2</td></tr> <tr><td>4</td></tr> </table>	2	4	ค <table style="display: inline-table; border: none;"> <tr><td>3</td></tr> <tr><td>4</td></tr> </table>	3	4
2					
4					
3					
4					
ข <table style="display: inline-table; border: none;"> <tr><td>4</td></tr> <tr><td>4</td></tr> </table>	4	4	ง <table style="display: inline-table; border: none;"> <tr><td>6</td></tr> <tr><td>8</td></tr> </table>	6	8
4					
4					
6					
8					

10. ถ้านักเรียนต้องนำวงดนตรีไปเล่นในงานแต่งงานและต้องการวงดนตรีที่มีลักษณะการบรรเลงได้ครบทุกแนวเพลง วงดนตรีในข้อใดเหมาะสมที่สุด
- ก วงคอมโบ
☒ ข วงปิกแนนด์
 ค วงออร์เคสตรา
 ง วงแซมเบอรัมวสิก
11. สิ่งใดที่นักเรียนต้องคำนึงถึงเมื่อต้องการจัดการแสดงดนตรีกลางแจ้ง
- ก ค่าเช่าสถานที่
 ข เสียงสะท้อน
 ค ภัยธรรมชาติ
☒ ง ถูกทุกข้อ
12. การขายหรือแจกตั๋วเข้าชมการแสดง นักเรียนคิดว่าน่าจะมาจากเหตุผลในข้อใด
- ก เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการแสดง
 ข เพื่อใช้เป็นตัวนับยอดผู้เข้าชม
 ค เพื่อเป็นของที่ระลึกในการจัดงาน
☒ ง ถูกทุกข้อ
13. ถ้านักเรียนต้องกำกับการแสดงควรยืนอยู่จุดใดของพื้นที่ในการทำการแสดง
- ก ด้านข้างเวที
 ข ด้านหลังเวที
 ค ด้านหน้าเวที
☒ ง จุดที่เห็นการแสดงอย่างชัดเจน
14. ใครมีหน้าที่รับผิดชอบกับการแสดงของนักแสดงที่ออกมาทั้งหมด
- ก นักดนตรี
 ข ฝ่ายบริการ
☒ ค ผู้กำกับการแสดง
 ง ฝ่ายประชาสัมพันธ์
15. การจัดเตรียมการแสดงจำเป็นต้องเตรียมการก่อนประมาณกี่สัปดาห์
- ก 1 สัปดาห์
 ข 2 สัปดาห์
 ค 3 สัปดาห์
☒ ง 4 สัปดาห์
16. การซ้อมก่อนทำการแสดงจริงอย่างน้อยควรซ้อมกี่รอบ
- ก 1-2 รอบ ค 3-4 รอบ
☒ ข 2-3 รอบ ง 4-5 รอบ
17. ถ้านักเรียนเป็นผู้กำกับการแสดง นักเรียนจะต้องเรียกทุกคนเข้าประชุมก่อนทำการแสดงจริงกี่นาที
- ☒ ก 20 นาที ค 40 นาที
 ข 30 นาที ง 60 นาที
18. ชุดยริคอร์ดอร์มีรูสำหรับเปิด-ปิดเสียงจำนวนกี่รู
- ☒ ก 8 รู ค 10 รู
 ข 9 รู ง 11 รู
19. หลักการจับชุดยริคอร์ดอร์ที่ถูกต้องจะต้องทำมุมกี่องศากับลำตัวของผู้เล่น
- ☒ ก 45 องศา ค 65 องศา
 ข 60 องศา ง 90 องศา
20. วงดนตรีในข้อใดต่อไปนี้จะใช้ผู้บรรเลงน้อยที่สุด
- ☒ ก วงคอมโบ
 ข วงโยธวาทิต
 ค วงปิกแนนด์
 ง วงซิมโฟนีออร์เคสตรา

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เพราะอะไรจึงจำเป็นต้องซักซ้อมการแสดงดนตรีก่อนการแสดงจริงหลาย ๆ สัปดาห์

เพราะว่าการซ้อมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการแสดงดนตรี ยังมีเวลาในการซ้อมมากเท่าใดการแสดง
ที่ออกมาก็จะมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. นักเรียนบอกวิธีการเลือกเพลงที่ตนเองใช้ฝึกซ้อมอย่างไร

เลือกเพลงที่ไม่ยากจนเกินไป และเลือกเพลงที่มีคุณภาพและมีเทคนิคในการร้องที่เด่นชัด

3. นักเรียนจะอย่างไรเมื่อมีเพื่อนในวงดนตรีไม่ปฏิบัติตามกฎในการซ้อมดนตรีรวมวง

ถ้าเป็นความผิดครั้งแรกอาจเตือนด้วยวาจา แต่ถ้าผิดซ้ำอีกอาจจะให้ออกจากวงเลยก็ได้ และควรพูด
ให้เพื่อนเห็นถึงประโยชน์ส่วนรวมและการทำงานกลุ่ม

4. ภัยธรรมชาติเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องคำนึงถึงเมื่อจัดการแสดงดนตรีในสถานที่แบบใด

กลางแจ้ง

5. วงดนตรีที่นักเรียนสามารถจัดตั้งวงได้ง่ายและใช้คนน้อยคือวงดนตรีประเภทใด

วงโฟล์กซอง

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ความใฝ่รู้ในการเรียนดนตรี	1. กล้าแสดงออกทางดนตรีด้วยความมั่นใจ			
	2. ถ่ายทอดกิจกรรมดนตรีด้วยความคิดและจินตนาการ			
	3. ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมดนตรีได้ถูกต้องและพัฒนาขึ้น			
2. ความรับผิดชอบ ชยัน และอดทน	1. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย			
	2. ปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จตามกำหนด			
	3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น			
3. ความซื่อสัตย์	1. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง			
	2. แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง			
	3. นำเสนอข้อมูลตามจริง			
4. ความมีระเบียบวินัย	1. ปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบและสะอาดเรียบร้อย			
	2. ตรงต่อเวลาและปฏิบัติตามขั้นตอน			
5. ความมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติกิจกรรมดนตรี	1. เห็นคุณค่าของบทเพลงไทยและบทเพลงสากล			
	2. ปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีความสุข			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี

☐ พอใช้

☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ทักษะ กระบวนการ ปฏิบัติกิจกรรม ดนตรี	1. สามารถร้องเพลงไทยโดยเน้นเทคนิคการร้อง การแสดงออก และคุณภาพเสียง			
	2. สามารถร้องเพลงสากลโดยเน้นเทคนิคการร้อง การแสดงออก และคุณภาพเสียง			
	3. เล่นดนตรีเดี่ยวโดยเน้นเทคนิคการเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียงได้			
	4. เล่นดนตรีรวมวงโดยเน้นเทคนิคการเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียงได้			
	5. แต่งเพลงสั้น ๆ จังหวะง่าย ๆ ได้			
	6. นำเสนอหรือจัดการแสดงดนตรีที่เหมาะสมโดยบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ อื่นในกลุ่มศิลปะได้			
2. ทักษะ กระบวนการคิด	1. มีความคิดสร้างสรรค์ในการแต่งเพลง			
	2. มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดแสดงดนตรี			
3. ทักษะ กระบวนการ ปฏิบัติกิจกรรม กลุ่ม	1. ปฏิบัติกิจกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี			
	2. แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม			
	3. ช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มจนสำเร็จ			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านทักษะ/กระบวนการ (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี ☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตัวอย่าง

แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรม

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

คำชี้แจง ให้ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วให้คะแนนตามความเป็นจริง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม/คะแนน					รวม
		ความสนใจ/ ความตั้งใจ	ความรับผิดชอบ	การมีส่วนร่วม/ การให้ความ ร่วมมือ	ความคิด สร้างสรรค์/ กล้า แสดงออก	เจตคติที่ดี ต่อการ เรียนรู้	
		4	4	4	4	4	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

หมายเหตุ: ครูอาจลด/เพิ่มประเด็นในการประเมิน หรือลด/เพิ่มคะแนนในแต่ละประเด็นได้ตามความเหมาะสม

คะแนนด้านพฤติกรรมร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น 4 ระดับคือ

- 1) ดีมาก 17–20 คะแนน
- 2) ดี 13–16 คะแนน
- 3) พอใช้ 8–12 คะแนน
- 4) ปรับปรุง 1–7 คะแนน

ลงชื่อ _____ (ผู้ประเมิน)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ความสนใจ/ความตั้งใจ

- มีความสนใจในการเรียนและตั้งใจเรียนอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีความสนใจในการเรียนและตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยสนใจในการเรียนและไม่ค่อยตั้งใจเรียน ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีความสนใจในการเรียนและไม่ตั้งใจเรียน ให้ 1 คะแนน

2. ความรับผิดชอบ

- มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อการเรียนและไม่ค่อยรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ 2 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อการเรียนและไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ 1 คะแนน

3. การมีส่วนร่วม/การให้ความร่วมมือ

- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมและให้ความร่วมมืออย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและไม่ให้ความร่วมมือ ให้ 1 คะแนน

4. ความคิดสร้างสรรค์/กล้าแสดงออก

- มีความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออกทางดนตรีอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออกทางดนตรีเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความคิดสร้างสรรค์และไม่ค่อยกล้าแสดงออก ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีความคิดสร้างสรรค์และไม่กล้าแสดงออก ให้ 1 คะแนน

5. เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีค่อนข้างดี ให้ 2 คะแนน
- ค่อนข้างมีเจตคติในเชิงลบต่อการเรียนดนตรี ให้ 1 คะแนน

ตัวอย่าง

แบบประเมินความสามารถในการร้องเพลง

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

คำชี้แจง ให้ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

เลขที่	รายการประเมิน			
	1. ร้องเพลงตรงตามจังหวะและทำนอง	2. เนื้อร้องถูกต้องและออกเสียงชัดเจน	3. พฤติกรรมในการแสดงออก	คะแนนรวม 10 คะแนน
	3 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน	
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

หมายเหตุ: อาจลด/เพิ่มประเด็นในการประเมิน หรือลด/เพิ่มคะแนนในแต่ละประเด็นได้ตามความเหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ร้องเพลงตรงตามจังหวะและทำนอง

- ร้องเพลงตรงตามจังหวะและทำนอง ให้ 3 คะแนน
- ร้องเพลงตรงตามจังหวะแต่เพี้ยนทำนอง หรือร้องเพลงเพี้ยนจังหวะแต่ตรงตามทำนอง ให้ 2 คะแนน
- ร้องเพลงเพี้ยนทำนองและเพี้ยนจังหวะ ให้ 1 คะแนน

2. เนื้อร้องถูกต้องและออกเสียงชัดเจน

- ร้องเพลงตรงตามเนื้อร้องและออกเสียงคำชัดเจน ให้ 3 คะแนน
- ร้องเพลงตรงตามเนื้อร้องแต่ออกเสียงคำไม่ชัดเจน ให้ 2 คะแนน
- ร้องเพลงไม่ตรงตามเนื้อร้องและออกเสียงคำไม่ชัดเจน ให้ 1 คะแนน

3. พฤติกรรมในการแสดงออก

- ร้องเพลงด้วยความมั่นใจ เสียงดังสม่ำเสมอ และเป็นไปอย่างธรรมชาติ ให้ 4 คะแนน
- ร้องเพลงด้วยความมั่นใจ เสียงดังสม่ำเสมอ แต่ไม่เป็นไปอย่างธรรมชาติ ให้ 3 คะแนน
- ไม่มีความมั่นใจในการร้องเพลง เสียงดังสม่ำเสมอ
แต่ไม่เป็นไปอย่างธรรมชาติ ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีความมั่นใจในการร้องเพลง เสียงดัง-เบาไม่สม่ำเสมอ
และไม่เป็นไปอย่างธรรมชาติ ให้ 1 คะแนน

ตัวอย่าง

แบบประเมินทักษะในการประพันธ์เพลง

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

คำชี้แจง ให้ครูพิจารณาทักษะในการประพันธ์เพลงของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ทักษะในการประพันธ์เพลง		
		ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ความเห็นของครูผู้สอน _____

ลงชื่อ _____ (ครูผู้สอน)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เกณฑ์การประเมินทักษะในการประพันธ์เพลง

- เนื้อร้องมีการสัมผัสคำที่คล้องจองกันและมีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ให้ ดี
- เนื้อร้องมีการสัมผัสคำที่ไม่ค่อยคล้องจองกันและมีเนื้อหาไม่ค่อยสร้างสรรค์ ให้ พอใช้
- เนื้อร้องมีการสัมผัสคำที่ไม่คล้องจองกันและมีเนื้อหาในเชิงลบไม่สร้างสรรค์ ให้ ปรับปรุง

ตัวอย่าง

แบบประเมินความสามารถในการบรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

คำชี้แจง ให้ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วให้คะแนนตามความเป็นจริง

เลขที่	รายการประเมิน			คะแนนรวม 10 คะแนน
	1. จังหวะและทำนอง ในการบรรเลง ขลุ่ยรีคอร์เดอร์	2. ความกลมกลืนกัน ระหว่างการบรรเลง ขลุ่ยรีคอร์เดอร์กับบทเพลง	3. ความตั้งใจในการ บรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์	
	5 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	
1				
2				
3				
4				

หมายเหตุ: อาจลด/เพิ่มประเด็นในการประเมิน หรือลด/เพิ่มคะแนนในแต่ละประเด็นได้ตามความเหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน

1. จังหวะและทำนองในการบรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์

- บรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์ได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง
และมีความพร้อมเพรียงกัน ให้ 5 คะแนน
- บรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์ได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง
แต่ไม่มีความพร้อมเพรียงกัน ให้ 4 คะแนน
- บรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์ได้ถูกต้องตามจังหวะแต่เพี้ยนทำนอง
แต่มีความพร้อมเพรียงกัน ให้ 3 คะแนน
- บรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์ได้ถูกต้องตามจังหวะแต่เพี้ยนทำนอง
และไม่มีความพร้อมเพรียงกัน ให้ 2 คะแนน
- บรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์ได้ไม่ค่อยถูกต้องตามจังหวะและทำนอง
และไม่มีความพร้อมเพรียงกัน ให้ 1 คะแนน

2. ความกลมกลืนกันระหว่างการบรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์กับบทเพลง

- บรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์โดยไม่มีอาการเกร็งและมีความกลมกลืนกับบทเพลง ให้ 3 คะแนน
- บรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์โดยมีอาการเกร็งแต่มีความกลมกลืนกับบทเพลง ให้ 2 คะแนน
- บรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์โดยมีอาการเกร็งแต่ไม่มีความกลมกลืนกับบทเพลง ให้ 1 คะแนน

3. ความตั้งใจในการบรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์

- มีความตั้งใจในการบรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์เป็นอย่างดี ให้ 2 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความตั้งใจในการบรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ให้ 1 คะแนน

แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

1. เรื่องที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

2. หัวข้อที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

3. สรุปผลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

ลงชื่อ _____ (ผู้บันทึก)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ใบงานที่ 4

เรื่อง วิเคราะห์ผลงานเพลงป๊อปปูลาร์ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 2)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกเพลงมา 1 เพลง แล้ววิเคราะห์ถึงวิธีการแต่ง ความหมาย ความไพเราะ จุดเด่น และข้อเสียที่ควรปรับปรุงของบทเพลงตามความเห็นของนักเรียน

ชื่อเพลง แนวคำตอบ อยู่คนเดียว

ผู้แต่ง/ศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์

เนื้อเพลง

อยู่คนเดียวกับตอนเย็นเย็น และก็ไม่เห็นว่าจะต้องมีใครใครมาเคียงข้าง อยู่ลำพังกับความอ้างว้าง นั่ง
มองดูแสงรำไรของดวงตะวันจนลับไป เหม่อมองจันทร์ที่ลอยขึ้นมา ดึกดื่นอย่างนี้แล้วเพื่อนที่มีที่ดีที่สุดคือ
หมอนข้าง อยู่เหงาเหงาอย่างคนที่ปล่อยวาง ก็อยู่อย่างนี้จนชิน ใจคนไม่รู้ก็คอยจะถามทำไมไม่ทำใครสักคน
เข้าใจ และรักจริง ก็ทุกคน ดูแสนดี ดูจริงใจ ก็ยินดีที่ได้เจอแต่ NO NO... NO NO NO NO... OH WOHO...
*ก็เพราะเวลานั้นรักจริง มันมาไม่ทันเอาตอนเธอมาทิ้งไป คนมันรักมากมันก็เลยเสียตาย มันปวดใจจะบอกใคร
ก็ไม่ช่วย เพราะรักเองเจ็บเอง ก็อยู่อย่างคนไม่มีแฟน จะหาใครมาแทนก็กลัวว่าเขาจะมาซ้ำ ก็เดี๋ยวนี้คนนะใจดำ
เลยคบกันเที่ยวแบบซ้ำๆ ก็เจ็บประจำ ก็เลยต้องอยู่คนเดียว

วิธีการแต่ง/ความหมายของเนื้อหา การแต่งเพลงนี้จะหยิบยกเรื่องราวในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับความสุข เศร้า
เหงา ทุกข์มาแล้ว ความหมายของเพลงจะเกี่ยวกับคนที่อยู่คนเดียวเพราะโดนทิ้ง แล้วก็ต้องการใช้ชีวิต
แบบสนุกสนานรื่นเริงไม่อยากจะเศร้ากับความทุกข์ที่เกิดขึ้น

นักเรียนคิดว่าเพลงนี้มีความไพเราะอย่างไร และอะไรคือจุดเด่นของเพลงนี้

ความไพเราะของเพลงนี้จะมาจากท่อนฮุคที่ติดหู ฟังง่าย และจุดเด่นคือ แนวเพลงที่ไม่ซ้ำแล้วก็ไม่เร็วมาก
เหมาะกับการฟังสบาย ๆ

ข้อเสียของเพลงนี้คืออะไร ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

การใช้ภาษาบางท่อนอาจจะยังฟังไม่ค่อยชัดเจนมากนัก

ลงชื่อ _____ (ผู้วิจารณ์)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ตอนที่ 1

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ☐ ล้อมรอบตัวอักษรที่ถูกต้อง

1. ข้อความที่ปรากฏในหลักศิลาจารึกเกี่ยวกับดนตรีในสมัยสุโขทัยมีข้อความตอนหนึ่งว่าอย่างไร
 - ก ดับงคมกลอง ด้วยเสียงพิน เสียงพาทย์ เสียงขับ เสียงเลียน
 - ☒ ข ดับงคมกลอง ด้วยเสียงพาทย์ เสียงพิน เสียงเลียน เสียงขับ
 - ค ดับงคมกลอง ด้วยเสียงเลียน เสียงขับ เสียงพาทย์ เสียงพิน
 - ง ดับงคมกลอง ด้วยเสียงขับ เสียงเลียน เสียงพาทย์ เสียงพิน
2. วงดนตรีไทยที่มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยคือวงดนตรีวงใด
 - ก วงมโหรี ค วงเครื่องสาย
 - ☒ ข วงปี่พาทย์ ง วงปี่พาทย์ดุริยางค์
3. วงปี่พาทย์ดุริยางค์ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีบรรเลงกี่ชนิด
 - ก 4 ชนิด ค 6 ชนิด
 - ☒ ข 5 ชนิด ง 7 ชนิด
4. ตะโพน เป็นชื่อเครื่องดนตรีที่ปรากฏอยู่ในไตรภูมิพระร่วงเรียกว่าอย่างไร
 - ☒ ก มุทึงค์ ค มฤทึงค์
 - ข มุทังค์ ง มฤทังค์
5. เจ๊แวว เป็นชื่อเครื่องดนตรีที่ปรากฏอยู่ในพงศาวดารล้านช้างเรียกว่าอย่างไร
 - ☒ ก ฆ้อง ค กรับพวง
 - ข โหม่ง ง โทน-รำมะนา
6. ในไตรภูมิพระร่วงมีการกล่าวถึงกลองทัดทั้งหมดกี่ขนาด
 - ☒ ก 3 ขนาด ค 5 ขนาด
 - ข 4 ขนาด ง 6 ขนาด
7. ในสมัยอยุธยาวงมโหรีใช้บรรเลงในโอกาสใด
 - ก ใช้บรรเลงในงานมงคล
 - ข ใช้บรรเลงในงานอวมงคล
 - ค ใช้บรรเลงต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง
 - ☒ ง ใช้บรรเลงให้พระมหากษัตริย์ทรงพระสำราญ
8. ชุดที่ใช้ในสมัยอยุธยาในปัจจุบันคือชุดชนิดใด
 - ก ชุดอู้ ☒ ค ชุดเพียงออ
 - ข ชุดหีบ ง ไม่มีข้อใดถูก
9. ในสมัยใดเริ่มนำเอาเครื่องดนตรีของต่างชาติเข้ามาร่วมบรรเลงในวงดนตรีไทย
 - ☒ ก สมัยธนบุรี
 - ข สมัยสุโขทัย
 - ค สมัยอยุธยา
 - ง สมัยรัตนโกสินทร์
10. เครื่องดนตรีไทยในข้อใดเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3
 - ☒ ก ระนาดทุ้ม
 - ข ฆ้องวงใหญ่
 - ค ระนาดทุ้มเหล็ก
 - ง ระนาดเอกเหล็ก

11. ถ้านักเรียนเป็นนักดนตรีไทยในสมัยรัชกาลที่ 3 วงดนตรีที่นักเรียนจะได้ร่วมบรรเลงซึ่งเป็นวงดนตรีที่เกิดขึ้นใหม่มีชื่อว่าวงอะไร

- ก วงมโหรีเครื่องคู่
- ☒ ข วงปี่พาทย์เครื่องคู่
- ค วงมโหรีเครื่องใหญ่
- ง วงเครื่องสายเครื่องคู่

12. วงปี่พาทย์มีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในสมัยรัชกาลใด

- ☒ ก รัชกาลที่ 4 ค รัชกาลที่ 6
- ข รัชกาลที่ 5 ง รัชกาลที่ 7

13. ถ้านักเรียนเกิดในสมัยรัชกาลที่ 5 นักเรียนจะได้เห็นวงดนตรีที่เกิดขึ้นใหม่มีชื่อว่าวงอะไร

- ก วงปี่พาทย์มอญ
- ข วงปี่พาทย์นางหงส์
- ค วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่
- ☒ ง วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

14. ถ้านักเรียนเป็นนักดนตรีที่บรรเลงกับวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ งานหลักของนักเรียนที่จะต้องทำการบรรเลงคือบรรเลงในงานลักษณะแบบใด

- ก บรรเลงในงานศพ
- ข บรรเลงประกอบการแสดงละครนอก
- ☒ ค บรรเลงประกอบการแสดงละครดึกดำบรรพ์
- ง บรรเลงประกอบการแสดงต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง

15. ในสมัยรัชกาลที่ 6 หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้มีการปรับปรุงวงดนตรีไทยวงใดขึ้นมาใหม่

- ก วงปี่พาทย์มอญเครื่องคู่
- ข วงปี่พาทย์มอญเครื่องห้า
- ☒ ค วงปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่
- ง ถูกทุกข้อ

16. มีการนำเอาออร์แกนมาใช้ในยุคใด

- ก ยุคกลาง
- ข ยุคบาโรก
- ค ยุคคลาสสิก
- ☒ ง ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา

17. บทเพลงคอนแชร์โตที่ได้รับความนิยมคือบทเพลงที่มีชื่อว่าอะไร

- ก The Sonata
- ข Canon in D
- ค Prelude No. 2
- ☒ ง The Four Seasons

18. บทเพลงในข้อใดคือบทเพลงภาษาที่ดนตรีไทยนำเพลงของต่างชาติมาบรรเลง

- ก เพลงจีนหลวง
- ข เพลงลาวเจริญศรี
- ค เพลงเขมรไทรโยค
- ☒ ง ถูกทุกข้อ

19. บันไดเสียงที่มีเสียงห่างกันครึ่งเสียงคือบันไดเสียงที่มีชื่อว่าอะไร

- ก Major scale
- ข Minor scale
- ค Melodic scale
- ☒ ง Chromatic scale

20. นักเรียนคิดว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักดนตรีที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับอุปกรณ์ดนตรีที่ทันสมัยขึ้น

- ก การเปิดใจยอมรับ
- ข การศึกษาและเรียนรู้
- ค การหมั่นฝึกฝนจนคล่องตัว
- ☒ ง ถูกทุกข้อ

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. วงดนตรีของอินเดียที่เข้ามาในประเทศไทยในสมัยสุโขทัยคือวงดนตรีวงใด

วงปัญจดุริยางค์

2. ในสมัยอยุธยาเกิดเครื่องดนตรีระนาดเอกขึ้นแล้วหลังจากนั้นในสมัยรัชกาลใดที่มีผู้คิดค้นสร้างระนาดทุ้มมาคู่กับระนาดเอก

สมัยรัชกาลที่ 3

3. วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ถูกดัดแปลงมาจากอะไร

ละครโอเปร่า

4. นโยบายของรัฐบาลที่ทำให้วงการดนตรีไทยเปลี่ยนไปเรียกว่าอะไร

รัฐนิยม

5. เพราะเหตุใดจึงนิยมนำเพลงในอัตราจังหวะ 2 ชั้น และ 3 ชั้นมาขับร้อง

เพราะมีอัตราจังหวะที่ไม่เร็วเกินไป

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ความใฝ่รู้ในการเรียนดนตรี	1. กล้าแสดงออกทางดนตรีด้วยความมั่นใจ			
	2. ถ่ายทอดกิจกรรมดนตรีด้วยความคิดและจินตนาการ			
	3. ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมดนตรีได้ถูกต้องและพัฒนาขึ้น			
2. ความรับผิดชอบ ชยัน และอดทน	1. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย			
	2. ปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จตามกำหนด			
	3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น			
3. ความซื่อสัตย์	1. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง			
	2. แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง			
	3. นำเสนอข้อมูลตามจริง			
4. ความมีระเบียบวินัย	1. ปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบและสะอาดเรียบร้อย			
	2. ตรงต่อเวลาและปฏิบัติตามขั้นตอน			
5. ความมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติกิจกรรมดนตรี	1. ปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีความสุข			
	2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทยและตะวันตก			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี

☐ พอใช้

☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมดนตรี	1. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคมได้			
	2. บรรยายวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัยได้			
	3. อภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับได้			
2. ทักษะกระบวนการคิด	1. คิดวิเคราะห์และสรุปอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคมได้			
	2. คิดวิเคราะห์และสรุปวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัยได้			
	3. คิดวิเคราะห์และสรุปลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับได้			
3. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	1. ปฏิบัติกิจกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี			
	2. แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม			
	3. ช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มจนสำเร็จ			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านทักษะ/กระบวนการ (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี ☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตัวอย่าง

แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรม

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

คำชี้แจง ให้ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วให้คะแนนตามความเป็นจริง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม/คะแนน					รวม
		ความสนใจ/ ความตั้งใจ	ความรับผิดชอบ	การมีส่วนร่วม/ การให้ความ ร่วมมือ	ความคิด สร้างสรรค์/ กล้า แสดงออก	เจตคติที่ดี ต่อการ เรียนรู้	
		4	4	4	4	4	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							

หมายเหตุ: ครูอาจลด/เพิ่มประเด็นในการประเมิน หรือลด/เพิ่มคะแนนในแต่ละประเด็นได้ตามความเหมาะสม

คะแนนด้านพฤติกรรมร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น 4 ระดับคือ

- 1) ดีมาก 17–20 คะแนน
- 2) ดี 13–16 คะแนน
- 3) พอใช้ 8–12 คะแนน
- 4) ปรับปรุง 1–7 คะแนน

ลงชื่อ _____ (ผู้ประเมิน)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ความสนใจ/ความตั้งใจ

- มีความสนใจในการเรียนและตั้งใจเรียนอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีความสนใจในการเรียนและตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยสนใจในการเรียนและไม่ค่อยตั้งใจเรียน ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีความสนใจในการเรียนและไม่ตั้งใจเรียน ให้ 1 คะแนน

2. ความรับผิดชอบ

- มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อการเรียนและไม่ค่อยรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ 2 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบต่อการเรียนและไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ 1 คะแนน

3. การมีส่วนร่วม/การให้ความร่วมมือ

- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมและให้ความร่วมมืออย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและไม่ให้ความร่วมมือ ให้ 1 คะแนน

4. ความคิดสร้างสรรค์/กล้าแสดงออก

- มีความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออกทางดนตรีอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออกทางดนตรีเป็นอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- ไม่ค่อยมีความคิดสร้างสรรค์และไม่ค่อยกล้าแสดงออก ให้ 2 คะแนน
- ไม่มีความคิดสร้างสรรค์และไม่กล้าแสดงออก ให้ 1 คะแนน

5. เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีอย่างดีเยี่ยม ให้ 4 คะแนน
- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีอย่างดี ให้ 3 คะแนน
- มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีค่อนข้างดี ให้ 2 คะแนน
- ค่อนข้างมีเจตคติในเชิงลบต่อการเรียนดนตรี ให้ 1 คะแนน

แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

1. เรื่องที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

2. หัวข้อที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

3. สรุปผลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

ลงชื่อ _____ (ผู้บันทึก)

วันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ. ____

ใบงานที่ 5

เรื่อง ตารางเปรียบเทียบยุคสมัยของดนตรีไทยที่ใกล้เคียงกับยุคสมัยของดนตรีสากล
(หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

ยุคสมัยของดนตรีไทย	ยุคสมัยของดนตรีสากล
1. สมัยสุโขทัย <u>แนวคำตอบ</u> <u>พ.ศ. 1700-1893</u> 	<u>แนวคำตอบ</u> <u>ยุคกลาง ค.ศ. 500-1400 เท่ากับ</u> <u>ยุคกลางตอนปลาย ค.ศ. 1157-1350</u>
2. สมัยอยุธยา 	
3. สมัยธนบุรี 	
4. สมัยรัตนโกสินทร์ 	

ใบงานที่ 6

เรื่อง สรุปวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัย (หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

คำชี้แจง นักเรียนสรุปวิวัฒนาการของดนตรีไทยและดนตรีสากล

1. วิวัฒนาการของดนตรีไทย

1) ประวัติย่อดนตรีไทยสมัยสุโขทัย _____ เป็นยุคแรกเริ่มของดนตรีไทยที่มีการบันทึกข้อความไว้ใน
หลักศิลาจารึกเกี่ยวกับดนตรีไว้ ขนบธรรมเนียมประเพณีในสมัยนี้ได้รับอิทธิพลมาจากอินเดีย รวมถึง
รูปแบบของวงดนตรีที่ได้รับอิทธิพลมาจากวงปัญจดุริยางค์คือ วงเครื่องห้า

(1) รายชื่อเครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นในสมัยสุโขทัย _____
ปี่ใน

ตะโพน

มโหรี

กลองทัด

(2) บุคคลสำคัญ _____
พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

(3) เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับดนตรี ได้มีการจารึกหลักฐานทางดนตรีลงในหลักศิลาจารึกหลักที่ 1 ว่า
“ดํบคมกลอง ด้วยเสียงพาทย์ เสียงพิณ เสียงเลื้อน เสียงขับ ใครจักมักเล่น เล่น ใครจักมักหัว หัว ใครจัก
มักเลื้อน เลื้อน” และวงดนตรีของไทยที่เกิดขึ้นในยุคนี้ที่ได้รับอิทธิพลมาจากวงปัญจดุริยางค์ของอินเดียคือ
วงเครื่องห้า

(4) วงดนตรีสำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยสุโขทัย _____
วงปัญจดุริยางค์

วงเครื่องห้า

วงปี่พาทย์

2) ประวัติย่อดนตรีไทยสมัยอยุธยา _____ วงปี่พาทย์ในสมัยอยุธยาเป็นรูปแบบเดิมที่ใช้มาแต่สมัยสุโขทัย
ใช้บรรเลงประกอบการแสดงโขนหรืองานพิธีต่าง ๆ โดยในตอนต้นยังไม่มียุทธนาภีเกิดขึ้นจนกระทั่งถึงสมัย
อยุธยาตอนปลายจึงได้มีการคิดค้นระนาดมาบรรเลงในวงปี่พาทย์

(1) รายชื่อเครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยา _____
ระนาดเอก

จะเข้

ซอด้วง

ซออู้

ขลุ่ยเพียงออ

(2) บุคคลสำคัญ _____
มองซิเออร์ เดอ ลา ลูแบร์

(3) เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับดนตรี _____ มองซิเออร์ เดอ ลา ลูแบร์ เอกอัครราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ฝรั่งเศสได้มีการบันทึกว่าเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงในวงดนตรีไทยสมัยนั้นมีอะไรบ้าง ไม่ปรากฏว่ามีระนาดอยู่ในวง และได้มีการคิดค้นระนาดขึ้นเพื่อบรรเลงประกอบในวงปี่พาทย์ในตอนปลายสมัยอยุธยา

(4) วงดนตรีสำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยา _____
วงมโหรี
วงเครื่องสาย

3) ประวัติย่อดนตรีไทยสมัยธนบุรี _____ ดนตรีไทยในสมัยธนบุรีไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยอยุธยาเนื่องจากสงคราม นักดนตรีที่ไม่เกี่ยวข้องกับสงครามยังคงสืบทอดจากศิลปินอื่น ๆ รูปแบบของดนตรีก็เป็นรูปแบบเดิมที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา

(1) เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับดนตรี _____ เมื่อครั้งงานสมโภชพระแก้วมรกตปรากฏว่ามีการบรรเลงดนตรีไทยกับมโหรีแขก และมีการนำเอาเครื่องดนตรีต่างชาติมาร่วมบรรเลงกับเครื่องดนตรีไทย

(2) วงดนตรีสำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยธนบุรี _____
วงปี่พาทย์
วงมโหรี
วงเครื่องสาย

4) ประวัติย่อดนตรีไทยสมัยรัตนโกสินทร์

สมัยรัชกาลที่ 1

เพิ่มกลองทัดขึ้นในวงปี่พาทย์เป็น 2 ลูก และเพิ่มระนาดในวงมโหรีอีก 1 วง

สมัยรัชกาลที่ 2

ได้เริ่มมีปี่พาทย์บรรเลงประกอบเสภาขึ้น มีการนำเบิ่งมางคอกที่ใช้ในวงกลองชนะในพระราชพิธีมาติดข้าวสุกถ่วงเสียงให้ต่ำลง แล้วตีประกอบการบรรเลงดนตรีและขับร้องในการขับเสภาเรียกว่า “สองหน้า” และมีการเพิ่มฆ้องวงในวงมโหรีอีกอย่างหนึ่ง

สมัยรัชกาลที่ 3

ได้มีผู้คิดระนาดขึ้นอีกหนึ่งรางซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าระนาดของเดิม ระนาดที่สร้างขึ้นใหม่นั้นมีเสียงต่ำกว่าและตีด้วยไม้ฉวมเรียกว่า “ระนาดทุ้ม” นอกจากนั้นมีการสร้างฆ้องวงขนาดเล็กให้มีเสียงสูงเรียกว่า “ฆ้องวงเล็ก” ส่วนระนาดของเดิมเรียกว่าระนาดเอกให้คู่กับระนาดทุ้มที่สร้างขึ้นใหม่รวมบรรเลงเป็นวงแล้วเรียกว่า “วงปี่พาทย์เครื่องคู่”

สมัยรัชกาลที่ 4

วงปี่พาทย์เจริญรุ่งเรืองมาก ข้าราชการ เจ้านาย ขุนนางต่าง ๆ ต่างก็มีวงปี่พาทย์ประจำบ้าน และในสมัยนี้เองที่มีการสร้างเครื่องดนตรีไทยขึ้นอีกคือ “ระนาดเอกเหล็ก” และ “ระนาดทุ้มเหล็ก” เครื่องดนตรีใหม่ทั้งสองชนิดนี้เพิ่มเข้ามาในวงปี่พาทย์ จึงเรียกววงปี่พาทย์ชนิดนี้ว่า “วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่” วงดนตรีวงนี้ก็ได้ใช้บรรเลงมาจนถึงปัจจุบัน

สมัยรัชกาลที่ 5

ในสมัยนี้มีบทเพลงสำเนียงภาษาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายโดยการประพันธ์ของพระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) เช่น เพลงลาวคำหอม 2 ชั้น เพลงลาวดำเนินทราย 2 ชั้น เพลงพม่า 5 ท่อน 2 ชั้น เป็นต้น ซึ่งเพลงเหล่านี้ล้วนแต่ไพเราะและเป็นอมตะทั้งสิ้น รวมทั้งยังมีการปรับปรุงวงปี่พาทย์ขึ้นใหม่ชื่อว่า “วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์”

สมัยรัชกาลที่ 6

ในสมัยนี้นิยมร้องรับดนตรีเป็นเพลงเถกิงกันอย่างแพร่หลาย มีการนำเพลงขวามาดัดแปลงเป็นเพลงไทยอีกหลายเพลง นอกจากนี้ได้มีวงปี่พาทย์มอญเกิดขึ้นโดยการปรับปรุงของหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) นอกจากนี้ยังนำเครื่องดนตรีของต่างชาติมาบรรเลงผสมในวงเครื่องสาย ได้แก่ ขิมและออร์แกน จึงทำให้วงเครื่องสายพัฒนามาเป็นวงเครื่องสายผสม

สมัยรัชกาลที่ 7

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตั้งวงเครื่องสายขึ้นเป็นวงส่วนพระองค์โดยมีหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) เป็นผู้ถวายการสอน และได้พระราชนิพนธ์บทเพลงซึ่งในปัจจุบันได้กลายเป็นบทเพลงอมตะคือ เพลงราตรีประดับดาวเถา

สมัยรัชกาลที่ 8

ในสมัยนี้การดนตรีไทยเริ่มเข้าสู่ภาวะซบเซา เนื่องจากรัฐบาลไม่ให้การส่งเสริมหรือสนับสนุน และพยายามให้ประชาชนเล่นดนตรีชาติตะวันตก มีการห้ามเล่นดนตรีไทยอย่างเคร่งครัด บทเพลงไทยในสมัยนี้จึงมีลักษณะเป็นการนำทำนองของเพลงสากลมาผสมผสานกับเพลงไทย นอกจากนี้ยังมีการแต่งเพลงปลุกใจขึ้น

สมัยรัชกาลที่ 9

ในสมัยนี้เป็นการนำทำนองเพลงไทยแท้ (ของเก่า) มาบรรเลงเร่งจังหวะและเพิ่มรูปแบบการประสานเสียงสากล และเป็นระยะที่ดนตรีร่วมสมัยกำลังเป็นที่นิยม มีการนำกฎเกณฑ์ทฤษฎีของดนตรีตะวันตกมาใช้กับเพลงไทย และเกิดวงดนตรีสากลต่าง ๆ ขึ้นมากมาย เช่น วงดุริยางค์ (Symphony Orchestra) วงเครื่องสาย (Military Band) เป็นต้น

(1) รายชื่อเครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ _____

ระนาดเหล็ก

ฆ้องวงเล็ก

(2) บุคคลสำคัญ _____

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง)

3) เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับดนตรี ได้มีการเกิดขึ้นของดนตรีและวงดนตรีมากมาย เช่น เกิดระนาดเอกเหล็ก และวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นและพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ประพันธ์เพลงที่เป็นอมตะขึ้นคือ เพลงราตรีประดับดาวเถา

4) วงดนตรีสำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์

วงปี่พาทย์เครื่องคู่

วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

วงปี่พาทย์มอญ

วงเครื่องสายผสม

วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่

2. วิวัฒนาการของดนตรีสากล

1) ประวัติย่อดนตรีสากลยุคกลาง ค.ศ. 500–1400 ในยุคนี้ส่วนใหญ่เป็นบทเพลงร้องที่ใช้โน้ตสเก๊าเพื่อสรรเสริญพระเจ้าเพียงอย่างเดียว โดยบางครั้งอาจเป็นการร้องประสานเสียงกันบ้างประมาณ 2–3 แนว เนื้อหาของเพลงจะมีลักษณะการสวดอ้อนวอน และภาษาที่ใช้ในบทเพลงส่วนใหญ่จะเป็นภาษาละติน

(1) เครื่องดนตรีสำคัญในยุคกลาง ออร์แกน

(2) เหตุการณ์สำคัญ ในช่วงตอนปลายของยุคนี้เริ่มมีการพัฒนาการร้องให้มีแนวการร้องประสานเสียง 2 แนว และเริ่มมีอัตราจังหวะที่แน่นอน จนกลายเป็นรูปแบบการร้องประสานเสียงที่มากกว่า 2 แนวขึ้นไป

(3) วงดนตรีสำคัญในยุคกลาง วงขับร้องประสานเสียง

2) ประวัติย่อดนตรีสากลยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา ค.ศ. 1400–1600 ในยุคนี้เริ่มมีการผสมผสานระหว่างเพลงพื้นบ้านกับเพลงที่ใช้โน้ตสเก๊า โดยการนำเอาเทคนิคการประพันธ์เพลงพื้นบ้านมาประยุกต์ใช้กับเพลงสวด

(1) เครื่องดนตรีสำคัญในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา ออร์แกน ฮาร์ปซิคอร์ด

(2) เหตุการณ์สำคัญ มีการนำเอาออร์แกน ฮาร์ปซิคอร์ด เข้ามาประกอบในเพลงสวดที่ใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ ในยุคนี้เน้นการร้องเป็นพิเศษ สำหรับดนตรีคฤหัสถ์ (ดนตรีประชาชนทั่วไป) เริ่มมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งมักจะเป็นเพลงร้องประกอบดนตรี

(3) วงดนตรีสำคัญในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา วงขับร้องประสานเสียงผสมออร์แกน

3) ประวัติย่อดนตรีสากลยุคบาโรก ค.ศ. 1600–1750 ในยุคนี้เครื่องดนตรีได้รับการพัฒนามากขึ้น จึงทำให้นักดนตรีมีความสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีได้หลากหลาย และมีประเภทการบรรเลงที่หลากหลายขึ้น เช่น โซนาตาคอนแชร์โต (Sonata Concerto) เริ่มมีการผสมวงออร์เคสตราเพื่อใช้ประกอบการแสดงละครเพลงหรือโอเปรา (Opera) แต่ลักษณะในการผสมวงดนตรีและเครื่องดนตรียังไม่มีการกำหนดรูปแบบที่แน่นอน

- (1) เครื่องดนตรีสำคัญในยุคบาโรก กลุ่มเครื่องสายต่าง ๆ
- (2) เหตุการณ์สำคัญ เริ่มมีการผสมวงออร์เคสตราเพื่อใช้ประกอบการแสดงละครเพลงหรือโอเปรา
- (3) วงดนตรีสำคัญในยุคบาโรก วงออร์เคสตรา
- 4) ประวัติย่อดนตรีสากลยุคคลาสสิก ค.ศ. 1750–1820 เครื่องดนตรีในยุคนี้มีวิวัฒนาการจนสมบูรณ์ที่สุด บทเพลงบรรเลงมีความเป็นแบบแผนอย่างมาก รูปแบบการประพันธ์ในยุคนี้ ได้แก่ โซนาตา คอนแชร์โต ซิมโฟนี

- (1) เครื่องดนตรีสำคัญในยุคคลาสสิก กลุ่มเครื่องลมไม้ กลุ่มเครื่องลมทองเหลือง กลุ่มเครื่องตี
- (2) เหตุการณ์สำคัญ ในยุคนี้เริ่มมีการผสมวงที่กำหนดแน่นอนว่าเป็นวงเล็กหรือวงใหญ่ คือ วงเชมเบอร์มิวสิก และวงออร์เคสตรา ในการจัดวงออร์เคสตราในยุคนี้ถือว่ามีความรู้แบบที่ใช้เป็นแบบแผนมาจนปัจจุบัน ทั้งการประพันธ์เพลง การผสมวง หรือบทเพลงบรรเลง มีความเป็นแบบแผนมาก

- (3) วงดนตรีสำคัญในยุคคลาสสิก วงเชมเบอร์มิวสิก
- 5) ประวัติย่อดนตรีสากลยุคโรแมนติก ค.ศ. 1820–1900 เป็นยุคที่นำหลักการของดนตรียุคคลาสสิกมาใช้ผสมผสานกับการใส่อารมณ์ความรู้สึกเข้าไปในบทเพลง ทำให้บทเพลงมีความไพเราะสง่างาม อ่อนหวาน ในขณะเดียวกันก็สร้างความสะเทือนอารมณ์ของผู้ฟังได้เช่นกัน สำหรับวงออร์เคสตรายังคงใช้หลักการผสมวงตามแบบแผนในยุคคลาสสิก

- (1) เครื่องดนตรีสำคัญในยุคโรแมนติก เปียโน
- (2) เหตุการณ์สำคัญ ในยุคนี้เปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับการพัฒนารูปร่างจนสามารถบรรเลงด้วยวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

- (3) วงดนตรีสำคัญในยุคโรแมนติก วงออร์เคสตรา
- 6) ประวัติย่อดนตรีสากลยุคศตวรรษที่ 20 ค.ศ. 1900–ปัจจุบัน รูปแบบของดนตรียุคนี้มีการผสมวงรูปแบบใหม่ขึ้น มีการนำเสียงจากเครื่องอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นเครื่องดนตรีด้วย ส่วนดนตรีในรูปแบบคลาสสิกยังคงใช้รูปแบบการผสมวงตามยุคคลาสสิกโดยเน้นที่รูปแบบการประพันธ์

- (1) เครื่องดนตรีสำคัญในยุคศตวรรษที่ 20 ทรัมเป็ต คลาริเน็ต ทรอมโบน ทูบา
- (2) เหตุการณ์สำคัญ ในยุคนี้เริ่มมีวงดนตรีผสมผสานรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นรูปแบบวงดนตรีที่ผสมผสานระหว่างแอฟริกาตะวันตก อเมริกา และยุโรป ที่เรียกว่าดนตรีแจ๊ส (jazz) เครื่องดนตรีที่ใช้ในวงประกอบด้วย ทรัมเป็ต คลาริเน็ต ทรอมโบน ทูบา และกลองประเภทต่าง ๆ เริ่มมีการใช้บันไดเสียง 12 เสียง หลักการในการประพันธ์เพลงก็มีความแตกต่างจากยุคก่อน ๆ

- (3) วงดนตรีสำคัญในยุคศตวรรษที่ 20 วงดนตรีแจ๊ส วงเชมเบอร์มิวสิก

ใบงานที่ 7

เรื่อง อิทธิพลดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม (หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของอิทธิพลดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคมจากการออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียนของเพื่อน

1. อิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคล

ในยุคปัจจุบันดนตรีได้มีการพัฒนาไปอย่างมากมาเนื่องจากเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าตลอดเวลา และมีศาสตร์ทางดนตรีใหม่ ๆ เกิดขึ้น เช่น ศาสตร์ทางดนตรีที่พัฒนามาเพื่อช่วยบำบัดอาการเจ็บป่วยของมนุษย์ หรือที่เรียกว่า “ดนตรีบำบัด” ซึ่งเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลโดยเฉพาะ ซึ่งมีทั้งการใช้ดนตรีรักษาทางจิตใจและทางการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย

2. อิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคม

ในปัจจุบันการสร้างสรรคงานดนตรีใหม่ ๆ ออกมาก็จะต้องมีการเผยแพร่ให้ผู้คนได้ฟัง เมื่อมีคนชอบก็จะทำให้งานดนตรีนั้นเป็นที่รู้จักมากขึ้นและเป็นที่ยอมรับในสังคม

สังคมในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีรวมทั้งความเจริญก้าวหน้าของสื่อทางด้านดนตรีก็มีหลากหลายรูปแบบที่ผู้คนในสังคมจะเลือกรับรู้รับฟังได้ เช่น การฟังเพลงผ่านอินเทอร์เน็ต ฟังผ่านวิทยุชมจากรายการทีวีหรือการชมคอนเสิร์ตต่าง ๆ ซึ่งจะมีคนที่ชอบในสิ่งเดียวกันไปรวมตัวกัน ณ สถานที่ที่มีการแสดงดนตรีเพื่อไปรชมศิลปินที่ตนเองชื่นชอบ

ใบงานที่ 8

เรื่อง อภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 3)

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีไทยและดนตรีสากลได้รับการยอมรับ แล้วสรุปผลการอภิปราย

1. ลักษณะเด่นของดนตรีไทย

ลักษณะเด่นของดนตรีไทย ได้แก่ ลักษณะการบรรเลงที่มีเอกลักษณ์ การร้องที่ไพเราะ ลีลาการเอื้อนเสียง มีท่วงทำนองลีลาเพลง ลูกล้อ ลูกชัด การประสานเสียงระหว่างเครื่องดนตรีต่างชนิดกันผสมผสานอย่างลงตัว และรูปแบบของวงที่หลากหลาย ทุกอย่างล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ทำให้ดนตรีไทยมีลักษณะเด่นเป็นที่ยอมรับ

สรุปผลการอภิปราย

ดนตรีไทยมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในด้านการร้องคือ เอกลักษณ์การเอื้อนเสียง
เอกลักษณ์ด้านวงดนตรีคือ การบรรเลงประสานเสียงเครื่องดนตรีที่บรรเลงแตกออกไปเป็นทางใดทางมัน โดยมีทำนองหลักอยู่ที่ฆ้องวงใหญ่

2. ลักษณะเด่นของดนตรีสากล

ดนตรีสากลในแต่ละยุคสมัยล้วนมีความแตกต่างกันออกไป รูปแบบของเพลงและเครื่องดนตรีนั้นได้พัฒนาเรื่อยมาตามลำดับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และเป็นที่นิยมกันแพร่หลายไปทั่วโลก เครื่องดนตรีสากลที่นิยมใช้กันในชนชาติต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นมาตรฐานเดียวกัน เนื่องจากการบันทึกทำนองเพลงโดยใช้สัญลักษณ์แบบเดียวกันคือ โน้ตสากล ส่วนภาษา เนื้อร้อง และสำเนียงก็เป็นไปตามเอกลักษณ์ของชนชาติที่ผลิตผลงานออกมา ดนตรีสากลมีลักษณะเด่นคือ มีรากฐานมาจากเพลงศาสนา และในเวลาต่อมาเริ่มประดิษฐ์ให้มีระดับเสียงต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จนกลายเป็นทำนองในที่สุด

สรุปผลการอภิปราย

ลักษณะเด่นของดนตรีสากลคือ โน้ตเพลง ซึ่งเป็นที่นิยมทั่วโลก และเครื่องดนตรีสากลมีระดับเสียงกว้างและมีผู้นิยมบรรเลงมาก

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ตอนที่ 1

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ☐ ล้อมรอบตัวอักษรที่ถูกต้อง

1. “การแสดงท่าทางแทนคำพูด สื่ออารมณ์ความรู้สึก รวมถึงอิริยาบถต่าง ๆ โดยสร้างสรรค์ท่าทางหรือท่าทำให้มีความวิจิตรงดงาม” หมายถึงข้อใด
 ก นาฏยศัพท์
 ข การแสดงพื้นเมือง
☒ ค ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์
 ง ไม่มีข้อใดถูก
2. ท่าดีใจ คือภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ลักษณะใด
 ก ใช้แทนการพูด
 ข ใช้แสดงกิริยาหรืออิริยาบถต่าง ๆ
☒ ค ใช้สื่อความหมายแทนอารมณ์ความรู้สึก
 ง ข้อ ก และ ค ถูก
3. ถ้านักเรียนใช้ “มือทั้งสองประสานกันที่หน้าขา” นักเรียนกำลังแสดงภาษาท่าใด
 ก ท่ารัก ค ท่ามอง
 ข ท่าโหมก ☒ ง ท่าเศร้า
4. ถ้านักเรียนใช้ “มือขวาดั้งวง มือซ้ายจับหางยี่เข่าพก” นักเรียนกำลังแสดงภาษาท่าใด
 ก ท่าฉาลา
 ข ท่าอัมพร
 ค ท่าพิสมัย
☒ ง ท่าสอสร้อยมาลา
5. ถ้านักเรียนต้องการสื่อความหมายถึงพระพรหมต้องใช้ท่าใด
 ก ท่าเจดดิน ค ท่านภาพร
 ข ท่าเทพนม ☒ ง ท่าพรหมสี่หน้า
6. ท่าหงส์บินใช้สื่อความหมายถึงสัตว์ชนิดใด
 ก ปลา ☒ ค กินรี
 ข กวาง ง ถูกทุกข้อ
7. ถ้านักเรียนใช้ “มือขวาจับเข้าหาตัวระดับปาก” นักเรียนกำลังแสดงภาษาท่าใด
 ก ท่ารัก ☒ ค ท่าดีใจ
 ข ท่าฟัง ง ท่ามอง
8. ถ้านักเรียนใช้ “มือขวาดั้งวงบน มือซ้ายจับส่งหลัง ก้าวหน้าเท้าซ้าย” นักเรียนกำลังแสดงภาษาท่าใด
 ก ท่าเอียงย่าง
☒ ข ท่ากริดกราย
 ค ท่าช้างประสาธนา
 ง ท่าสอสร้อยมาลา
9. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของนาฏศิลป์
☒ ก รอยยิ้ม
 ข การเคลื่อนไหว
 ค จังหวะทำนอง
 ง นาฏยศัพท์และภาษาท่า
10. แต่งโมเตินทางไปเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่ นักเรียนคิดว่าแต่งโมเตจะได้เห็นการแสดงพื้นเมืองชุดใด
 ก ฟ้อนภูไท
☒ ข ฟ้อนเทียน
 ค ฟ้อนบายศรีสู่ขวัญ
 ง ถูกทุกข้อ

11. ถ้านักเรียนต้องจัดป้ายนิเทศการแสดงนาฏศิลป์ไทยนักเรียนต้องแบ่งออกเป็นกี่ประเภท
 - ก 2 ประเภท
 - ☒ ค 4 ประเภท
 - ข 3 ประเภท
 - ง 5 ประเภท
12. ระบายจึงเป็นการแสดงประเภทใด
 - ก การแสดงเดี่ยว
 - ☒ ข การแสดงเป็นหมู่
 - ค การแสดงละคร
 - ง การแสดงเป็นชุดเป็นตอน
13. ข้อใดคือการแสดงเดี่ยว
 - ก ปะเลง
 - ข รำกึ่งไม้เงินทอง
 - ค รำฉุยฉายกึ่งไม้เงินทอง
 - ☒ ง รำฉุยฉายเบญจกายแปลง
14. บทป้ายนิเทศการมีข้อความอธิบายว่า “การแสดงที่นำเหตุการณ์ต่าง ๆ มาผูกเป็นเรื่องราว มีการเชื่อมโยงเหตุการณ์โดยใช้ตัวละครในการดำเนินเรื่องราว” นักเรียนคิดว่าหมายถึงการแสดงประเภทใด
 - ก การแสดงเดี่ยว
 - ข การแสดงเป็นหมู่
 - ☒ ค การแสดงละคร
 - ง การแสดงเป็นชุดเป็นตอน
15. รำพระราชมตามกวางเป็นการแสดงประเภทใด
 - ก การแสดงเดี่ยว
 - ข การแสดงเป็นหมู่
 - ค การแสดงละคร
 - ☒ ง การแสดงเป็นชุดเป็นตอน
16. ชมพู่รำวงมาตรฐานเพลงชาวไทย ชมพู่ต้องใช้ท่ารำใดประกอบการแสดง
 - ก ท่ารำส่าย
 - ข ท่ารำพรหมสี่หน้า
 - ค ท่าช้างประสานงา
 - ☒ ง ท่าชักแบ่งผัดหน้า
17. การแสดงใดที่มุ่งเน้นด้านความสวยงามและความถูกต้องตามแบบแผนของท่ารำในแต่ละเพลง
 - ก รำพลายชุมพล
 - ☒ ข รำวงมาตรฐาน
 - ค รำฉุยฉายพราหมณ์
 - ง ไม่มีข้อใดถูก
18. รำฉุยฉายเบญจกายใช้เพลงอะไรประกอบการแสดง
 - ก เพลงแม่ศรี
 - ข เพลงฉุยฉาย
 - ค เพลงบาทสกุณี
 - ☒ ง ข้อ ก และ ข ถูก
19. ข้อใดคือเพลงที่ใช้ในการแสดงรำวงมาตรฐาน
 - ก เพลงตามองตา
 - ☒ ข เพลงบุษานักรบ
 - ค เพลงไกล่เข้าไปอีกนิด
 - ง ถูกทุกข้อ
20. ถ้านักเรียนต้องแสดงรำฉุยฉายเบญจกายนักเรียนจะแต่งกายอย่างไร
 - ก แบบพื้นบ้าน
 - ข แบบไทยสากล
 - ค แบบไทยพระราชนิยม
 - ☒ ง แบบยืนเครื่อง (ตัวนาง)

ตอนที่ 2**คำชี้แจง** ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์คืออะไร

ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ คือ การแสดงออกของท่าทางแทนคำพูด ใช้สื่ออารมณ์ความรู้สึก รวมถึงกิริยาอาการต่าง ๆ โดยสร้างสรรค์ท่าทางหรือท่าทำให้มีความวิจิตรงดงาม

2. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติคืออะไร พร้อมยกตัวอย่าง

ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ คือ การนำลีลาท่าทางต่าง ๆ ที่สื่อความหมายและอริยาบททางธรรมชาติของมนุษย์มาดัดแปลง ปรับปรุงให้มีความสวยงามอ่อนช้อย เพื่อใช้สื่อความหมายแทนคำพูด แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1) ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เช่น ท่าตัวเรา ท่าเธอ ท่าท่าน เป็นต้น

2) ภาษาท่าที่ใช้สื่อความหมายแทนอารมณ์ความรู้สึก เช่น ท่ารัก ท่าโกรธ ท่าอาย เป็นต้น

3) ภาษาท่าที่ใช้แสดงกิริยาหรืออริยาบทต่าง ๆ เช่น ท่ายืน ท่านั่ง ท่าเดิน เป็นต้น

3. องค์ประกอบของการแสดงนาฏศิลป์ประกอบด้วยอะไรบ้าง

1) จังหวะทำนอง

4) นาฏยศัพท์และภาษาท่า

2) การเคลื่อนไหว

5) รูปแบบการแสดง

3) อารมณ์และความรู้สึก

6) การแต่งกาย

4. ยกตัวอย่างการแสดงเป็นหมู่มา 5 ชุดการแสดง

แนวคำตอบ

ระบำพรตน์ ระบำฉิ่ง ระบำนกสามหมู่ ระบำดอกบัว ระบำเรไรอรุณ

5. ยกตัวอย่างการแสดงเป็นชุดเป็นตอนมา 3 ชุดการแสดง

แนวคำตอบ

รำพระลอตามไถ่ รำพระรามตามกวาง รำย่าหรั่งตามนกยูง

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (หน่วยการเรียนรู้ที่ 4)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ความรู้ในการเรียนนาฏศิลป์	มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนเรื่องพื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละคร			
2. ความรับผิดชอบ และอดทน	1. เรียนเรื่องพื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละครได้สำเร็จอย่างเต็มความสามารถ			
	2. ยอมรับข้อผิดพลาดและรับฟังคำแนะนำของครูและเพื่อน ๆ			
3. ความซื่อสัตย์	แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อนอย่างมีเหตุผล			
4. ความมีระเบียบวินัย	ตรงต่อเวลาและเรียนพื้นฐานความรู้ของนาฏศิลป์และการละครได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน			
5. ความมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์	1. ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนนาฏศิลป์ด้วยความสุข สนุกสนาน			
	2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏศิลป์			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี

☐ พอใช้

☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 4)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์	1. อธิบายความหมายของภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ได้			
	2. อธิบายและปฏิบัติภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ได้			
	3. อธิบายองค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้			
	4. สร้างสรรค์ชุดการแสดงโดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้			
2. ทักษะกระบวนการคิด	1. วิเคราะห์และสรุปภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ไทยได้			
	2. วิเคราะห์และสรุปองค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้			
	3. วิเคราะห์และสรุปการเปรียบเทียบการแสดงโดยใช้องค์ประกอบของนาฏศิลป์ได้			
	4. มีความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ชุดการแสดง			
3. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	1. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มได้เป็นอย่างดี			
	2. ปฏิบัติกิจกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี			
	3. แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรม			
	4. ช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มจนสำเร็จ			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านทักษะ/กระบวนการ (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี ☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย (หน่วยการเรียนรู้ที่ 4)

1. เรื่องที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

2. หัวข้อที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

3. สรุปผลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

ลงชื่อ _____ (ผู้บันทึก)

วันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ. ____

ใบงานที่ 9

เรื่อง องค์ประกอบของนาฏศิลป์ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 4)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปองค์ประกอบของนาฏศิลป์มาตามความเข้าใจ

องค์ประกอบของนาฏศิลป์

1) จังหวะทำนอง มีส่วนช่วยในการสร้างบรรยากาศของการแสดง และสร้างความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดจากเครื่องบรรเลงที่มนุษย์เป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้น จังหวะเป็นการแบ่งเวลาที่ดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ ส่วนทำนอง หมายถึง เสียงที่มีความสูงต่ำมีจังหวะสั้น-ยาว ในการแสดงนาฏศิลป์นั้น ทำนองอาจจะเป็นการบรรเลงดนตรีล้วนหรือมีบทร้องประกอบก็ได้

2) การเคลื่อนไหวของการแสดงนาฏศิลป์ คือ การแสดงออกทางลีลา ท่ารำ เกิดจากการประดิษฐ์สร้างสรรค์ของมนุษย์ ใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม

3) อารมณ์และความรู้สึก มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์ ผู้แสดงจะถ่ายทอดออกมาทางสีหน้าท่าทางเพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้ มีความรู้สึกร่วมกับการแสดง และมีส่วนช่วยให้การแสดงนั้น มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เกิดอรรถรสในการชมการแสดง

4) นาฏยศัพท์และภาษาท่า ในทางนาฏศิลป์นั้นนาฏยศัพท์และภาษาท่าถือว่ามีสำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวในการแสดง ต้องมีการศึกษาความหมายของท่ารำตามหลักนาฏศิลป์ไทย เพื่อที่จะสามารถเข้าใจในความหมายของท่ารำอย่างชัดเจนและถูกต้องตามความหมายของท่ารำนั้น ๆ

5) รูปแบบของการแสดง การแสดงนาฏศิลป์ของไทยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ การแสดงเป็นหมู่ การแสดงเดี่ยว การแสดงละคร และการแสดงเป็นชุดเป็นตอน

6) การแต่งกาย ในการแสดงนาฏศิลป์นั้นการแต่งกายเป็นตัวกำหนดรูปแบบลักษณะการแสดง ซึ่งประกอบด้วยเสื้อผ้าและเครื่องประดับ

 ใบงานที่ 10

**เรื่อง เปรียบเทียบความแตกต่างของการแสดงรำวงมาตรฐานกับรำจួយบายเบญกาย
(หน่วยการเรียนรู้ที่ 4)**

ติดภาพการแสดง	ติดภาพการแสดง
จังหวะทำนอง มีเพลงประกอบการแสดง 10 เพลง เป็นเพลงที่มีอัตราจังหวะชั้นเดียว	จังหวะทำนอง มีเพลงที่ใช้ประกอบการแสดง 2 เพลง คือ เพลงคู่จួយบายเบญกายแม่ศรี เป็นอัตราจังหวะ 3 ชั้น และ 2 ชั้น
การเคลื่อนไหว รำเป็นวงกลม ทวนเข็มนาฬิกา	การเคลื่อนไหว เป็นการรำรำอวดฝีมือในการแสดง ใช้ผู้แสดงเพียงคนเดียว ท่าทางที่ใช้ในการแสดง เป็นการรำรำที่สื่อความหมายแทนการพูด
อารมณ์ความรู้สึก การรำรำเพื่อความสนุกสนาน	อารมณ์ความรู้สึก การรำรำตีบท ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ทางสีหน้า ท่าทาง
นาฏยศัพท์และภาษาท่า มุ่งเน้นในความสวยงามของท่ารำ	นาฏยศัพท์และภาษาท่า ใช้นาฏยศัพท์และภาษาท่าในการรำรำ สื่อความหมายในการแสดง
รูปแบบการแสดง เป็นการแสดงหมู่ จับคู่ระหว่างชาย-หญิง ตั้งแต่ 3 คู่ขึ้นไป	รูปแบบการแสดง เป็นการแสดงเดี่ยว เป็นการแสดงในการอวดฝีมือ ในการแสดงของตน
การแต่งกาย แต่งกายแบบพื้นบ้าน แบบสากลนิยม และแบบไทยพระราชนิยม	การแต่งกาย แต่งกายแบบยีนเครื่อง (ตัวนาง)

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ตอนที่ 1

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ☐ ล้อมรอบตัวอักษรที่ถูกต้อง

1. นาฏศิลป์ไทยมีรูปแบบการแสดงกี่ประเภท

ก 2 ประเภท
☒ ค 4 ประเภท

ข 3 ประเภท
ง 5 ประเภท
2. ถ้าให้นักเรียนค้นคว้า “การแสดงที่มีผู้แสดงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เน้นความพร้อมเพรียงและการแปรแถวที่สวยงาม” นักเรียนจะต้องค้นคว้าข้อใด

ก รำ
☒ ค ระบำ

ข โขน
ง ละคร
3. “เซิ้ง” จัดเป็นการแสดงประเภทใด

ก รำ
☒ ค ระบำ

ข โขน
ง ละคร
4. นุ่มถามหน้อยว่า “การแสดงที่เป็นการอวดฝีมือ เน้นการใช้มือและแขนเป็นหลักคือการแสดงอะไร” นักเรียนคิดว่าหน้อยจะตอบข้อใด

☒ ก รำ
ค ระบำ

ข โขน
ง ละคร
5. นักเรียนคิดว่าจะได้ชมการแสดงชุดใดในเรื่องขุนช้างขุนแผน

ก รำพระลอตามไก่อ

ข ร่ายาหรันตามนกยูง

☒ ค รำพลายบัวเกียวนางตานี

ง ถูกทุกข้อ
6. รำหนุ่มนางจับนางเบญจกายเป็นการแสดงรูปแบบใด

ก การแสดงคู่

ข การแสดงเดี่ยว

ค การแสดงละคร

☒ ง การแสดงเป็นชุดเป็นตอน
7. รำจนาเสียงพวงมาลัยเป็นการแสดงประเภทใด

ก การแสดงเป็นหมู่

ข การแสดงเดี่ยว

ค การแสดงละคร

☒ ง การแสดงเป็นชุดเป็นตอน
8. ข้อใดคือการแสดงเป็นหมู่

ก ฟ้อนญไท

ข ฟ้อนเล็บ

ค ฟ้อนสาวไหม

☒ ง ถูกทุกข้อ
9. สัมบอกสร้อยว่าตัวละครกำลังใช้ท่ารำสื่อความหมายถึงความยิ่งใหญ่ นักเรียนคิดว่าเป็นท่าใด

ก ท่าผาลา

ข ท่าอำไพ

☒ ค ท่าพรหมสี่หน้า

ง ท่าสอตร้อยมาลา
10. ถ้านักเรียนต้องการสื่อความหมายถึงสุขเกษมเปรมปรีดิ์ นักเรียนจะใช้ท่าใด

ก ท่าผาลา

☒ ข ท่าอำไพ

ค ท่าพรหมสี่หน้า

ง ท่าสอตร้อยมาลา
11. “มือซ้ายตั้งมือหงายระดับวบน มือขวาตั้งมือระดับปาก” จากข้อความคือท่ารำใด

ก ท่ากินริน

ข ท่าสอสูง

☒ ค ท่าเจดจัน

ง ท่าพรหมสี่หน้า

12. การประดิษฐ์ทำรำสำหรับเด็กวัยประถมศึกษาควรใช้ทำรำในลักษณะใด

- ก ใช้ทำรำที่มีความง่าย
- ข ใช้ทำรำที่มีความซับซ้อน
- ค ใช้ทำรำที่เลียนแบบธรรมชาติ

☒ ง ข้อ ก และ ค ถูก

13. ข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก การประดิษฐ์ทำรำต้องสื่อความหมายอย่างชัดเจน
- ☒ ข การประดิษฐ์ทำรำควรใช้ทำรำที่ซ้ำกันในการสื่อความหมาย
- ค การประดิษฐ์ทำรำต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามแบบแผน
- ง ไม่มีข้อใดถูก

14. ตัวละครกำลังใช้ “มือทั้งสองประสานกันระดับอก” แสดงว่าตัวละครสื่อความหมายถึงทำใด

- ☒ ก ทำรัก ค ทำมอง
- ข ทำอาย ง ทำเศร้า

15. ถ้าครูบอกให้นักเรียนปฏิบัติโดยใช้ “มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับปาก” แสดงว่านักเรียนกำลังปฏิบัติทำใด

- ☒ ก ทำดีใจ ค ทำโกรธ
- ข ทำมอง ง ทำตัวเรา

16. การแสดงประเภทใดที่สามารถนำมาแสดงในงานพระราชพิธี

- ก โขนหลวง
- ข ฟันละครหลวง
- ค การละเล่นของหลวง

☒ ง ถูกทุกข้อ

17. งานวันลอยกระทงควรจัดการแสดงชุดใด

- ก ระบำลพบุรี ค ระบำศรีวิชัย
- ☒ ข ระบำสุโขทัย ง ระบำศรีชัยสิงห์

18. วัสดุชนิดใดสามารถนำมาใช้ประดิษฐ์เป็นพานประกอบการแสดง

- ก หลอด ค กระป๋องนม
- ☒ ข ถ้วยโฟม ง ไม่มีข้อใดถูก

19. การแสดงชุดใดใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง

- ☒ ก เชิงสวิง ค เชิงตั้งหวาย
- ข เชิงโป่งกลาง ง ถูกทุกข้อ

20. ในการประดิษฐ์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายในการแสดงเป็นการนำมาบูรณาการกับวิชาใด

- ก คณิตศาสตร์
- ข ศิลปะ (ทัศนศิลป์)
- ค การงานอาชีพและเทคโนโลยี

☒ ง ข้อ ข และ ค ถูก

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. นาฏศิลป์ไทยคืออะไร

นาฏศิลป์ไทย คือ ศิลปะการฟ้อนรำที่มนุษย์สร้างสรรค์และประดิษฐ์ขึ้น มีความงดงามประณีตและให้ความบันเทิงเริงใจแก่ผู้ชม

2. การแสดงเดี่ยวคืออะไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

การแสดงเดี่ยว คือ การแสดงที่มีผู้แสดงเพียงคนเดียว มุ่งเน้นความสวยงามของการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการแสดงฝีมือของผู้แสดง เน้นการใช้มือและแขนเป็นหลัก เช่น รำฉุยฉายพราหมณ์ รำฉุยฉายยอพระกลิ้ง รำลายชุมพล เป็นต้น

3. ยกตัวอย่างประเภทของละครที่รู้จักมา 5 ประเภท

แนวคำตอบ

ละครใน ละครนอก ละครชาตรี ละครพันทาง ละครเวที

4. อธิบายความหมายของการประดิษฐ์ทำรำมาตามความเข้าใจ

การประดิษฐ์ทำรำ หมายถึง การนำพื้นฐานความรู้ด้านนาฏยศัพท์ ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์และการตีบทมาสร้างสรรค์เป็นท่ารำประกอบการแสดง หรือประกอบเพลงต่าง ๆ

5. ยกตัวอย่างชุดการแสดงประเภทงานพระราชพิธีมา 3 ชุดการแสดง

แนวคำตอบ

ละครนอกแบบหลวง การละเล่นของหลวง การแสดงหุ่นละครหลวง

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ความรู้ในการเรียนนาฏศิลป์	มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนเรื่องทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทย			
2. ความรับผิดชอบ ขยัน และอดทน	1. เรียนเรื่องทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้สำเร็จอย่างเต็มความสามารถ			
	2. ยอมรับข้อผิดพลาดและรับฟังคำแนะนำของครูและเพื่อน ๆ			
3. ความซื่อสัตย์	แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อนอย่างมีเหตุผล			
4. ความมีระเบียบวินัย	ตรงต่อเวลาและเรียนเรื่องทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน			
5. ความมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์	1. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการแสดง			
	2. ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนเรื่องทักษะการแสดงนาฏศิลป์ไทยด้วยความสนุกสนาน			
	3. รู้จักการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี

☐ พอใช้

☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์	1. อธิบายรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้			
	2. อธิบายหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงได้			
	3. อธิบายขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงได้			
	4. ประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงได้			
	5. อธิบายหลักที่ใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงได้			
	6. อธิบายการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่าง ๆ ได้			
	7. อธิบายขั้นตอนการดำเนินการจัดการแสดงได้			
	8. อธิบายประโยชน์และคุณค่าของการแสดงได้			
2. ทักษะกระบวนการคิด	1. สรุปประเภทรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้			
	2. สรุปหลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำได้			
	3. สรุปขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงได้			
	4. สรุปหลักที่ใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงได้			
	5. สรุปการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่าง ๆ ได้			
	6. สรุปขั้นตอนการดำเนินการจัดการแสดงได้			
	7. สรุปประโยชน์และคุณค่าของการแสดงได้			
	8. วิเคราะห์และวิจารณ์การประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงได้			
	9. มีความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดง			
	10. มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบอุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง			
3. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	1. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มได้เป็นอย่างดี			
	2. ปฏิบัติกิจกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี			
	3. แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรม			
	4. ช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มจนสำเร็จ			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านทักษะ/กระบวนการ (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี ☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตัวอย่าง

แบบประเมินความสามารถทักษะทางนาฏศิลป์

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบการแสดง ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

รายการประเมิน	คะแนน 12	รายบุคคล/กลุ่ม														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. การฝึกซ้อมและเตรียมความพร้อม	2															
2. การขับร้องเพลงประกอบการรำ	2															
3. แสดงทำรำถูกต้องตรงตามจังหวะเพลง	3															
4. ความพร้อม-เพรียงสวยงามในการแสดง	3															
5. ความตั้งใจและความกล้าแสดงออก	2															
คะแนนที่ได้																

หมายเหตุ: อาจลดและเพิ่มประเด็นในการประเมินหรือลดและเพิ่มคะแนนในแต่ละประเด็นได้ตามความเหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน

1. การฝึกซ้อมและเตรียมความพร้อม

- มีการฝึกซ้อมและเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดี ให้ 2 คะแนน
- ไม่ค่อยมีการฝึกซ้อมและเตรียมความพร้อม ให้ 1 คะแนน

2. การขับร้องเพลงประกอบการรำ

- ขับร้องเพลงประกอบการรำได้ถูกต้องชัดเจนเป็นอย่างดี ให้ 2 คะแนน
- ขับร้องเพลงประกอบการรำไม่ค่อยถูกต้องชัดเจน ให้ 1 คะแนน

3. แสดงทำรำถูกต้องตรงตามจังหวะเพลง

- แสดงทำรำถูกต้องตรงตามจังหวะเพลงอย่างดียิ่ง ให้ 3 คะแนน
- แสดงทำรำถูกต้องตรงตามจังหวะเพลงเป็นอย่างดี ให้ 2 คะแนน
- แสดงทำรำไม่ค่อยถูกต้องตรงตามจังหวะเพลง ให้ 1 คะแนน

4. ความพร้อมเพรียงสวยงามในการแสดง

– มีความพร้อมเพรียงสวยงามในการแสดงอย่างดีเยี่ยม	ให้ 3 คะแนน
– มีความพร้อมเพรียงสวยงามในการแสดงอย่างดี	ให้ 2 คะแนน
– ไม่ค่อยมีความพร้อมเพรียงสวยงามในการแสดง	ให้ 1 คะแนน

5. ความตั้งใจและความกล้าแสดงออก

– มีความตั้งใจและความกล้าแสดงออกเป็นอย่างดี	ให้ 2 คะแนน
– ไม่ค่อยมีความตั้งใจและความกล้าแสดงออก	ให้ 1 คะแนน

แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

1. เรื่องที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

2. หัวข้อที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

3. สรุปผลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

ลงชื่อ _____ (ผู้บันทึก)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ใบงานที่ 11

เรื่อง รูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทย (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยมาตามความเข้าใจ

การแสดงเป็นหมู่

ติดภาพการแสดง

การแสดงเป็นหมู่ คือ การแสดงที่มีผู้แสดงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ใช้เพลงบรรเลงประกอบการแสดงทั้งมีเนื้อร้องและไม่มีเนื้อร้อง เน้นความพร้อมเพรียง ความสมดุลในการแสดง หรือที่เรียกว่า “ระบำ” อีกทั้งยังหมายความรวมถึง “ฟ้อนและเซิ้ง” ด้วย เพราะมีรูปแบบการแสดงที่เหมือนกัน แต่เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ฟ้อนสาวไหม ฟ้อนเทียน ฟ้อนภูไท เซิ้งดั่งหวาย ระบำพริตต์ ระบำปาเต๊ะ เป็นต้น

ใบงานที่ 12

เรื่อง รูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทย (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยมาตามความเข้าใจ

การแสดงเดี่ยว

ติดภาพการแสดง

การแสดงเดี่ยว คือ การแสดงที่มีผู้แสดงเพียงคนเดียว มุ่งเน้นในความสวยงามของการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการแสดงฝีมือของผู้แสดง เน้นการใช้มือและแขนเป็นหลัก เช่น รำพลายชุมพล รำฉุยฉายยอพระกลั่น รำฉุยฉายวันทอง รำฉุยฉายทศกัณฐ์ลงสวน เป็นต้น

ใบงานที่ 13

เรื่อง รูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทย (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยมาตามความเข้าใจ

การแสดงละคร

ติดภาพการแสดง

การแสดงละคร คือ การแสดงที่ดำเนินเป็นเรื่องราว ใช้ผู้แสดงในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้การร้อง การแสดงออกของลีลาท่ารำและการใช้เพลงประกอบ

ใบงานที่ 14

เรื่อง รูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทย (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ไทยมาตามความเข้าใจ

การแสดงเป็นชุดเป็นตอน

ติดภาพการแสดง

การแสดงเป็นชุดเป็นตอน คือ การแสดงที่สอดแทรกอยู่ในการแสดงละคร มีจุดประสงค์เพื่อเป็นการร่ำวอดฝีมือของผู้แสดง การแสดงเป็นชุดเป็นตอนนี้อาจจะเป็นการแสดงประเภทรำเดี่ยว รำคู่ หรือระบำ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการแสดงละคร เช่น รำพระรามตามกวาง อยู่ในการแสดงเรื่องรามเกียรติ์ ตอน ลักสีดา รำหนุมาจับนางเบญกาย อยู่ในการแสดงเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นางลอย รำจนาเสียดพวงมาลัย อยู่ในการแสดงเรื่องสังข์ทอง ตอน เลือกคู่ ระบำเรไรอรุณ อยู่ในการแสดงเรื่องรามเกียรติ์ ตอน คีกรวิรุฬหจำบัง เป็นต้น

ใบงานที่ 15

เรื่อง หลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปหลักสำคัญและขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำมาตามความเข้าใจ

หลักสำคัญในการประดิษฐ์ท่ารำ

- 1) ท่าทางที่ใช้ประกอบการแสดงจะต้องแสดงออกถึงท่าสำคัญ ๆ ในบทเพลงวรรคนั้น ๆ โดยตัดท่าที่ไม่สำคัญหรือท่าย่อยออก
- 2) ท่ารำที่ประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์จะต้องสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน
- 3) ในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องตรงตามแบบแผนของนาฏศิลป์ไทย เช่น ท่าที่แสดงถึงความยิ่งใหญ่จะใช้ท่าพรหมสี่หน้า ท่าที่แสดงถึงความสวยงามจะใช้ท่าเจดนิณ เป็นต้น
- 4) ควรหลีกเลี่ยงการใช้ท่าซ้ำกันในการสื่อความหมาย
- 5) การประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงนั้นต้องคำนึงถึงวัยของเด็กในแต่ละระดับชั้นเพราะจะมีความยากง่ายไม่เหมือนกัน

ขั้นตอนในการประดิษฐ์ท่ารำ

- 1) การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบการแสดง เป็นการประดิษฐ์ท่าอย่างอิสระ โดยเริ่มจากการฟังเพลงแล้วใช้จินตนาการในการประดิษฐ์และสร้างสรรค์ท่ารำ คำนึงถึงจังหวะเป็นสำคัญ ท่ารำที่ใช้ในการแสดงนั้นจะสื่อความหมายตรงตามเนื้อเพลงหรือไม่ตรงก็ได้ เพื่อเป็นการช่วยพัฒนาในด้านการฟัง ฝึกการฟังจังหวะและความคิดสร้างสรรค์ในการแสดง และความกล้าแสดงออก
- 2) การใช้ภาษาท่าในการสื่อความหมายแทนการพูดระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม อาจเป็นท่าทางที่เลียนแบบมาจากธรรมชาติ สัตว์ หรือสิ่งของ ซึ่งมีการประดิษฐ์ปรับปรุงให้มีความสวยงามเหมาะสมกับการแสดง
- 3) การใช้ท่าทางสื่อความหมายตามบทเพลง สื่อความหมายของเพลงนั้น ๆ โดยนำหลักของนาฏศิลป์มาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ

ใบงานที่ 16

เรื่อง การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์ประกอบการแสดง (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมวาดภาพออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์ประกอบการแสดง พร้อมทั้งเขียนอธิบายแนวคิดในการสร้างสรรค์

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

ใบงานที่ 17

เรื่อง การออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมวาดภาพออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายประกอบการแสดง พร้อมทั้งเขียนอธิบายแนวคิดในการสร้างสรรค์

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

ใบงานที่ 18

เรื่อง การจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่าง ๆ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 5)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปขั้นตอนในการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทยในโอกาสต่าง ๆ มาตามความเข้าใจ

1) การจัดการแสดงจำเป็นต้องแบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายอำนวยการแสดง ฝ่ายจัดการแสดง และฝ่ายธุรการ

2) คัดเลือกผู้แสดง ควรพิจารณาจากบุคลิกลักษณะของผู้แสดงให้มีความสอดคล้องกับบทบาทของตัวละครนั้น ๆ ถ้าเป็นการแสดงประเภทรำ ละคร หรือฟ้อนต่าง ๆ ควรเลือกผู้แสดงที่มีรูปร่างลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อความสมดุลในการแสดง

3) เรียกประชุมเพื่อมอบหมายงานให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อเตรียมการของงานในส่วนต่าง ๆ เช่น มอบหมายเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่เหรัญญิก มอบหมายการจัดทำฉากให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค เป็นต้น

4) จัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย ซึ่งหัวหน้าจะเป็นผู้รายงานความคืบหน้า อุปสรรค และปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้กำกับการแสดงและหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ รับรู้และร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

5) ฝึกซ้อมการแสดง จะมีการกำหนดการซ้อมย่อยและซ้อมใหญ่

6) จัดการแสดงจริง เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะทุกฝ่ายจะต้องทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ เพราะถ้าหากมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นทุกฝ่ายจะต้องขอคำแนะนำจากผู้กำกับการแสดง

7) การสรุปและประเมินผลการแสดง เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ทุกฝ่ายจะมาประชุมสรุปและประเมินผลการจัดการแสดง และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นสำหรับในการจัดการแสดงครั้งต่อไป

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ตอบที่ 1

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ☐ ล้อมรอบตัวอักษรที่ถูกต้อง

1. ละครเป็นการสร้างความบันเทิงเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์กี่ด้าน

ก 2 ด้าน

ค 4 ด้าน

☒ ข 3 ด้าน

ง 5 ด้าน
2. นุ่่นนำข้อคิดที่ได้จากการชมละครมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงให้เห็นว่าละครให้คุณค่าด้านใด

ก ด้านจิตใจ

ค ด้านอารมณ์

☒ ข ด้านสมอง

ง ด้านร่างกาย
3. ถ้านักเรียนต้องการได้ข้อคิดธรรมะย่อมชนะอธรรม นักเรียนต้องอ่านวรรณคดีเรื่องใด

ก อิเหนา

☒ ค รามเกียรติ์

ข อุณรุท

ง ถูกทุกข้อ
4. “ละครคือกระจกที่สะท้อนชีวิต” จากข้อความเป็นคำกล่าวของใคร

ก อริสโตเติล

☒ ข วิลเลียม เชกสเปียร์

ค นักเขียนบทละครสมัยใหม่

ง ไม่มีข้อใดถูก
5. ข้อใดแสดงให้เห็นว่าละครให้ประโยชน์ด้านจิตใจกับมนุษย์

ก การประกอบอาชีพ

☒ ข การบวสรวงเทพเจ้า

ค การช่วยผ่อนคลายความเครียด

ง ถูกทุกข้อ
6. แก้วชมละครเพื่อผ่อนคลายความเครียดแสดงว่าละครให้ประโยชน์ด้านใดกับแก้ว

ก ด้านจิตใจ

☒ ค ด้านอารมณ์

ข ด้านสมอง

ง ถูกทุกข้อ
7. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก ละครเป็นการสะท้อนภาพชีวิต

☒ ข ละครช่วยสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ค ละครให้แง่คิดที่ได้รับจากการชมการแสดงสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ง ถูกทุกข้อ
8. ข้อใดหมายถึงละครกับชีวิต

ก การแสดงที่จำลองมาจากชีวิตจริง

☒ ข การแสดงที่นำเอาประสบการณ์มาผนวกกับจินตนาการ

ค การแสดงที่นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ที่เน้นการแสดงออกที่เกินจริง

ง ข้อ ก และ ข ถูก
9. นักเรียนคิดว่าละครสัมพันธ์กับชีวิตของนักเรียนจากการกระทำในข้อใด

ก การเล่นิทาน

☒ ข การแสดงบทบาทสมมุติ

ค การแสดงท่าทางเลียนแบบ

ง ถูกทุกข้อ
10. นักเรียนคิดว่าละครไม่ตอบสนองความต้องการของตนเองด้านใด

ก ด้านจิตใจ

☒ ค ด้านร่างกาย

ข ด้านสมอง

ง ด้านอารมณ์
11. ข้อใดคือความสำคัญของนาฏศิลป์และการละคร

ก เป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์

☒ ข เป็นสิ่งช่วยกล่อมเกลাজิตใจ

ค เป็นแหล่งรวมศิลปะแขนงต่าง ๆ

ง ถูกทุกข้อ

12. นักเรียนคิดว่าตนเองจะนำจิตรกรรมมาใช้ในการแสดงนาฏศิลป์และการละครอย่างไร
- ก การแต่งบทละคร
ข การประดิษฐ์หัวโขน
ค การแต่งหน้าตัวละคร ☒
ง ถูกทุกข้อ
13. การแสดงชุดใดที่ผู้แสดงสมมุติตนเองเป็นสัตว์
- ก ระบำมฤคระเรีง
ข ระบำบันเทิงกาสร
ค ระบำยุราภิมรย์
ง ถูกทุกข้อ ☒
14. การละเล่นใดเลียนแบบมาจากวิถีชีวิต
- ก โพงพาง ค อ้ายเข้อ้ายโอง
ข รีรีข้าวสาร ☒ ง หม้อข้าวหม้อแกง
15. นาฏศิลป์และการละครเกี่ยวข้องกับงานวรรณกรรมอย่างไร
- ก การเขียนฉาก
ข การแต่งบทละคร ☒
ค การบรรเลงดนตรี
ง การออกแบบเครื่องแต่งกาย
16. การแสดงนาฏศิลป์สามารถนำมาแสดงในวันสำคัญวันใด
- ก วันสงกรานต์
ข วันลอยกระทง
ค วันเฉลิมพระชนมพรรษา
ง ถูกทุกข้อ ☒
17. การแสดงข้อใดที่จัดว่ารวมศิลปะการแสดงแขนงต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน
- ก รำ ค ระบำ
ข โขน ☒ ง ไม่มีข้อใดถูก
18. การแสดงประเภทใดมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์
- ก ละครใน ค ละครชาตรี
ข ละครนอก ☒ ง ถูกทุกข้อ
19. การแสดงประเภทใดที่เลียนแบบมาจากขนบธรรมเนียมในพระราชวัง
- ก ละครใน
ข ละครนอก
ค ละครชาตรี
ง ถูกทุกข้อ ☒
20. ใครไม่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย
- ก สัมโง่จัดโครงการสืบสานงานนาฏศิลป์ไทย
ข องุ่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ไทย
ค ชมพูนอนหลับขณะชมการแสดงนาฏศิลป์ไทย ☒
ง แอปเปิลพาเพื่อนต่างชาติไปชมการแสดงนาฏศิลป์ไทย

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. บทละครคืออะไร

บทละคร คือ บทประพันธ์ที่นำเสนอเรื่องราว ความคิด เนื้อหาสาระและจินตนาการของผู้ประพันธ์ เพื่อใช้เป็นสื่อระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม และยังเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดงทั้งโครงเรื่อง ฉาก แสง สี เสื้อผ้า และการแสดงออกของผู้แสดง

2. ตัวละครที่มีลักษณะแบบตายตัวมีลักษณะอย่างไร

ตัวละครที่มีลักษณะแบบตายตัว คือ ตัวละครที่ผู้ชมสามารถมองเห็นอุปนิสัยได้เพียงด้านเดียว มีลักษณะนิสัยตามแบบที่ใช้ในการแสดงละครทั่วไป เช่น พระเอกจะเป็นคนดี มีความเป็นสุภาพบุรุษ นางเอกเป็นคนเรียบร้อย อ่อนหวาน มีความเป็นกุลสตรี เป็นต้น ซึ่งจะมีลักษณะนิสัยที่ชัดเจน ผู้ชมสามารถเข้าใจง่าย

3. ละครกับชีวิตคืออะไร

ละครเป็นการแสดงที่จำลองมาจากชีวิตจริงของมนุษย์ โดยการนำเสนอประสบการณ์ในชีวิตจริงมาผนวกกับจินตนาการแล้วสร้างสรรค์เป็นเรื่องราวที่สะท้อนภาพชีวิต มีการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ มีผู้แสดงเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวแก่ผู้ชม เพื่อสร้างความบันเทิงหรือสอดแทรกคติสอนใจ

4. นาฏศิลป์และการละครมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างไร

1) แสดงถึงความเป็นอารยประเทศ เพราะเป็นสิ่งที่มีความต่อจิตใจของมนุษย์ เป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์ให้ซื่อสัตย์ และช่วยกล่อมเกลาคติใจ

2) เป็นแหล่งรวมศิลปะแขนงต่าง ๆ เพราะศิลปะทุกแขนงมีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน

5. บอกวิธีการอนุรักษ์และสืบทอดนาฏศิลป์ไทยมาตามความเข้าใจ

แนวคำตอบ

1) ปลุกฝังให้คนไทยทุกคนยึดถือว่าการอนุรักษ์และการส่งเสริมนาฏศิลป์เป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติ

2) ตระหนักถึงความสำคัญของนาฏศิลป์ที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ

3) ให้ความร่วมมือในการสนับสนุน เผยแพร่ อนุรักษ์ และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมชมและจัดกิจกรรมการแสดงนาฏศิลป์

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

(หน่วยการเรียนรู้ที่ 6)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ความใฝ่รู้ในการเรียนนาฏศิลป์	มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนเรื่องละครกับชีวิต			
2. ความรับผิดชอบ ขั้นต้น และอดทน	1. เรียนเรื่องละครกับชีวิตได้สำเร็จอย่างเต็มความสามารถ			
	2. ยอมรับข้อผิดพลาดและรับฟังคำแนะนำของครูและเพื่อน ๆ			
3. ความซื่อสัตย์	แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อนอย่างมีเหตุผล			
4. ความมีระเบียบวินัย	ตรงต่อเวลาและเรียนเรื่องละครกับชีวิตได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน			
5. ความมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์	1. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร			
	2. ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนนาฏศิลป์ด้วยความสุข สนุกสนาน			
	3. รู้จักการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี

☐ พอใช้

☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหาระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ (หน่วยการเรียนรู้ที่ 6)

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน		
		3	2	1
1. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์	1. อธิบายความหมายและองค์ประกอบของบทละครได้			
	2. อธิบายความหมายและความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตได้			
	3. อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวันได้			
	4. อธิบายการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครได้			
2. ทักษะกระบวนการคิด	1. สรุปความหมายและองค์ประกอบของบทละครได้			
	2. สรุปความหมายและความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตได้			
	3. สรุปความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวันได้			
	4. สรุปการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครได้			
3. ทักษะกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	1. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มได้เป็นอย่างดี			
	2. ปฏิบัติกิจกรรมตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี			
	3. แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรม			
	4. ช่วยเหลือการปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มจนสำเร็จ			
คะแนนที่ได้				
คะแนนรวม				
ระดับคุณภาพเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 ดีมาก, ดี	2 พอใช้	1 ควรปรับปรุง

สรุประดับคุณภาพด้านทักษะ/กระบวนการ (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

☐ ดีมาก, ดี ☐ พอใช้ ☐ ควรปรับปรุง

หมายเหตุ: การหารระดับคุณภาพเฉลี่ย หาได้จากการนำคะแนนที่ได้ในแต่ละช่องมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำระดับคุณภาพเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

แบบบันทึกข้อมูลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย (หน่วยการเรียนรู้ที่ 6)

1. เรื่องที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

2. หัวข้อที่แสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

3. สรุปผลการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย

ลงชื่อ _____ (ผู้บันทึก)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ใบงานที่ 19

เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของบทละคร (หน่วยการเรียนรู้ที่ 6)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปความหมายและองค์ประกอบของบทละครมาตามความเข้าใจ

บทละคร คือ บทประพันธ์ที่นำเสนอเรื่องราว ความคิด เนื้อหาสาระและจินตนาการของผู้ประพันธ์ เพื่อใช้เป็นสื่อระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม และยังเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดงละครทั้งโครงเรื่อง ฉาก แสง สี เลื่อนผ้า และการแสดงออกของผู้แสดง ซึ่งเป็นตัวกำหนดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในละคร บทละครมีองค์ประกอบดังนี้

1) โครงเรื่อง คือ การลำดับเหตุการณ์ของการแสดงตั้งแต่ต้นจนจบการแสดง กำหนดลักษณะของตัวละครในเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และตัวละครมีลักษณะนิสัยอย่างไร ซึ่งโครงเรื่องที่ดีนั้นจะต้องมีความเป็นเอกภาพและมีความสมบูรณ์อยู่ในตัวเอง จะประกอบด้วยตอนต้น ตอนกลาง และตอนจบอย่างชัดเจน

2) ตัวละครและการวางลักษณะนิสัยของตัวละคร

(1) ตัวละคร คือ ผู้ที่ดำเนินเรื่องราวต่าง ๆ ของละคร เป็นผู้ที่ได้รับผลจากการกระทำในบทละคร สามารถแบ่งตามลักษณะของตัวละครได้ 2 ประเภท คือ ตัวละครที่มีลักษณะแบบตายตัว และตัวละครที่เห็นได้รอบด้าน

(2) การวางลักษณะนิสัยของตัวละคร คือ การกำหนดลักษณะนิสัยของตัวละครตามความเหมาะสมของเรื่องราวในละครที่นำเสนอ การวางลักษณะนิสัยตัวละครที่ดีนั้นพฤติกรรมและลักษณะนิสัยของตัวละครต้องมีหลักของเหตุผล ตัวละครที่มองเห็นได้รอบด้านจะต้องมีบุคลิกภาพที่เหมือนกับคนในสังคมปัจจุบัน

(3) ความคิดหรือแก่นของเรื่อง มีความสำคัญรองจากโครงเรื่องและตัวละคร เป็นจุดมุ่งหมายของการละครที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอต่อผู้ชม เมื่อชมการแสดงจบผู้ชมจะทราบถึงสาระสำคัญของละครที่ได้ชม แต่ส่วนใหญ่ความคิดหรือแก่นของเรื่องจะซ่อนอยู่ในเรื่องราวและบทสนทนา

(4) บทสนทนา คือ การใช้คำพูดในการแสดงละครด้วยการใช้ถ้อยคำอย่างมีศิลปะ ซึ่งบทสนทนานี้จะเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ได้ ซึ่งนักเขียนที่มีชื่อเสียงของโลกในอดีตหรือนักเขียนบทละครของไทยก็นิยมเขียนบทละครเป็นบทร้อยกรอง เช่น เรื่องเวนิสวานิช เป็นต้น แต่ละละครในปัจจุบันจะใช้บทสนทนาที่เป็นร้อยแก้วซึ่งจะเหมือนกับคำพูดของคนในปัจจุบัน

ใบงานที่ 20

เรื่อง บทละคร (หน่วยการเรียนรู้ที่ 6)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแต่งบทละครมา 1 เรื่อง บอกถึงโครงเรื่อง ตัวละครและลักษณะนิสัยตัวละคร แก่นของเรื่อง และบทสนทนา

บทละครเรื่อง _____

โครงเรื่อง

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

ตัวละครและลักษณะนิสัยตัวละคร

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

แก่นของเรื่อง

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

บทสนทนา

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

ใบงานที่ 21

เรื่อง ความหมายและความสัมพันธ์ของละครกับชีวิต (หน่วยการเรียนรู้ที่ 6)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปความหมายและความสัมพันธ์ของละครกับชีวิตตามความเข้าใจ

ละครเป็นการแสดงที่จำลองมาจากชีวิตจริงของมนุษย์ โดยการนำเอาประสบการณ์ในชีวิตจริงมาผนวกกับจินตนาการแล้วสร้างสรรค์เป็นเรื่องราวที่สะท้อนภาพชีวิต มีการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ มีผู้แสดงเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวแก่ผู้ชม เพื่อสร้างความบันเทิงหรือสอดแทรกคติสอนใจเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ 3 ด้าน คือ

1) ด้านอารมณ์ ละครมีจุดประสงค์ในการแสดงเพื่อให้ความบันเทิงช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้มนุษย์มีความสุข

2) ด้านสมอง ให้คุณค่าทางด้านสติปัญญา สามารถนำข้อคิดที่ได้จากการชมละครมาปรับใช้ในการแก้ปัญหา

3) ด้านจิตใจ นอกจากละครจะให้คุณค่าทางด้านของความบันเทิงและแง่คิดแล้ว ละครยังมีความสัมพันธ์กับด้านจิตใจของมนุษย์มาเป็นเวลาช้านาน เห็นได้จากการละครของตะวันตกและตะวันตกที่มีกำเนิดมาจากการบวงสรวงเทพเจ้า ขอพรเทพเจ้าให้สมปรารถนา เป็นต้น

ใบงานที่ 22

เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน (หน่วยการเรียนรู้ที่ 6)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันมาตามความเข้าใจ

นาฏศิลป์และการละครมีความสำคัญดังนี้

1) แสดงถึงความเป็นอารยประเทศ เพราะศิลปะเป็นสิ่งที่มีความคุณค่าต่อจิตใจของมนุษย์ เป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์ โดยเฉพาะการแสดงละครเป็นสิ่งที่ช่วยในการกล่อมเกลาคิดใจ ให้แง่คิดและให้กำลังใจในการที่จะสร้างความเจริญรุ่งเรืองในชาติสืบต่อไป

2) เป็นแหล่งรวมศิลปะแขนงต่าง ๆ เพราะศิลปะทุกแขนงนั้นมีความเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกันทั้งสิ้น ได้แก่ วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ดุริยางคศิลป์

ส่วนบทบาทนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตประจำวันนั้น นาฏศิลป์และการละครเป็นกิจกรรมที่ปรากฏอยู่ในสังคมซึ่งมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของเรา เช่น

1) การเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะของการละครผสมอยู่เพราะเป็นเรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาหรือเป็นเรื่องของนิทานพื้นบ้าน ซึ่งบางครั้งอาจมีการแสดงท่าทางประกอบซึ่งอาจเปรียบได้ว่าผู้เล่าเป็นผู้ที่สื่อสารเรื่องราวให้กับผู้ฟัง

2) การเลียนแบบ สามารถพบเห็นได้จากการสมมุติตนเองในการเล่นของเด็ก ๆ เช่น เล่นขายของ สมมุติตนเองเป็นพ่อค้า แม่ค้า ลูกค้า ที่มีการต่อรองราคาในการซื้อขายสินค้ากัน เล่นขี่ม้าส่งเมือง สมมุติตนเองเป็นม้า เป็นต้น ซึ่งการเล่นหรือการสร้างสรรคสถานการณ์เช่นนี้มีลักษณะเหมือนกับการแสดงละคร ที่นักแสดงต้องเลียนแบบตัวละครแล้วแสดงออกมาให้ผู้ชมได้รับรู้

3) กิจกรรมเพื่อความบันเทิง เป็นการแสดงเพื่อผ่อนคลายความเครียด ความเหนื่อยล้าจากการทำงาน หรือเป็นการแสดงที่ใช้แสดงในงานเทศกาลต่าง ๆ หรืองานบุญของไทยตั้งแต่อดีตเพื่อสร้างความบันเทิง ประชาชนนิยมเล่นการละเล่นพื้นบ้านที่เป็นการแสดงพื้นบ้าน ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ก็ล้วนเกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์และการละครทั้งสิ้น

ใบงานที่ 23

เรื่อง การอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร (หน่วยการเรียนรู้ที่ 6)

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสรุปคุณค่าของการอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครมาตามความเข้าใจ

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติ มีคุณค่าต่อสังคมไทยซึ่งจะเห็นได้จากการแสดงต่าง ๆ ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม วิถีการดำเนินชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยที่ควรคุณค่าแก่การอนุรักษ์ให้เป็นมรดกของชาติ

การอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทยนั้นถือว่าเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะต้องตระหนักถึงคุณค่าของงานนาฏศิลป์ที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังมีการจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการช่วยส่งเสริมและอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย เช่น วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร

คนไทยสามารถมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบทอดนาฏศิลป์ไทยดังนี้

1) ปลูกฝังให้คนไทยทุกคนยึดถือว่าการอนุรักษ์และส่งเสริมนาฏศิลป์เป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติ

2) ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พื้นเมืองในท้องถิ่นของตนเอง

3) ตระหนักถึงความสำคัญของนาฏศิลป์ไทยที่มีต่อสังคมไทยและประเทศชาติ

4) ให้ความร่วมมือในการสนับสนุน เผยแพร่ อนุรักษ์ และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมชมและจัดกิจกรรมการแสดงด้านนาฏศิลป์ไทย

แบบทดสอบปลายภาค

ด้านความรู้

ตอนที่ 1

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ☐ ล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

- ในการบรรเลงดนตรีไทยนักเรียนจะนั่งบรรเลงอย่างไร
ก นั่งคุกเข่า ค นั่งขัดสมาธิ
ข นั่งพับเพียบ ☒ ง ข้อ ข และ ค ถูก
- ถ้านักเรียนต้องออกแบบฉากของการแสดงดนตรีไทย นักเรียนควรใช้ภาพใด
ก ภาพวิวทิวทัศน์
☒ ข ภาพจากวรรณคดีไทย
ค ภาพวาดตามจินตนาการ
ง ภาพชีวิตประจำวันของชาวบ้าน
- ส่วนประกอบของจะเข้ที่เรียกว่ากระพุงทำหน้าที่อะไร
ก เป็นสะพานสาย
ข เป็นฝาปิดใต้ท้องจะเข้
ค เป็นไม้รองตอนหัวจะเข้
☒ ง เป็นจุดสะท้อนเสียง
- เครื่องสายของไทยชนิดใดที่คาดว่าน่าจะได้รับอิทธิพลมาจากเครื่องดนตรีจีน
ก จะเข้ ค กระจับปี
☒ ข ซอด้วง ง ซอสามสาย
- ระนาดหินี่ชุดค้นพบมีอายุประมาณกี่ปี
ก 1,000 ปี ☒ ค 3,000 ปี
ข 2,000 ปี ง 4,000 ปี
- ไม้ชนิดใดที่นิยมนำมาทำเป็นส่วนประกอบของรางระนาด
ก ไม้สัก ค ไม้ประดู่
ข ไม้มะริด ☒ ง ถูกทุกข้อ
- ในสมัยโบราณการล่าสัตว์จะใช้อุปกรณ์ที่มีลักษณะคล้ายกับเครื่องดนตรีประเภทใด
☒ ก เครื่องดีด ค เครื่องตี
ข เครื่องสี ง เครื่องเป่า
- ถ้านักเรียนจะจัดการแสดงโขนจะต้องใช้วงดนตรีไทยวงใดบรรเลงประกอบการแสดง
ก วงมโหรี ค วงเครื่องสาย
☒ ข วงปี่พาทย์ ง ถูกทุกข้อ
- ข้อใดกล่าวถูกต้อง
ก จังหวะสามัญคือจังหวะที่มีฉิ่งเป็นเครื่องประกอบจังหวะ
☒ ข จังหวะสามัญคือจังหวะที่ไม่มีเครื่องดนตรีใดเป็นเครื่องประกอบจังหวะ
ค จังหวะสามัญคือจังหวะที่ใช้ประกอบการแสดงดนตรีวงปี่พาทย์
ง จังหวะสามัญคือจังหวะที่ใช้กลองตะโพนเป็นเครื่องประกอบจังหวะ
- เอกลักษณ์ในการขับร้องเพลงไทยคือข้อใด
ก การคลอ ☒ ค การเอื้อน
ข การโยน ง การสะบัด
- ถ้านักเรียนได้ฟังการบรรเลงดนตรีไทยซึ่งใช้เทคนิคการบรรเลงเริ่มจากจังหวะ 3 ชั้นจนไปถึงชั้นเดียว นักเรียนคิดว่าเพลงนี้เป็นเพลงแบบใด
ก เพลงเถา ค เพลงตับ
ข ลูกหมด ☒ ง เพลงเกร็ด

12. ถ้านักเรียนเป็นผู้อำนวยเพลงแล้วต้องการให้เพลงมีทำนองที่สดใสคล้ายเสียงนก จะต้องใช้เครื่องดนตรีชนิดใดบรรเลง
ก ฮาร์ป ค ไวโอลิน
☒ ข ปิกโกโล ง วิโอลอนเชลโล
13. ถ้านักเรียนเป็นตัวละครในการแสดงโขน เมื่อต้องแสดงกิริยาอาการ นักเรียนจะให้วงดนตรีไทยบรรเลงเพลงแบบใดเพื่อประกอบการเคลื่อนไหวของนักเรียน
ก เพลงตับ
ข เพลงเรื่อง
☒ ค เพลงหน้าพาทย์
ง เพลงลูกล่อ ลูกชัด
14. เพลงไทยรูปแบบใดที่ใช้เวลาในการบรรเลงค่อนข้างนาน
☒ ก เพลงตับ ค เพลงเรื่อง
ข เพลงเถา ง เพลงเกร็ด
15. เอกลักษณะของดนตรีพื้นบ้านที่โดดเด่นจะมีลักษณะอย่างไร
ก มีท่วงทำนองสั้น ๆ ง่าย ๆ
ข ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนตายตัว
ค แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น
☒ ง ถูกทุกข้อ
16. ในการร้องประสานเสียงไม่ว่ารูปแบบใดก็ตามจะต้องใช้ผู้ขับร้องกี่คนขึ้นไป
☒ ก 2 คน ค 4 คน
ข 3 คน ง 5 คน
17. ถ้านักเรียนเป็นนักร้อง จะต้องทำอะไรให้เสียงที่ออกมาเป็นธรรมชาติ
ก เข้าใจลักษณะเสียงตัวเอง
ข เข้าใจเนื้อหาของบทเพลง
ค เข้าใจเทคนิคการร้องอย่างถูกวิธี
☒ ง ถูกทุกข้อ
18. ในสมัยก่อนการประพันธ์เพลงไทยผู้ประพันธ์จะนิยมนำเนื้อเพลงมาจากอะไรมากที่สุด
ก เรื่องเล่า ☒ ค วรรณคดี
ข ชีวิตจริง ง ข้อ ก และ ข ถูก
19. เมื่อนักเรียนต้องการร้องเพลงไทยให้เสียงสั่นสะเทือนภายในลำคอจะต้องใช้เทคนิคการร้องในข้อใด
☒ ก การโหน ค การเอื้อน
ข การครั่น ง การกระทบเสียง
20. จุดรวมเสียงในการเปล่งเสียงร้องที่มีระดับสูง ๆ อยู่ส่วนใดของร่างกาย
ก ช่องท้อง ค โพรงหน้าอก
ข โพรงจมูก ☒ ง โพรงกะโหลก
21. จุดรวมเสียงในการเปล่งเสียงร้องที่มีระดับปานกลางอยู่ส่วนใดของร่างกาย
ก ช่องท้อง ค โพรงหน้าอก
☒ ข โพรงจมูก ง โพรงกะโหลก
22. เพราะเหตุใดจึงควรเลือกเพลงที่ง่าย ๆ ในการฝึกร้องและเล่นดนตรี
ก เพื่อช่วยให้มีทักษะพื้นฐานที่ดี
ข เพื่อช่วยปรับสภาพและความเคยชิน
ค เพื่อช่วยทำความเข้าใจในเนื้อเพลงได้ง่ายขึ้น
☒ ง ถูกทุกข้อ
23. ข้อปฏิบัติในการขับร้องและร่วมเล่นกับวงดนตรีข้อใดไม่ถูกต้อง
ก ร้องเนื้อเพลงถูกต้องและออกเสียงชัดเจน
ข การซ้อมควรหยุดพักบ้างเพื่อให้ร่างกายได้พักผ่อน
ค รักษาจังหวะให้สม่ำเสมอพยายามอย่าร้องคร่อมดนตรี
☒ ง ควรเลือกเพลงที่ยาก ๆ เพราะเป็นการฝึกฝีมือไปในตัว

24. ถ้าญาตินักเรียนจะจัดงานแต่งงานนักเรียนควรแนะนำวงดนตรีวงใดเพื่อใช้บรรเลงในงาน
 ก วงคอมโบ ค วงออร์เคสตรา
☒ ข วงปิกแนนด์ ง วงแซมเบอร์มิวสิก
25. อาการเบื้องต้นของผู้ชมดนตรีเกิดจากอะไร
 ก เพลงซ้ำมากเกินไป
 ข เพลงเร็วมากเกินไป
 ค การแสดงยาวนานเกินไป
☒ ง ถูกทุกข้อ
26. หน้าที่ในการจัดทำตั๋วเข้าชมงานแสดงดนตรีเป็นหน้าที่ของฝ่ายใด
 ก ฝ่ายดนตรี
 ข ฝ่ายบริการ
 ค ฝ่ายสถานที่
☒ ง ฝ่ายประชาสัมพันธ์
27. เวลาในการบรรเลงเพลงที่เหมาะสมไม่ควรเกินกี่นาทีต่อ 1 เพลง
 ก 3 นาที ☒ ค 5 นาที
 ข 4 นาที ง 6 นาที
28. หน้าที่ในการจัดหาเครื่องแต่งกายของนักดนตรีเป็นหน้าที่ของฝ่ายใด
 ก ฝ่ายดนตรี
☒ ข ฝ่ายบริการ
 ค ฝ่ายสถานที่
 ง ฝ่ายประชาสัมพันธ์
29. ถ้านักเรียนจะจัดงานเลี้ยงฉลองจบการศึกษาควรใช้วงดนตรีแบบใด
 ก วงแจ๊ส ค วงปิกแนนด์
☒ ข วงคอมโบ ง วงแซมเบอร์มิวสิก
30. ข้อใดคือหน้าที่หลักของ Backstage
 ก แต่งหน้า
 ข ขายตั๋วเข้าชม
 ค ดูแลเครื่องเสียง
☒ ง คอยช่วยเหลือนักดนตรี
31. ในการแสดงดนตรีหน้าที่ของการเตรียมการแสดงที่ต้องลงมือทำเป็นฝ่ายแรกคือฝ่ายใด
 ก ฝ่ายดนตรี ค ฝ่ายบริการ
☒ ข ฝ่ายสถานที่ ง ฝ่ายประชาสัมพันธ์
32. การปรับแต่งสภาพของเครื่องดนตรีให้พร้อมใช้งานคือหน้าที่ของฝ่ายใด
☒ ก ฝ่ายดนตรี ค ฝ่ายสถานที่
 ข ฝ่ายบริการ ง ฝ่ายเครื่องเสียง
33. วิชานาฏศิลป์สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการแสดงดนตรีได้อย่างไร
 ก จัดหาสถานที่
 ข จัดทำตั๋วเข้าชม
 ค รับผิดชอบเรื่องเสียง
☒ ง นักเต้นประกอบการเล่นเพลง
34. ผู้กำกับการแสดงควรจะต้องตรงจุดใดในพื้นที่ทำการแสดง
 ก ด้านหลังเวที
 ข ด้านข้างเวที
 ค ด้านหน้าเวที
☒ ง จุดที่เห็นการแสดงอย่างชัดเจน
35. ข้อใดไม่ถูกต้อง
 ก ฝ่ายบริการ/จัดหาน้ำดื่ม
 ข ฝ่ายประชาสัมพันธ์/จัดหาพิธีกร
 ค ฝ่ายดนตรี/จัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรี
☒ ง ฝ่ายสถานที่/ตรวจสอบสภาพเครื่องดนตรี
36. ผู้ป่วยประเภทใดที่เหมาะสมกับการรักษาด้วยดนตรีบำบัด
 ก ผู้ป่วยโรคกระเพาะ
 ข ผู้ป่วยโรคเบาหวาน
 ค ผู้ป่วยบกพร่องทางจิต
☒ ง ผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรง

37. การฝึกเคาะเครื่องกระทบที่มีระดับเสียง
เหมาะสำหรับใช้กับผู้ป่วยประเภทใด
ก ผู้ป่วยจิตเวช
ข ผู้ป่วยออทิสติก
ค ผู้ป่วยความจำเสื่อม
ง ผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรง
38. ผู้ป่วยกล้ามเนื้ออ่อนแรงควรใช้เครื่องดนตรี
ประเภทใดในการฟื้นฟูร่างกาย
ก เครื่องตีต ค เครื่องลมไม้
ข เครื่องลิ่มนิ้ว ง เครื่องกระทบ
39. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนในสังคมปัจจุบันเข้า
รับการรักษาด้วยดนตรีบำบัดเนื่องจากโรค
เครียดคือข้อใด
ก เรื่องงาน ค เรื่องครอบครัว
ข เรื่องการเรียน ง ถูกทุกข้อ
40. อิทธิพลของดนตรีจากประเทศใดที่มีผลต่อ
กลุ่มวัยรุ่นในประเทศไทยมากที่สุดในปัจจุบัน
ก ประเทศจีน
ข ประเทศญี่ปุ่น
ค ประเทศเกาหลี
ง ประเทศสหรัฐอเมริกา
41. บทเพลงประเภทใดส่วนใหญ่จะมีเนื้อเพลง
ที่สะท้อนถึงปัญหาสังคม
ก เพลงแจ๊ส ค เพลงเพื่อชีวิต
ข เพลงลูกทุ่ง ง เพลงคลาสสิก
42. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
ก รายได้หลักของศิลปินมาจากการขายเพลง
ข ในปัจจุบันศิลปินเป็นผู้นำด้านแฟชั่นใหม่ ๆ
ค ดนตรีจากประเทศสหรัฐอเมริกามีอิทธิพล
กับกลุ่มวัยรุ่นในปัจจุบันมากที่สุด
ง ดนตรีเกาหลีมีอิทธิพลต่อการดนตรี
ของไทยในปัจจุบัน
43. ในสมัยอยุธยา มีวงดนตรีวงใดเกิดเพิ่มขึ้น
ก วงมโหรี ค วงเครื่องสาย
ข วงปี่พาทย์ ง วงบรรเลงพิณ
44. ผู้บรรเลงดนตรีในวงมโหรีสมัยอยุธยา
ทั้งหมดกี่คน
ก 4 คน ค 6 คน
ข 5 คน ง 7 คน
45. ในวงมโหรีได้นำเครื่องดนตรีชนิดใดเข้ามา
บรรเลงแทนกระจับปี่
ก จะเข้ ค ซอด้วง
ข ระนาด ง ซอด้วง
46. ซอด้วงมีขึ้นในสมัยใด
ก รัตนโกสินทร์ ค สุโขทัย
ข อยุธยา ง รัตนโกสินทร์
47. ในสมัยธนบุรีปรากฏว่ามีการบรรเลงของ
วงดนตรีต่างชาติคือชาติใด
ก อินเดีย ค อินโดนีเซีย
ข เวียดนาม ง ข้อ ก และ ข ถูก
48. บทเพลงสำเนียงภาษาต่าง ๆ เกิดขึ้นโดย
การประพันธ์จากคีตกวีท่านใด
ก นายมนตรี ตราโมท
ข พระประดิษฐไพเราะ
ค หลวงประดิษฐไพเราะ
ง พระยาประสานดุริยศัพท์
49. พระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์
พระองค์ใดที่มีวงเครื่องสายเป็นวงสวน
พระองค์
ก พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ข พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ค พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
50. ดนตรีที่โดดเด่นในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาคือ
ข้อใด
ก วงแจ๊ส
ข วงแชมเบอร์มิวสิก
ค วงซิมโฟนีออร์เคสตรา
ง การร้องเพลงศาสนาประกอบการบรรเลง
ออร์แกน

51. ภาษาท่าแบ่งออกเป็นกี่ประเภท

- ☒ ก 2 ประเภท ค 4 ประเภท
ข 3 ประเภท ง 5 ประเภท

52. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติแบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ

- ก 2 ลักษณะ ค 4 ลักษณะ
☒ ข 3 ลักษณะ ง 5 ลักษณะ

53. ถ้านักเรียนใช้ “มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายตั้งมือหงายระดับวงกลาง” นักเรียนกำลังปฏิบัติทำใด

- ☒ ก ท่าผาลา ค ท่านาพร
ข ท่าเทพนม ง ท่าสอດສຣ້ອຍ

54. ถ้านักเรียนใช้ “มือซ้ายตั้งวงหงายมือระดับวงบน มือขวาตั้งมือระดับปาก” นักเรียนกำลังปฏิบัติทำใด

- ก ท่าปฐุม ☒ ค ท่าเจดจัน
ข ท่าอำไพ ง ท่าสอດສຣ້ອຍ

55. “มือทั้งสองตั้งมือไขว้กันระดับอก” จากข้อความคือท่ารำใด

- ☒ ก ท่าปฐุม ค ท่าอีกซ้า
ข ท่าเทพนม ง ไม่มีข้อใดถูก

56. ถ้านักเรียนใช้ “มือซ้ายจับเข้าหาตัวระดับอก” นักเรียนกำลังปฏิบัติทำใด

- ก ท่าดีใจ ค ท่าท่น
ข ท่ามอง ☒ ง ท่าตัวเรา

57. ถ้าครูบอกให้นักเรียนปฏิบัติโดยใช้ “มือซ้ายตั้งมือ ส้นปลายมือเล็กน้อย” แสดงว่าครูให้ปฏิบัติทำใด

- ก ท่าดีใจ ค ท่าตัวเรา
ข ท่าเสียใจ ☒ ง ท่าปฏิเสธ

58. ท่านอนเป็นภาษาท่าในลักษณะใด

- ก ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
☒ ข ภาษาท่าที่ใช้แสดงอิริยาบถต่าง ๆ
ค ภาษาท่าที่ใช้สื่อความหมายแทนอารมณ์ความรู้สึก
ง ไม่มีข้อใดถูก

59. ท่าเรียกเป็นภาษาท่าในลักษณะใด

- ☒ ก ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
ข ภาษาท่าที่ใช้แสดงอิริยาบถต่าง ๆ
ค ภาษาท่าที่ใช้สื่อความหมายแทนอารมณ์ความรู้สึก
ง ไม่มีข้อใดถูก

60. ท่าตัวเรามือที่จับควรอยู่ในระดับใด

- ☒ ก ระดับอก ค ระดับชายพก
ข ระดับปาก ง ระดับหน้าผาก

61. ท่ารำใดใช้สื่อความหมายว่าสุขเกษมเปรมปรีดิ์

- ☒ ก ท่าอำไพ ค ท่าเลียบถ้ำ
ข ท่าเจดจัน ง ท่าพรหมสี่หน้า

62. ท่ารำใดใช้สื่อความหมายว่าสวยงาม

- ก ท่าผาลา ☒ ค ท่าเจดจัน
ข ท่าเมขลา ง ท่ายุ่งฟ้อนหาง

63. ท่าเดินเป็นภาษาท่าในลักษณะใด

- ก ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
☒ ข ภาษาท่าที่ใช้แสดงอิริยาบถต่าง ๆ
ค ภาษาท่าที่ใช้สื่อความหมายแทนอารมณ์ความรู้สึก
ง ไม่มีข้อใดถูก

64. ท่ารำใดใช้สื่อความหมายถึงนกยูง

- ☒ ก ท่าหงส์บิน ค ท่าแหงวิลัย
ข ท่าเลียบถ้ำ ง ท่ายุ่งฟ้อนหาง

65. การใช้ภาษาท่าสามารถแบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ

- ก 2 ลักษณะ ☒ ค 4 ลักษณะ
ข 3 ลักษณะ ง 5 ลักษณะ

66. “นิ้วชี้กับนิ้วกลางเหยียดตั้ง นิ้วที่เหลือเก็บนิ้ว” จากข้อความคือการท่ามือเลียนแบบสัตว์อะไร

- ก ม้า ค ช้าง
ข วัว ☒ ง กวาง

67. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของนาฏศิลป์

- ก จังหวะทำนอง
- ข อารมณ์ความรู้สึก
- ค รูปแบบการแสดง
- ☒ ง งบประมาณการแสดง

68. รำวงมาตรฐานมีทั้งหมดกี่เพลง

- ก 6 เพลง
- ☒ ค 10 เพลง
- ข 8 เพลง
- ง 12 เพลง

69. รำวงมาตรฐานมีลักษณะการแสดงอย่างไร

- ก จับคู่ผู้แสดงชาย-หญิง
- ข เดินรำตามกันเป็นวงกลม
- ค เดินในลักษณะทวนเข็มนาฬิกา
- ☒ ง ถูกทุกข้อ

70. ถ้านักเรียนจะแสดงรำวงมาตรฐาน นักเรียนจะเลือกใช้ทำใด

- ก ทำซึกแบ่งผัดหน้า
- ข ทำซ้างประสานงา
- ค ทำสอสร้อยมาลาแปลง
- ☒ ง ถูกทุกข้อ

71. รำฉุยฉายเบญจกายตัดตอนมาจากบทละครเรื่องใด

- ก อิเหนา
- ☒ ค รามเกียรติ์
- ข อุณรุท
- ง ไม่มีข้อใดถูก

72. การแสดงใดที่ผู้แสดงแต่งกายแบบยืนเครื่อง (นาง)

- ก ปะเลง
- ข รำพลายชุมพล
- ☒ ค รำฉุยฉายกิ่งไม้เงินทอง
- ง ถูกทุกข้อ

73. เพลงอัตราจังหวะใดที่ใช้ประกอบการแสดงรำฉุยฉายเบญจกาย

- ก อัตราจังหวะชั้นเดียว
- ข อัตราจังหวะ 2 ชั้น
- ค อัตราจังหวะ 3 ชั้น
- ☒ ง ข้อ ข และ ค ถูก

74. การแสดงประเภทใดที่มีผู้แสดงตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เน้นความพร้อมเพรียงและการแปรแถวที่สวยงาม

- ก รำ
- ค ละคร
- ข โขน
- ☒ ง ระบำ

75. “พ่อนและเซ็ง” จัดเป็นการแสดงรูปแบบใด

- ก รำ
- ค ละคร
- ข โขน
- ☒ ง ระบำ

76. ถ้านักเรียนต้องการชมการแสดงที่ใช้ผู้แสดงเพียงคนเดียว ต้องชมการแสดงชุดใด

- ก ระบำซุ่มม่วนเผ่าไทย
- ☒ ข รำฉุยฉายยอพระกลิ่น
- ค รำฉุยฉายกิ่งไม้เงินทอง
- ง ข้อ ก และ ค ถูก

77. การแสดงประเภทใดที่มุ่งเน้นการแสดงของลีลาท่ารำที่สวยงาม

- ☒ ก รำ
- ค ละคร
- ข โขน
- ง ระบำ

78. การแสดงประเภทใดที่ดำเนินเป็นเรื่องราว ใช้ผู้แสดงในการถ่ายทอดเรื่องราว

- ก รำ
- ☒ ค ละคร
- ข โขน
- ง ระบำ

79. ละครแบ่งออกได้กี่ประเภท

- ก 2 ประเภท
- ค 4 ประเภท
- ☒ ข 3 ประเภท
- ง 5 ประเภท

80. ละครพันทางจัดเป็นละครประเภทใด

- ก ละครรำแบบดั้งเดิม
- ☒ ข ละครรำแบบปรับปรุง
- ค ละครที่พัฒนาขึ้นใหม่
- ง ถูกทุกข้อ

81. ละครโทรทัศน์จัดเป็นละครประเภทใด

- ก ละครรำแบบดั้งเดิม
- ข ละครรำแบบปรับปรุง
- ☒ ค ละครที่พัฒนาขึ้นใหม่
- ง ถูกทุกข้อ

82. ข้อใดคือลักษณะของโครงเรื่องที่ดี

- ก ฉากที่ใช้ควรมีความหลากหลายแตกต่างกันอย่างชัดเจน
- ☒ ข ประกอบด้วยตอนต้น ตอนกลาง และตอนจบมีความเป็นเอกภาพ
- ค เหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องมีความลึกลับซับซ้อน ไม่ต้องคำนึงถึงเหตุผล
- ง ถูกทุกข้อ

83. ข้อใดคือแก่นของเรื่องคู่กรรม

- ก การตัดสินใจผิด
- ข การติดตามไล่ล่า
- ☒ ค การสูญเสียคนรัก
- ง ความขัดแย้งของญาติพี่น้อง

84. ตัวละครหลักของเรื่องบ้านทรายทองคือใคร

- ก ชายเล็ก ค ชายกลาง
- ข พจมาน ☒ ง ข้อ ข และ ค ถูก

85. ข้อใดคือแนวคิดที่ได้จากเรื่องโรมิโอกับจูเลียต

- ก การตัดสินใจผิด
- ข การอาฆาตพยาบาท
- ☒ ค โศกนาฏกรรมความรัก
- ง ไม่มีข้อใดถูก

86. การประดิษฐ์อุปกรณ์ประกอบการแสดงควรยึดหลักอะไร

- ก หายากและราคาแพง
- ข สวยงามและราคาแพง
- ☒ ค ประหยัดและเรียบง่าย
- ง ข้อ ก และ ข ถูก

87. ถ้าตัวละครกำลังใช้ “มือทั้งสองประสานกันระดับอก” แสดงว่าตัวละครสื่อความหมายถึงอะไร

- ☒ ก ทำรัก ค ทำเศร้า
- ข ทำดีใจ ง ไม่มีข้อใดถูก

88. ข้อใดคือการแสดงที่มุ่งเน้นความสวยงามของลีลาท่ารำ

- ก เซิ้งสวิง
- ข ฟ้อนเงี้ยว
- ☒ ค รำพระลอลงสวน
- ง ไม่มีข้อใดถูก

89. ถ้านักเรียนต้องการค้นคว้าการแสดงพื้นเมืองภาคอีสานจากอินเทอร์เน็ต จะต้องพิมพ์ชื่อการแสดงชุดใด

- ก ฟ้อนวี ค ฟ้อนเงี้ยว
- ☒ ข ฟ้อนภูไท ง ฟ้อนสาวไหม

90. ระบำตารีกีปัสคือการแสดงของภาคใด

- ก ภาคเหนือ ค ภาคอีสาน
- ข ภาคกลาง ☒ ง ภาคใต้

91. ข้อใดคือเรื่องที่ใช้ในการแสดงละครนอก

- ก อิเหนา ☒ ค สังข์ศิลป์ชัย
- ข อุณรุท ง รามเกียรติ์

92. ละครประเภทใดที่ผู้แสดงต้องร้องเองรำเอง

- ก ละครนอก ค ละครพันทาง
- ข ละครชาตรี ☒ ง ละครตีกัดำบรรพ์

93. ละครชนิดใดที่ผู้แสดงต้องแต่งกายตามเชื้อชาติ

- ก ละครพูด ☒ ค ละครพันทาง
- ข ละครสังคีต ง ละครตีกัดำบรรพ์

94. โหน่งกับหนึ่งชอบดูการแสดงพื้นบ้านนักเรียนคิดว่าคือเรื่องใด

- ก สังข์ทอง ค สังข์ศิลป์ชัย
- ☒ ข ปลาบู่ทอง ง รามเกียรติ์

95. รำรจนาเสี่ยงพวงมาลัยตัดตอนมาจากการแสดงละครเรื่องใด

- ก อิเหนา ☒ ค สังข์ทอง
- ข เงาะป่า ง พิรุณทอง

96. ระบำเรีงอรุณอยู่ในเรื่องรามเกียรติ์ตอนใด

- ก นางลอย ☒ ค คีกรวิรุฬจำบัง
- ข จอจถนน ง ไม่มีข้อใดถูก

97. นิตอ่านสุจิตร์การแสดงละครเรื่องหนึ่งที่มีการแสดงระบำไก่ แสดงว่านิตอ่านสุจิตร์ละครเรื่องใด

- ก อีเหนา ค ราชาริราช
☒ ข พระลอ ง ไม่มีข้อใดถูก

98. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าของละคร

- ☒ ก ทำให้ร่างกายแข็งแรง
 ข ช่วยผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน
 ค นำข้อคิดที่ได้จากการชมละครมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
 ง ไม่มีข้อใดถูก

99. การแสดงประเภทใดที่เป็นการรวมเอาศิลปะแขนงต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน

- ก รำ ค ละครใน
☒ ข โขน ง ละครนอก

100. ใครไม่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์การแสดงนาฏศิลป์

- ก ฟ้าเก็บขยะรอบ ๆ วิทยาลัยนาฏศิลป์
 ข ฟางพาคูณแม่มาชมการแสดงบัลเลต์
 ค พิมพ์แต่งกายชุดไทยในงานแฟนซีที่โรงเรียน
☒ ง ถูกทุกข้อ

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เครื่องดนตรีไทยประเภทใดที่สันนิษฐานว่าส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมดนตรีของ
ประเทศจีน

เครื่องสาย

2. นักเรียนบอกวัฒนธรรมดนตรีที่อยู่ในรูปแบบของวงดนตรีที่ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากประเทศ
สหรัฐอเมริกา

วงดนตรีแจ๊ส วงดนตรีคอมโบ

3. การรักษาด้วยวิธีการใช้ดนตรีบำบัดกับผู้ป่วยที่เป็นโรคเครียด วิธีใดที่เราสามารถทำได้ง่ายและทำได้
ด้วยตัวเอง

ให้ผู้ป่วยฟังเพลงที่มีทำนองผ่อนคลาย เช่น เพลงคลาสสิก เป็นต้น

4. ให้นักเรียนยกตัวอย่างเครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาที่โดดเด่น

1) ระนาดเอก

2) ซอด้วง

5. การบรรเลงเพลงโดยนำหลาย ๆ บทเพลงมาบรรเลงต่อกันในดนตรีไทยเรียกว่าอะไร

เพลงตับ

6. อธิบายภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์มาตามความเข้าใจ

ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์ คือ ภาษาท่าที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับบทหรือคำบรรยาย
ประกอบการแสดง เพื่อที่จะสื่อความหมายออกมาเป็นท่าว่า เช่น ท่าเทพนมใช้สื่อความหมายถึงการเคารพ
บูชา ท่าเจ็ดจีนใช้สื่อความหมายถึงความสวยงาม

7. อธิบายการใช้ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์มาตามความเข้าใจ

การใช้ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1) ใช้ภาษาท่าทางธรรมชาติ เป็นการนำเอาท่าทางธรรมชาติของมนุษย์มาสร้างสรรค์เป็นท่าว่า
ซึ่งคนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ง่าย

2) ใช้ภาษาท่าเลียนแบบพฤติกรรมทางอารมณ์ เป็นท่าทางที่ใช้สื่ออารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ให้ผู้ชม
ได้รับรู้

3) ใช้ภาษาท่าเลียนแบบสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติ คน สัตว์ เป็นการนำเอาลักษณะเด่นของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่
รอบตัวมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของที่มีลักษณะเด่นเมื่อได้เห็นแล้วสามารถบอกได้ทันทีว่าคืออะไร

4) ใช้ภาษาท่าสื่อความหมายตามหลักนาฏศิลป์ไทย เป็นการนำทำนฏยศัพท์มาใช้ประกอบกันเพื่อ
สื่อความหมายในการแสดง

8. อธิบายขั้นตอนในการประดิษฐ์ทำรำมาตามความเข้าใจ
ในการประดิษฐ์ทำรำจะเริ่มจากง่ายไปยาก มีขั้นตอนดังนี้

1) การเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการประดิษฐ์ทำรำอย่างอิสระ เริ่มจากการฟังและใช้จินตนาการในการประดิษฐ์สร้างสรรค์ทำรำ คำนึงถึงจังหวะ ทำรำที่ใช้สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนตรงตามเนื้อเพลงหรือไม่ก็ได้ เป็นการพัฒนาด้านการฟัง

2) การใช้ภาษาทำในการสื่อความหมายแทนการพูดระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม อาจเป็นท่าทางที่เลียนแบบมาจากธรรมชาติ สัตว์ หรือว่าสิ่งของ

3) การใช้ท่าทางแทนคำพูดประกอบการแสดง การใช้ท่าทางสื่อความหมายตามบทเพลง สื่อความหมายของเพลงนั้น ๆ โดยนำหลักของนาฏศิลป์มาใช้ในการประดิษฐ์ทำรำ

9. บอกประโยชน์และคุณค่าของการแสดงนาฏศิลป์ไทย

1) ช่วยให้ผู้แสดงมีความกล้าแสดงออก

2) ทำให้เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกัน

3) เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ชุดการแสดง

4) ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

5) ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

6) รู้จักการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

7) สามารถนำไปบูรณาการให้เข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้

8) ช่วยอนุรักษ์และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ

10. บอกชื่อหน่วยงานที่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย

กรมศิลปากร วิทยาลัยนาฏศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				3 หมายถึงนักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				2 หมายถึงนักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. เป็นอยู่พอเพียง	7. ใช้ทรัพยากรย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				1 หมายถึงนักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพยากรย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				1 หมายถึงนักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
	13. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย				
5. ใส่ใจส่วนรวม (มีจิตสาธารณะ)	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน				
6. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
7. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3 ☐	2 ☐	1 ☐
-------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

หมายเหตุ: การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมแสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				3 หมายถึง นักเรียน แสดง พฤติกรรม นั้นอย่าง สม่ำเสมอ
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
	3. ศึกษาค้นหาข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
2. การใช้เทคโนโลยี	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				2 หมายถึง นักเรียน แสดง พฤติกรรม นั้นเป็น ครั้งคราว
	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
3. การคิด	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				1 หมายถึง นักเรียน แสดง พฤติกรรม นั้นน้อยครั้ง
	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
4. การแก้ปัญหา	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. ทักษะกระบวนการ	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3 ☐	2 ☐	1 ☐
-------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

หมายเหตุ: การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตัวอย่าง

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมจำนวน รายการที่ผ่าน เกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงการ	เนื้อหาของโครงการ	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงการ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

เกณฑ์การประเมิน

รายการที่ 1 ความสำคัญของการจัดทำโครงการ

- 4 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 3 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บางส่วนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 2 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

- 1 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

รายการที่ 2 เนื้อหาของโครงการ

- 4 หมายถึง เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี
- 3 หมายถึง เนื้อหาเกือบทั้งหมดถูกต้อง ใช้แนวคิดที่เหมาะสม มีข้อมูลข่าวสารบางเรื่องไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข
- 2 หมายถึง เนื้อหาบางส่วนถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารบางส่วนต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข
- 1 หมายถึง เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไขทั้งหมด

รายการที่ 3 กระบวนการทำงาน

- 4 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 3 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 2 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม
- 1 หมายถึง มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ

รายการที่ 4 การนำเสนอโครงการ

- 4 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 3 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 2 หมายถึง สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วนขาดสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด
- 1 หมายถึง สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เกณฑ์การประเมิน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไปในแต่ละรายการ จำนวน 3 ใน 4 รายการ